

บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น
ตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง
อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

THE ROLES OF SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE
ORGANIZATION IN LOCAL DEVELOPMENT
AS PERCEIVED BY LOCAL LEADERS IN
SAMWANG SUBDISTRICT, HUAY RAT
DISTRICT, BURIRAM PROVINCE

ภาคนิพนธ์
ของ
กนกวรรณ นิสัยดี

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์

มีนาคม 2553

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ชื่อเรื่อง	บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์	
ผู้วิจัย	กนกวรรณ นิสัยดี	
กรรมการควบคุม	รองศาสตราจารย์ประจักษ์ คณะวัน	ประธานกรรมการ
	รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์	กรรมการ
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประกิจ จันตะเทียน	กรรมการ
ปริญญา	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต	สาขา รัฐประศาสนศาสตร์
สถานศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์ 2553

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ 4 ด้าน คือ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านศาสนาศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น และด้านการบริหารจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชากรผู้นำท้องถิ่นในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง จำนวน 51 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมี 3 ลักษณะ คือ แบบตรวจสอบรายการ (Checklist) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และแบบปลายเปิด (Open-Ended Form) มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.8539 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ยกเว้นด้านการบริหารจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาค่าต่ำ จะได้ดังนี้ คือ ด้านศาสนาศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ตามลำดับ
2. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ได้แก่ จัดให้มีการปรับปรุงถนนให้ได้มาตรฐานและสัญจรได้สะดวก สถานที่หรือจุดสำคัญควรติดไฟฟ้าแสงสว่างเพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ส่งเสริมและสนับสนุนด้านงบประมาณเพื่ออนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรมอันดีงาม และดูแลปรับปรุงทัศนียภาพของตำบล โดยการส่งเสริมการปลูกป่าในชุมชน

TITLE	The Roles of Subdistrict Administrative Organization in Local Development as Perceived by Local Leaders in Samwang Subdistrict, Huay Rat District, Buriram Province		
AUTHOR	Kanokwan Nisaidee		
ADVISORS	Associate Professor Prajan Kanawan		Thesis Advisor
	Associate Professor Prasit Suwanarak		Co-advisor
	Assistant Professor Prakit Jantakian		Co-advisor
DEGREE	Master of Public Administration	MAJOR	Public Administration
SCHOOL	Buriram Rajabhat University	YEAR	2010

ABSTRACT

The purpose of this research was to study the roles of Subdistrict Administrative Organization in local development as perceived by local leaders in Samwang Subdistrict, Huay Rat District, Buriram Province classified into 4 aspects, namely: 1) infrastructure, 2) life quality support, 3) culture, tradition, and local wisdom, and 4) management and natural resource conservation. The samples were 51 local leaders working at Samwang Subdistrict Administrative Organization. The instruments were a 3-part questionnaire, including checklist, rating scale, and open-ended form with its reliability at 0.8539. The statistics used for analyzing the data collection were percentage, mean, and standard deviation.

The research results were as follows:

1. The result of the study revealed that the roles of Subdistrict Administrative Organization in local development as perceived by local leaders in Samwang Subdistrict, Huay Rat District, Buriram Province as a whole and in each aspect was at "high" level, except "management and natural resource conservation" was at "moderate" level. Ranking from the most to the least agreement was 1) infrastructure, and 2) management and natural resource conservation, respectively.

2. The opinions and suggestions were 1) should improve the road to meet the standard and traveling comfortably; 2) should install the electric lights at the important points for life and properties safety; 3) should promote and support the budget for cultural conservation; 4) should take care and improve Subdistrict scenery by promoting the afforest in community.

ประกาศคุณูปการ

ภาคนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงโดยได้รับความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายฝ่าย ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ประจักษ์ คณะวัน ประธานกรรมการควบคุมภาคนิพนธ์ รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประกิจ จันทะเดียน กรรมการควบคุมภาคนิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตั้งแต่ต้นจนสำเร็จเรียบร้อย และขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ได้เอื้ออำนวยและประสานงานในการจัดทำภาคนิพนธ์เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ คือ นายพลศักดิ์ รัตนชีวพงศ์ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง นางจันทร์เพ็ญ ไสภณ ท้องถิ่นอำเภอห้วยราช นางธัญญลักษณ์ จะแรบรัมย์ บุคลากร องค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและแก้ไขเครื่องมือสำหรับการวิจัย

ขอขอบพระคุณผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ทุกท่านที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยจนสำเร็จเรียบร้อย

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อสำราญ นิสัยดี และคุณแม่ปัญญา นิสัยดี ที่ได้ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนและเป็นกำลังใจให้ด้วยดีตลอดเวลา

ประ โยชน์และคุณค่าอันพึงเกิดขึ้นจากภาคนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบพระคุณเป็นเครื่องบูชา พระคุณบิดา มารดา และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่อบรมสั่งสอนให้เกิดสติปัญญา ความรู้ และเกิดกำลังใจในการศึกษาแก่ผู้วิจัย

กนกวรรณ นิสัยดี

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น.....	7
การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	17
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาท.....	20
แนวคิดและทฤษฎีการพัฒนาชุมชน.....	23
บริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง.....	29
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	37
3 วิธีดำเนินการวิจัย	41
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	41
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	42
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	44
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	46
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	56
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	56
วิธีดำเนินการวิจัย.....	56
สรุปผลการวิจัย.....	57
อภิปรายผล.....	58
ข้อเสนอแนะ.....	60
ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้.....	60
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป.....	61
บรรณานุกรม	62
ภาคผนวก	66
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	67
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือในการวิจัย.....	71
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม.....	74
ภาคผนวก ง แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	77
ภาคผนวก จ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	84
ประวัติย่อของผู้วิจัย	86

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนครัวเรือนและรายได้เฉลี่ย.....	30
2 จำนวนรายได้เฉลี่ยย้อนหลัง 5 ปี.....	34
3 จำนวนประชากรและผู้นำท้องถิ่นในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง.....	42
4 จำนวนและร้อยละสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง.....	47
5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอหัวราช จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น โดยภาพรวมและรายด้าน.....	49
6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอหัวราช จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านโครงสร้างพื้นฐาน โดยภาพรวมและรายข้อ.....	50
7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอหัวราช จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต โดยภาพรวมและรายข้อ.....	51
8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอหัวราช จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยภาพรวมและรายข้อ.....	52
9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอหัวราช จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยภาพรวมและรายข้อ.....	53
10 จำนวนและร้อยละความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น.....	54

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การปกครองส่วนท้องถิ่นคือรากฐานของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เพราะการปกครองส่วนท้องถิ่นจะเป็นสถาบันการฝึกสอนการเมืองการปกครองให้กับประชาชนได้มีความรู้ความเข้าใจ มีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง และการบริหารงานในท้องถิ่นทำให้เกิดความรู้สึกผูกพัน ห่วงแหนในผลประโยชน์ที่เกิดต่อท้องถิ่นของคนอันจะนำมาซึ่งความศรัทธาเลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยประชาชนมีอิสระในการตัดสินใจเลือกตัวผู้แทนในฝ่ายนิติบัญญัติ และผู้แทนฝ่ายบริหาร เพื่อเข้าไปบริหารกิจการท้องถิ่น ซึ่งจะทำให้เกิดทักษะในการบริหารงานท้องถิ่น อันเป็นการปูพื้นฐานในการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับชาติต่อไป

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 บัญญัติไว้ในหมวด 14 ว่าด้วยการปกครองส่วนท้องถิ่น ตั้งแต่มาตรา 281 ถึงมาตรา 290 ให้อิสระท้องถิ่นในการบริหารงานบุคคล การปกครอง การบริหารงานการเงินการคลัง กำหนดนโยบาย มีอำนาจหน้าที่ของตนเอง โดยให้ท้องถิ่นเลือกตั้งผู้บริหารขึ้นมาบริหารงานในท้องถิ่นด้วยตนเอง และมีสภาท้องถิ่นควบคุมตรวจสอบการทำงาน ซึ่งเป็นการปกครองแบบกระจายอำนาจ ได้มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบการบริหารสาธารณะ การจัดสัดส่วนภายในและอาภรณ์ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเองและยังจัดให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด รวมทั้งมาตรา 284 กำหนดให้สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนและอยู่ในวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการปกครองโดยประชาชนที่อยู่ในท้องถิ่นนั้นๆ เป็นผู้เลือกตัวแทนของตนขึ้นมาบริหารจัดการความเป็นอยู่ของตนเอง ส่งผลให้การพัฒนามีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล เพราะเป็นการพัฒนาจากรากซึ่งเป็นความต้องการของชุมชน นอกจากนี้ยังช่วยให้การปฏิบัติงานเร็วขึ้นไม่ต้องรอคอยการสั่งจากส่วนกลางเพียงอย่างเดียว ดังนั้น เพื่อให้การพัฒนาอยู่บนพื้นฐานของแนวคิดดังกล่าว รัฐบาลจึงกระจายอำนาจการปกครองในรูปแบบของสภาตำบล ซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 326 (กรมการปกครอง. 2543ก : 3) เพื่อมารองรับการกระจายอำนาจการปกครองไปยังท้องถิ่น แต่การปฏิบัติงานของสภาตำบลก็ไม่ประสบความสำเร็จ ทั้งนี้เพราะสภาตำบลไม่มีฐานะเป็นนิติบุคคล ทำให้การบริหารงานไม่สามารถ

ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ขาดความคล่องตัวในการบริหารงานและไม่สามารถรองรับการกระจายอำนาจไปสู่ประชาชนได้อย่างแท้จริง รัฐบาลจึงมีการปรับปรุงฐานะของสภาตำบลใหม่ให้เป็นนิติบุคคล โดยจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งได้ประกาศใช้เมื่อวันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2538 (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช. 2542 : 258)

ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ได้กำหนดให้สภาตำบลที่มีรายได้ (ไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกัน 3 ปี) ไม่นต่ำกว่าปีละ 150,000 บาท ให้จัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล (มาตรา 40) และให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น ดังนั้น ในปี พ.ศ. 2538 จึงได้มีการยกฐานะของสภาตำบลที่มีความพร้อมขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 618 แห่ง และเพิ่มขึ้นทุกปี โดยองค์การบริหารส่วนตำบลที่จัดตั้งขึ้นมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม และมีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล คือ จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม บำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมท้องถิ่นอันดีของท้องถิ่น (กรมการปกครอง. 2542 : 18-19)

นอกจากนี้องค์การบริหารส่วนตำบล ยังอาจจัดกิจกรรมในเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลได้อีก คือ ให้มีน้ำเพื่ออุปโภค บริโภค และการเกษตร ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าและแสงสว่างโดยวิธีอื่น ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ ให้มีและบำรุงรักษาสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ ให้มีและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร การคุ้มครองดูแลทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์ การท่องเที่ยว และการผังเมือง (กรมการปกครอง. 2542 : 19)

การบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลได้รับการมอบอำนาจจากส่วนกลางให้ทำหน้าที่ในการบริการประชาชนโดยประชาชนเพื่อประชาชนในส่วนท้องถิ่นเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชนอย่างถ้วนหน้า นอกจากนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลยังมีหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีต่าง ๆ ตามที่กฎหมายกำหนดเพื่อเป็นรายได้นำไปบริหารจัดการในหน่วยงานก่อให้เกิดความคล่องตัว

มากขึ้น โดยผู้บริหารซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล นั้นๆ ซึ่งถือว่าเป็นการบริหารจัดการ โดยประชาชนเพื่อประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง โดยยึดหลัก ในการบริหารจัดการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความ โปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบและความคุ้มค่าเพื่อปรับระบบบริหารจัดการ ภาครัฐไปสู่แนวทางการบริหารจัดการที่ดีให้สามารถเอื้ออำนวยต่อการดำเนินงานของทุกภาคส่วนในการ พัฒนาสู่ประเทศและการสร้างความแข็งแกร่งของระบบเศรษฐกิจและสังคมคู่กับการกระจายผลการ พัฒนาสู่ประชาชนอย่างเป็นธรรมและมีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใสและตรวจสอบได้ จัดให้มี ระบบการทำงาน ระบบข้อมูลและระบบงบประมาณแบบมุ่งผลลัพธ์ ปรับปรุงระบบกฎหมายให้ สอดคล้องกับระบบเศรษฐกิจ สังคม ซึ่งถือว่าการบริการประชาชนเพื่อให้เกิดความพึงพอใจ ทำให้ ประชาชนได้รับประโยชน์สูงสุดจากการบริหารบ้านเมือง

นอกจากนี้ จรัส สุวรรณมาลา (2541 : 106) ได้ศึกษาศักยภาพทางการคลังขององค์การ บริหารส่วนตำบลได้มีการกำหนดภารกิจหลักของตนเองไว้ในลักษณะคล้าย ๆ กันคือ กิจกรรม ประเภทพัฒนาและบำรุงรักษาโครงสร้างพื้นฐาน และเพิ่มขีดความสามารถในการบริหารจัดการ ขององค์การบริหารส่วนตำบลโดยไม่ได้ประเมินการสาธารณสุขเพื่อทราบปัญหาและอุปสรรคและ ส่วนใหญ่ไม่ได้บรรลุภารกิจที่ครอบคลุมทุกชั้นตอนตามหน้าที่ในกฎหมายการบริหารงบประมาณ องค์การบริหารส่วนตำบล และการวิจัยดังกล่าวสะท้อนให้เห็นสภาพปัญหาที่มีผลต่อการพัฒนางาน การบริการสาธารณสุข ซึ่งเป็นงานที่บริการประชาชน และเป็นหน้าที่ที่สำคัญอย่างหนึ่งขององค์การ บริหารส่วนตำบล แต่ยังไม่ได้รับการดูแลจากท้องถิ่นอย่างเต็มที่นับว่าเป็นเรื่องที่น่าเป็นห่วงอย่างยิ่ง ว่าที่พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ พ.ศ. 2542 ที่ให้อำนาจหน้าที่แก่องค์การบริหารส่วนตำบล ในด้านการบริการสาธารณสุขนั้นอาจทำให้การจัดการปัญหาการบริการ ของชุมชน ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร

บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลสามแวงที่ผ่านมา ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับ โครงสร้างพื้นฐาน ส่วนด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านบริหารจัดการและอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ ด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นยังให้ความสำคัญลำดับ รองลงมา ปฏิบัติหน้าที่ไม่เป็นไปตามนโยบายและกฎหมายที่เน้นให้พัฒนาทั่วทุกด้าน บทบาทใน ด้านอื่น ๆ ไม่บรรลุวัตถุประสงค์เท่าที่ควร ปัญหาดังกล่าวจึงต้องได้รับการแก้ไข จึงมีความจำเป็น ที่จะต้องศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้นำ ท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ เนื่องจากผู้นำท้องถิ่นเป็นตัวแทนของ ประชาชนที่จะช่วยผลักดันนโยบายทุกด้านเพื่อนำมาพัฒนาท้องถิ่นให้สามารถตอบสนองความ ต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้

ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะพนักงานส่วนตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอหัวราช จังหวัดบุรีรัมย์ จึงมีความสนใจที่จะศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 กำหนดสาระสำคัญเกี่ยวกับการถ่ายโอนภารกิจบริการสาธารณะให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดไว้ 6 ด้านซึ่ง คือ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการจัดระเบียบชุมชน / สังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุนพาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว ด้านบริหารจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น แต่แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลสามแวงดำเนินการเพียง 4 ด้าน คือด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านบริหารจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น และผู้วิจัยในฐานะพนักงานส่วนตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลสามแวงก็สนใจที่จะศึกษาเพียง 4 ด้านดังกล่าว เพื่อเป็นสารสนเทศในการปรับปรุงพัฒนาการให้บริการแก่ประชาชนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอหัวราช จังหวัดบุรีรัมย์

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น ตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอหัวราช จังหวัดบุรีรัมย์
2. เป็นสารสนเทศนำไปใช้เกี่ยวกับการปรับปรุงการพัฒนาท้องถิ่นในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอหัวราช จังหวัดบุรีรัมย์ และองค์การบริหารส่วนตำบลอื่นทั่วประเทศ

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ใน 4 ด้าน คือ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านศาสนาสืบสานวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นและด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้นำท้องถิ่นในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 51 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชากร

3. ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อให้เข้าใจความหมายศัพท์ต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จึงให้นิยามศัพท์เฉพาะดังนี้

1. บทบาท หมายถึง สิทธิหน้าที่หรือความรับผิดชอบที่พึงปฏิบัติ ที่แต่ละบุคคลหรือแต่ละกลุ่มหรือแต่ละองค์การมีต่อบุคคล กลุ่ม องค์การอื่นในสังคมตามสถานภาพของตนเอง

2. การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง การจัดให้มีซึ่งบริการสาธารณะสำหรับให้บริการประชาชนในเขตตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง 4 ด้าน คือ

2.1 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน หมายถึง ภารกิจที่เกี่ยวข้องในการบำรุงรักษาทางน้ำและทางบกจัดให้มีน้ำเพื่ออุปโภค บริโภค และการเกษตร รวมทั้งดูแลการไฟฟ้าหรือแสงสว่างบำรุงรักษาทางระบายน้ำ การสาธารณสุขปโภค การสาธารณสุขการ การก่อสร้างอื่น ๆ

2.2 ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต หมายถึง บริการสาธารณะที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดทำหรือจัดให้มีเพื่อส่งเสริมและรณรงค์เกี่ยวกับการศึกษา เช่น การส่งเสริมอาชีพในชุมชน การสนับสนุนอุปกรณ์ด้านการศึกษา การส่งเสริมเกี่ยวกับเงินทุนเพื่อการศึกษา การมีศูนย์อินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษาค้นคว้า

2.3 ด้านศาสนาศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง บริการสาธารณะที่ องค์การบริหารส่วนตำบลจัดทำหรือจัดให้มีด้านศาสนาและวัฒนธรรม เช่น กิจกรรมเกี่ยวกับวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา การส่งเสริมประเพณีวันสงกรานต์ วันสูงอายุ การส่งเสริมและสนับสนุนภูมิปัญญาท้องถิ่น

2.4 ด้านบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ หมายถึง การให้บริการสาธารณะที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดทำหรือจัดให้มีเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เช่น การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดูแลสถานที่สาธารณะ การรณรงค์ให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า การสนับสนุนให้ประชาชนใช้ปุ๋ยอินทรีย์ในการเพาะปลูก

3. องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอหัวขัวราช จังหวัดบุรีรัมย์ ที่ประกอบไปด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและคณะผู้บริหาร องค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ซึ่งมีฐานะเป็นหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งด้านเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และมีอำนาจในการทำนิติกรรมและสัญญาทางกฎหมายได้เองเพื่อให้สามารถบริหารงานที่แก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นด้วยตนเองตามอำนาจหน้าที่และมีอิสระในการตัดสินใจ ในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับประชาชนในท้องถิ่น ตามขอบเขตที่กฎหมายกำหนดทำให้การบริหารตำบลเกิดความเจริญก้าวหน้า

4. การพัฒนาท้องถิ่น หมายถึง การที่องค์การบริหารส่วนตำบลมีบทบาทในกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่น ด้านโครงสร้างพื้นฐานสังคม ด้านส่งเสริมคุณภาพพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านศาสนาศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น และด้านบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

5. ผู้นำท้องถิ่น หมายถึง ผู้บริหารท้องถิ่น ประกอบด้วย นายกฯ รองนายกฯ เลขานุการ นายกฯ รวมทั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล กำนัน สารวัตรกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอหัวขัวราช จังหวัดบุรีรัมย์

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น ตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการวิจัยครั้งนี้ โดยขอนำมากล่าวเพื่อกำหนดกรอบในการวิจัย ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น
2. การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล
3. แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาท
5. แนวคิดและทฤษฎีการพัฒนาชุมชน
6. บริบทองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

ในระบบการปกครองของทุกประเทศล้วนแล้วแต่ มีวัตถุประสงค์ที่คล้ายคลึงกัน กล่าวคือ ต้องการที่จะให้มีความมั่นคงในประเทศและประชาชนในประเทศมีความสุข แต่เดิมการปกครองส่วนใหญ่จะมีลักษณะรวมศูนย์อำนาจไว้ที่ศูนย์กลางของประเทศเพื่อความสะดวก เพราะในสมัยนั้นอาณาเขตยังไม่กว้าง พลเมืองยังน้อยและเศรษฐกิจที่รัฐจะต้องสนองตอบต่อประชาชนยังมีไม่มากนัก ต่อมาเมื่อประเทศมีการพัฒนามากขึ้น พลเมืองมีจำนวนมากขึ้น การกิจที่รัฐต้องรับผิดชอบก็มีเพิ่มขึ้น ด้วยศักยภาพของรัฐบาลกลางเพียงอย่างเดียวไม่อาจสนองการบริหารและอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนได้อย่างทั่วถึง ดังนั้น แนวความคิดในการกระจายอำนาจ การบริหารการปกครองให้ประชาชนท้องถิ่นจึงเกิดขึ้น เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระหน้าที่ของรัฐบาลกลางสามารถสนองความต้องการของคนในท้องถิ่นได้อย่างรวดเร็ว และตรงความเป็นจริงที่ชุมชนต้องการ

ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปของการปกครองตนเอง (Local Self Government) นั้น ได้มีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้หลายท่านด้วยกัน เช่น

ปริญญา เทวานฤมิตรกุล (2544 : 33) กล่าวว่า การปกครองท้องถิ่นเป็นการปกครองที่ประชาชนมีสิทธิในการปกครองตนเองในเรื่องของท้องถิ่น โดยรัฐมีหน้าที่ให้ความเป็นอิสระแก่ประชาชนในการปกครองตนเองในระดับของท้องถิ่น หรือเรียกว่า การกระจายอำนาจจากส่วนกลางให้ท้องถิ่น แต่การให้ความอิสระนี้มีข้อจำกัดภายใต้รัฐธรรมนูญ

อเนก เหล่าธรรมทัศน์ (2545 : 46) กล่าวว่า การปกครองส่วนท้องถิ่นคือ ประชาธิปไตยท้องถิ่น ที่สำคัญที่สุดคือ การคิดว่าท้องถิ่นเป็นประชาธิปไตยท้องถิ่น ไม่ใช่เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

รศ.ดร. รัตนเสริมพงศ์ (2546 : 15) กล่าวว่า การปกครองส่วนท้องถิ่น คือ การที่ประชาชนในท้องถิ่นซึ่งมีอำนาจปกครองตนเองตามที่ได้รับ การกระจายอำนาจจากรัฐบาล ดำเนินการ ปกครองตนเองโดยจัดตั้งองค์กรขึ้นมาใช้อำนาจแทนประชาชนซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชนในท้องถิ่น เป็นผู้บริหารท้องถิ่นตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นอย่างเป็นอิสระ ภายใต้กรอบนโยบาย กฎหมาย และการกำกับดูแลของรัฐ

ประยูร กาญจนผล (2523 : 20 ; อ้างถึงใน มานิตย์ จุมปา, 2547 : 547) กล่าวว่า การปกครองท้องถิ่นเป็นการมอบอำนาจหน้าที่บางอย่างในการจัดทำบริการสาธารณะซึ่งเจ้าหน้าที่ของราชการส่วนกลางเป็นผู้ดำเนินงานอยู่ในท้องถิ่น ให้ท้องถิ่นหรือองค์กรอันมิได้เป็นส่วนหนึ่งขององค์กรในราชการบริหารส่วนกลางรับไปดำเนินการด้วยงบประมาณและเจ้าหน้าที่ของท้องถิ่นหรือองค์กรนั่นเอง

จากความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่นที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง การปกครองระดับรองของรัฐ ซึ่งรัฐจัดตั้งขึ้นเพื่อกระจายอำนาจ การปกครองทั้งทางการเมืองและการบริหารให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นจัดการปกครองและดำเนินการบางอย่างเพื่อแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการของตนเอง โดยมีอำนาจอิสระในการปกครองตนเอง สามารถกำหนดนโยบายและบริหารงานให้เป็นไปตามนโยบายหรือความต้องการของตนเองภายใต้ขอบเขตของกฎหมายว่าด้วยอำนาจสูงสุดของประเทศ โดยมีองค์กรที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้ปฏิบัติตามความมุ่งหมายของท้องถิ่นนั้น ๆ

ลักษณะความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น

เนื่องจากการปกครองท้องถิ่นในรูปของการปกครองตนเอง (Local Self Government) เป็นการปกครองที่ให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น และการมีอิสระในการปกครองตนเองภายใต้กฎหมายของรัฐหรือประเทศนั้น ชวงส์ ฉายะบุตร (2539 : 16 – 18) ได้กล่าวถึงลักษณะของการปกครองท้องถิ่นที่สำคัญไว้ดังนี้

1. มีสถานะตามกฎหมาย (Legal Status) หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีการจัดตั้งขึ้นโดยกฎหมาย เช่น ประเทศไทยมีการกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ
2. มีพื้นที่และระดับ (Area and Levels) หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีพื้นที่การปกครองที่แน่นอนและชัดเจน และควรจะต้องมีการแบ่งระดับการปกครองท้องถิ่นว่ามีกี่ระดับ เช่น ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ เป็นต้น เกณฑ์ที่ใช้ในการกำหนดพื้นที่และระดับของการปกครองท้องถิ่นมีมากมาย เช่น สภาพทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ความสำคัญในการปกครองตนเองของประชาชน ประสิทธิภาพในการบริหาร รายได้ และความหนาแน่นของประชากร เป็นต้น สำหรับประเทศไทยมีเกณฑ์การจัดตั้งและยกฐานะหน่วยการปกครองท้องถิ่น 3 ประการ คือ รายได้ย้อนหลัง 3 ปี ไม่รวมเงินอุดหนุน จำนวนประชากร และขนาดพื้นที่
3. มีการกระจายอำนาจและหน้าที่ (Devolution of Power and Function) การปกครองท้องถิ่นจะต้องมีการกระจายอำนาจการปกครองไปให้ท้องถิ่น โดยการกำหนดอำนาจและหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นไว้ในกฎหมายอย่างชัดเจน ดังนั้น การที่หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะมีอำนาจและหน้าที่มากขึ้นขึ้นอยู่กับนโยบายทางการเมืองการปกครองเป็นสำคัญ
4. มีความเป็นบุคคล (Artificial Person) หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องเป็นองค์การนิติบุคคลโดยเอกเทศจากองค์การของรัฐบาลกลาง ทั้งนี้ เพื่อการดำเนินงานที่ถูกต้องตามกฎหมายและเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของตน เพราะหน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีงบประมาณทรัพย์สิน หนี้สิน และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเป็นของตนเอง
5. มีการเลือกตั้ง (Election) การปกครองท้องถิ่นจะต้องมีหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งโดยประชาชนในท้องถิ่นเป็นสำคัญ กล่าวคือ จะต้องให้สิทธิแก่ประชาชนในท้องถิ่นในการเลือกตั้งคณะเจ้าหน้าที่ผู้บริหารการปกครองท้องถิ่นทั้งหมดหรือบางส่วน เพื่อแสดงถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน (Political Participation)
6. มีอิสระ (Autonomy) หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องไม่อยู่ในสายการบังคับบัญชาของหน่วยงานรัฐบาลกลาง และมีอำนาจอิสระในการกำหนดนโยบายและการบริหารงานภายใต้ขอบเขตของกฎหมายสามารถกำหนดนโยบาย ออกกฎ ข้อบังคับเพื่อกำกับควบคุมให้มีการปฏิบัติตามนโยบายหรือความต้องการของท้องถิ่น และสามารถใช้ดุลพินิจของตนเองในการปฏิบัติกิจการในขอบเขตของกฎหมายโดยไม่ต้องขออนุมัติจากรัฐบาลกลาง
7. มีงบประมาณของตนเอง หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจในการ จัดเก็บรายได้ (Revenue) จัดเก็บภาษีตามขอบเขตที่กฎหมายให้อำนาจในการจัดเก็บเพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอที่จะทำนุบำรุงท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้า

8. มีการกำกับดูแลของรัฐ หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีฐานะเป็นหน่วยการปกครองระดับรองของรัฐ และอยู่ในการกำกับดูแลของรัฐ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ของประชาชนส่วนรวมและความมั่นคงแห่งรัฐ

องค์ประกอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์ประกอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ประกอบด้วย 3 ฝ่าย ดังนี้

1. ฝ่ายสภาท้องถิ่น ประกอบด้วย สมาชิกสภาท้องถิ่น ทำหน้าที่ด้านนิติบัญญัติมีหน้าที่พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาท้องถิ่น ให้ความเห็นชอบข้อบัญญัติท้องถิ่น ให้ความเห็นชอบงบประมาณรายจ่ายประจำปี และงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมของท้องถิ่น
2. ฝ่ายบริหาร ประกอบด้วยนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้บริหาร มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี นายกฯ อาจแต่งตั้งรองนายกฯ ได้ไม่เกิน 2 คน เลขานุการนายกฯ ไม่เกิน 1 คน มีหน้าที่ในการบริหารท้องถิ่น
3. ฝ่ายปฏิบัติงาน ประกอบด้วย ข้าราชการหรือพนักงาน พนักงานจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่ปฏิบัติงานตามนโยบายและโครงการต่าง ๆ ของท้องถิ่นตามที่ได้รับมอบหมายจากฝ่ายบริหาร

การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยการบริหารราชการตามหลักการกระจายอำนาจการปกครอง โดยรัฐบาลเป็นผู้กระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้บริหารราชการในการจัดทำบริการสาธารณะ มีผู้บริหารและสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนในพื้นที่ ทั้งนี้โดยมีหน่วยงานรัฐบาลในระดับจังหวัดและในระดับอำเภอ ทำหน้าที่เป็นหน่วยกำกับดูแลการบริหารราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอีกทางหนึ่ง

ความหมายขององค์การบริหารส่วนตำบล

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2550 : 67) ได้ให้คำนิยามขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ว่า เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ที่สภาตำบลที่มีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปีเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละหนึ่งแสนห้าหมื่นบาทหรือตามเกณฑ์รายได้เฉลี่ยสามารถจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลได้ โดยทำเป็น

ประกาศกระทรวงมหาดไทยและให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในประกาศนั้นให้ระบุชื่อและเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ด้วย และให้มีฐานะเป็นนิติบุคคล

โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน สภาองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหมู่บ้านละสองคน ซึ่งเลือกตั้งโดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละหมู่บ้านซึ่งอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ในกรณีที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียงหนึ่งหมู่บ้าน ให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นประกอบด้วยสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหกคน และ ในกรณีที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียงสองหมู่บ้าน ให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นประกอบด้วยสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหมู่บ้านละสามคน ซึ่งอายุของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีกำหนดคราวละสี่ปี นับแต่วันเลือกตั้งสำหรับนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคนหนึ่ง ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน โดยให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดำรงตำแหน่งนับแต่วันเลือกตั้งและมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี นับแต่วันเลือกตั้ง แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้ และนายกองค์การบริหารส่วนตำบลอาจแต่งตั้งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลได้ไม่เกินสองคน และอาจแต่งตั้งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนึ่งคน เป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารงาน (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น 2550 : 67)

อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2550 : 82 - 85) ได้กล่าวว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม (ตามมาตรา 66) ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายขององค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ที่ต้องทำตามมาตรา 67 และหน้าที่อาจจัดทำตามมาตรา 68 ทั้งนี้ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ดังนี้

1. อำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม (ตามมาตรา 66)
2. หน้าที่ต้องทำ (ตามมาตรา 67) ดังนี้
 - 2.1 จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
 - 2.2 รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
 - 2.3 ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
 - 2.4 ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

- 2.5 ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
- 2.6 ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
- 2.7 คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 2.8 บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของ

ท้องถิ่น

2.9 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย โดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร

3. หน้าที่ที่อาจจัดทำกิจการ (ตามมาตรา 68) ดังนี้

- 3.1 ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภคและการเกษตร
- 3.2 ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่าง โดยวิธีอื่น
- 3.3 ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
- 3.4 ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ
- 3.5 ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์
- 3.6 ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
- 3.7 บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร
- 3.8 การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
- 3.9 หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
- 3.10 ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม
- 3.11 กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์
- 3.12 การท่องเที่ยว
- 3.13 การผังเมือง

4. อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลตามมาตรา 66 มาตรา 67 และมาตรา 68 นั้น ไม่เป็นการตัดอำนาจหน้าที่ของกระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การ หรือหน่วยงานของรัฐในอันที่จะดำเนินกิจการใด ๆ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในตำบล แต่ต้องแจ้งให้องค์การบริหารส่วนตำบลทราบล่วงหน้าตามสมควร ในกรณีนี้หากองค์การบริหารส่วนตำบลมีความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจการดังกล่าว ให้กระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การ หรือหน่วยงานของรัฐ นำความเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบลไปประกอบการพิจารณาดำเนินกิจการนั้นด้วย (ตามมาตรา 69)

5. การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อ

จัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยกรณีนั้น และหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทย กำหนด (ตามมาตรา 69/1)

6. เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้องค์การบริหารส่วนตำบล มีสิทธิได้รับทราบข้อมูลและข่าวสารจากทางราชการ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของทางราชการในตำบล เว้นแต่ข้อมูลหรือข่าวสารที่ทางราชการถือว่าเป็นความลับเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงแห่งชาติ (ตามมาตรา 70)

7. องค์การบริหารส่วนตำบลอาจออกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อใช้บังคับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมาย เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล หรือเมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้องค์การบริหารส่วนตำบลออกข้อบัญญัติหรือให้มีอำนาจออกข้อบัญญัติ ในการนี้จะกำหนดค่าธรรมเนียมที่จะเรียกเก็บและกำหนดโทษปรับผู้ฝ่าฝืนด้วยก็ได้ แต่มิให้กำหนดโทษปรับเกินหนึ่งพันบาท เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น (ตามมาตรา 71)

8. การบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น และเพื่อประโยชน์แก่กิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลอาจขอให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ไปดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นการชั่วคราวได้โดยไม่ขาดจากต้นสังกัดเดิม (ตามมาตรา 72)

9. องค์การบริหารส่วนตำบลอาจทำกิจการนอกเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหรือร่วมกับสภาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่น เพื่อกระทำกิจการร่วมกันได้ ทั้งนี้ เมื่อได้รับความยินยอมจากสภาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง และกิจการนั้นเป็นกิจการที่จำเป็นต้องทำและเป็นการเกี่ยวเนื่องกับกิจการที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของตน (ตามมาตรา 73)

นอกจากอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 แล้ว องค์การบริหารส่วนตำบลยังต้องปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2550 : 159 - 160) ดังนี้

ในด้านการกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะในมาตรา 16 ซึ่งกำหนดให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบ

บริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองดังนี้

1. การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
2. การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ
3. การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ
4. การสาธารณสุขูปโภคและการก่อสร้างอื่น ๆ
5. การสาธารณสุขูปการ
6. การส่งเสริม การฝึก และประกอบอาชีพ
7. การพาณิชย์และการส่งเสริมการลงทุน
8. การส่งเสริมการท่องเที่ยว
9. การจัดการศึกษา
10. การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี และผู้ด้อยโอกาส
11. การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของ

ท้องถิ่น

12. การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
13. การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
14. การส่งเสริมกีฬา
15. การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
16. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
17. การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
18. การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูลและน้ำเสีย
19. การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัวและการรักษาพยาบาล
20. การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน
21. การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
22. การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์
23. การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัย โรงมหรสพและ

สาธารณสถานอื่น ๆ

24. การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดินทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

25. การผังเมือง
26. การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร

27. การดูแลรักษาที่สาธารณะ
28. การควบคุมอาคาร
29. การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
30. การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

31. กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ด้านความรับผิดชอบการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล มีดังนี้

อำนาจตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ดังนี้

1. อำนาจหน้าที่ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2550 : 78 - 79) มีดังนี้

1.1 กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย และรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

1.2 สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล

1.3 แต่งตั้งและถอดถอนรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

1.4 วางระเบียบเพื่อให้งานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

1.5 รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบล

1.6 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น

2. อำนาจหน้าที่ของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2550 : 72) มีดังนี้

2.1 ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล

2.2 พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบล ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

2.3 ควบคุมการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

3. รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2550 : 87)

ดังนี้

- 3.1 รายได้จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
 - 3.2 รายได้จากสาธารณูปโภคขององค์การบริหารส่วนตำบล
 - 3.3 รายได้จากกิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์ขององค์การบริหารส่วนตำบล
 - 3.4 ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับตามที่จะมีกฎหมายกำหนดไว้
 - 3.5 เงินและทรัพย์สินอื่นที่มีผู้อุทิศให้
 - 3.6 รายได้อื่นตามที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐจัดสรรให้
 - 3.7 เงินอุดหนุนจากรัฐบาล
 - 3.8 รายได้อื่นที่จะมีกฎหมายกำหนดให้เป็นขององค์การบริหารส่วนตำบล
4. รายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบล กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2550 : 87)

ดังนี้

- 4.1 เงินเดือน
- 4.2 ค่าจ้าง
- 4.3 เงินค่าตอบแทนอื่น ๆ
- 4.4 ค่าใช้สอย
- 4.5 ค่าวัสดุ
- 4.6 ค่าครุภัณฑ์
- 4.7 ค่าที่ดิน สิ่งก่อสร้างและทรัพย์สินอื่น ๆ
- 4.8 ค่าสาธารณูปโภค
- 4.9 เงินอุดหนุนหน่วยงานอื่น
- 4.10 รายจ่ายอื่นใดตามข้อผูกพัน หรือตามที่มีกฎหมายหรือระเบียบของกระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้

จากอำนาจหน้าที่และภาระข้างต้นจะเห็นได้ว่า การบริหารราชการท้องถิ่นในรูปแบบขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น รัฐได้กระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเอง และตัดสินใจในกิจการของท้องถิ่นทั้งในด้านการพัฒนาระบบเศรษฐกิจท้องถิ่น และระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ตลอดจนให้ความเป็นอิสระแก่ท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น โดยองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหลายมีอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงินการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเอง

โดยเฉพาะ โดยรัฐบาลเป็นผู้กำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบลเท่าที่จำเป็นภายในกรอบของกฎหมาย ทั้งนี้ เพื่อกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นเพิ่มขึ้นอย่างค่อนเนื่อง

แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เพื่อให้การดำเนินงานของรัฐบาลมีประสิทธิภาพมากขึ้น ลดขั้นตอนการดำเนินการ เป็นการตอบสนองความต้องการของชุมชนได้อย่างแท้จริง จึงจำเป็นต้องมีการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การกระจายอำนาจจะต้องทำเป็นระบบและทำอย่างค่อยเป็นค่อยไป แนวคิดการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีสาระสำคัญ กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ดังนี้

1. การเป็นอิสระ ในการกำหนดนโยบายและการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหารจัดการ การบริหารงานบุคคล และการเงินการคลังของตนเอง
2. การบริหารราชการแผ่นดินและการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น รัฐบาลกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตัดสินใจในกิจกรรมมากขึ้น รัฐบาลเพียงแต่กำกับควบคุมดูแลให้การสนับสนุนส่งเสริมด้านเทคนิควิชาการและตรวจสอบติดตามประเมินผล
3. การมีประสิทธิภาพการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดการให้บริการสาธารณะให้ดีขึ้นกว่าเดิม มีคุณภาพมาตรฐานมีความโปร่งใส และมีประสิทธิภาพ

การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

รัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2540 ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญที่กระจายอำนาจให้ท้องถิ่นได้ กำหนดในหมวดที่ 9 มาตรา 282 ถึง 290 สรุปได้ว่ารัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่ท้องถิ่นตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น มีอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงินการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ (สัมพันธ์ เตชะอริก และคนอื่น ๆ. 2546 : 1) และมาตรา 334 ของรัฐธรรมนูญได้มีบทบังคับให้รัฐบาล ต้องออกกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายใน 2 ปี ต่อมาในสมัยรัฐบาลของนายชวน หลีกภัย ได้ออกพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ขึ้น มีสาระสำคัญในการกำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองท้องถิ่น ด้วยกันเอง และตามมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ได้

กำหนดให้คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแผนปฏิบัติการเพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีและรายงานต่อรัฐสภาให้แล้วเสร็จภายใน 1 ปี หรือภายในวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544

ขั้นตอนการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้กำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังต่อไปนี้ ในช่วง 4 ปีแรก (พ.ศ. 2544 - 2547) จะเป็นช่วงของการปรับปรุงระบบการบริหารภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การสร้างความพร้อมในการรองรับการถ่ายโอนภารกิจบุคลากรงบประมาณและทรัพย์สิน รวมทั้งการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง หลังจากการถ่ายโอนในช่วง 4 ปีแรกสิ้นสุดลง ต่อไปเป็นช่วงปี (พ.ศ. 2548 - 2553) จะเป็นช่วงเปลี่ยนการปรับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคประชาชนที่จะต้องเรียนรู้ร่วมกันในการถ่ายโอนภารกิจปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง จะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินกิจการสาธารณะที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้ดีขึ้น และทำให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถดำเนินกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความโปร่งใสหลังจากปี พ.ศ. 2554 เป็นต้นไป ประชาชนในท้องถิ่นจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นสามารถเข้าถึงบริการสาธารณะได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ประชาชนจะมีบทบาทในการตรวจสอบ การตัดสินใจ การกำกับดูแล ตลอดจนการสนับสนุน การดำเนินกิจกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเต็มที่ และการปกครองส่วนท้องถิ่นจะเป็นการปกครองตนเองของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง

เป้าหมายของแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

พวงทอง โยธาใหญ่ (2545 : 9) ได้กล่าวไว้ว่า การปกครองส่วนท้องถิ่น คือการปกครองที่รัฐบาลกลางมอบอำนาจให้ประชาชนดำเนินการปกครองตนเอง โดยให้มีหน่วยการปกครองท้องถิ่นทำหน้าที่เกี่ยวกับการพัฒนาและให้บริการประชาชนในเขตพื้นที่องค์กรหน่วยการปกครองท้องถิ่น ให้มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย ตัดสินใจ และดำเนินการภายใต้ขอบเขตของกฎหมายที่กำหนดภายในท้องถิ่นของตนเท่านั้น และหน่วยการปกครองท้องถิ่นนี้ต้องอยู่ในความดูแลของรัฐบาลกลาง

สัมพันธ์ เตะอะอริก และคนอื่น ๆ (2546 : 3 - 4) ได้กล่าวถึงการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ดังนี้

1. ให้มีการถ่ายโอนภารกิจในการจัดการบริการสาธารณะของรัฐให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายใน 4 – 10 ปี

2. กำหนดการจัดสรรภาษีและอากร เงินอุดหนุนและรายได้อื่นให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้รัฐบาลภายในปี พ.ศ. 2544 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 และภายในไม่เกินปี พ.ศ. 2549 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 35

3. การจัดตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี เกี่ยวกับการจัดการบริการสาธารณะ ให้จัดสรรเงินอุดหนุนให้ตามความจำเป็นและความต้องการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4. จัดระบบการถ่ายโอนบุคลากรจากหน่วยงานของรัฐ

5. ปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับการถ่ายโอนภารกิจ

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 6 และมาตรา 12 กำหนดให้ "คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น" มีหน้าที่จัดทำแผนกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามความในมาตรา 21, 22, และ 30 แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 กำหนดสาระสำคัญเกี่ยวกับการถ่ายโอนภารกิจการให้บริการสาธารณะที่รัฐดำเนินการให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดย การถ่ายโอนภารกิจการบริการสาธารณะให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดไว้ 6 ด้านคือ

1. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

2. ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต

3. ด้านการจัดระเบียบชุมชน / สังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย

4. ด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยว

5. ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

6. ด้านศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

สรุปแนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจให้กับประชาชนในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งจัดการปกครองและดำเนินการจัดการบางอย่าง โดยดำเนินการกันเองเพื่อบำบัดความต้องการของตนเป็นองค์กรของประชาชนเพื่อประชาชน มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีบทบาทในการตรวจสอบ การตัดสินใจ การกำกับดูแล ตลอดจนการสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเต็มที่ และการปกครองส่วนท้องถิ่นจะเป็นการปกครองตนเองของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง ในการศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วน

ตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวงครั้งนี้ มีขอบเขตเฉพาะ องค์การบริหารส่วนสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ เท่านั้น

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาท

พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา อังฤกษ์ – ไทย พ.ศ. 2526 (2532 : 421) ได้ให้ความหมายของบทบาทว่าเป็นสิทธิและหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ หรือพฤติกรรมที่คาดหวังให้กระทำ ในสถานภาพที่กำหนดมา

สุพัตรา สุภาพ (2541 : 30) กล่าวถึงบทบาทว่า คือการปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของสถานภาพ (ตำแหน่ง) เช่นมีตำแหน่งเป็นพ่อ บทบาทต้องเลี้ยงลูก เป็นครูบทบาทคือสั่งสอนอบรมนักเรียนให้ดี เป็นคนไข้ บทบาทคือปฏิบัติตามหมอสั่ง

จ่านง อคิวัฒน์สิทธิ์ และคนอื่น ๆ (2540 : 37 – 38) ได้อธิบายเสริมบทบาทในแง่ของพฤติกรรมว่า บทบาทเป็นพฤติกรรมที่เห็นได้เป็นการกระทำของบุคคล ผู้ที่สถานภาพเหมือนกันย่อมมีการแสดงบทบาทเป็นแบบเดียวกันตามบรรทัดฐานที่กำหนดไว้ คนที่มีสถานภาพเหมือนกันบางครั้งแสดงบทบาทต่างกัน อาจพิจารณาได้โดยแยกลักษณะของบทบาทเป็น 3 ด้าน

1. บทบาทในอุดมคติ (Idea Role) ได้แก่บทบาทที่กำหนดไว้เป็นกฎหมายหรือตามความคาดหวังของบุคคลทั่วไปในสังคม เป็นแบบฉบับที่สมบูรณ์ซึ่งผู้ที่มีสถานภาพหนึ่ง ๆ ควรกระทำแต่อาจไม่มีใครทำตามนั้น

2. บทบาทตามที่บุคคลเข้าใจหรือรับรู้ (Perceived Role) เป็นบทบาทที่ขึ้นอยู่กับบุคคลนั้น ๆ อาจจะคิดด้วยตัวเองว่าควรเป็นอย่างไร ทั้งนี้ย่อมเกี่ยวกับทัศนคติ ค่านิยมหรือบุคลิกภาพ และประสบการณ์ของบุคคลแต่ละคน

3. บทบาทที่แสดงออกจริง (Actual / Enacted Role) ได้แก่การกระทำที่บุคคลปฏิบัติจริงซึ่งย่อมขึ้นอยู่กับสถานการณ์เฉพาะหน้าในขณะนั้นด้วย

ณรงค์ เสียงประชา (2537 : 58) ยังได้กล่าวเพิ่มเติมว่า บทบาท คือพฤติกรรมที่สังคมกำหนดและคาดหวังให้บุคคลกระทำตามหน้าที่ เช่น เป็นตำรวจต้องพิทักษ์สันติราษฎร์ ทหารต้องเป็นวีรของชาติ เป็นต้น

สุธรรม ชาตะสิงห์ และอดุลย์ ดันประชูร (2524 : 32) ได้อธิบายให้ชัดเจนมากขึ้นว่า บทบาทคือขอบเขตของอำนาจหน้าที่และสิทธิในการกระทำแต่ละคนที่เรามีต่อผู้อื่น โดยที่บทบาทหรือการปฏิบัติหน้าที่ย่อมขึ้นอยู่กับบุคคลที่เข้าดำรงตำแหน่งนั้น ๆ เพราะฉะนั้นบทบาทจึงเป็นรูปการ (Aspect) ที่เคลื่อนไหวหรือรูปการทางพฤติกรรมของตำแหน่ง

จิตยา สุวรรณะชฎ (2527 : 43) ได้สรุปฐานะตำแหน่งและบทบาททางสังคมไว้ดังนี้

1. มีฐานะตำแหน่ง (Status) อยู่จริงในสังคมและมีอยู่ก่อนที่ตัวคนจะเข้าไปครอง
2. บทบาทที่ควรจะเป็น (Ought to be Role) ประจำอยู่ในตำแหน่ง
3. วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีในสังคมนั้น ๆ เป็นส่วนหนึ่งซึ่งสำคัญในการกำหนดฐานะตำแหน่งและบทบาทที่ควรจะเป็น
4. การที่คนเราจะทราบถึงฐานะตำแหน่งและบทบาทนั้น ได้มาจากสังคมกรรม (Socialization) ในสังคมนั้น ๆ
5. บทบาทที่ควรจะเป็นนั้นไม่แน่นอนเสมอว่า จะเหมือนกับพฤติกรรมจริง ๆ ของคนที่ครองฐานะตำแหน่งนั้น เพราะพฤติกรรมจริง ๆ นั้นเป็นผลของปฏิกิริยาของคนที่ครองฐานะตำแหน่งที่มีบทบาทที่ควรจะเป็นบุคลิกภาพของตนเองและบุคลิกภาพของบุคคลอื่นที่เข้ามาร่วมในพฤติกรรมและเครื่องกระตุ้น (Stimulus) ที่มีอยู่ในเวลาและสถานที่ติดต่อทางสังคม

ปหาณี จิตวิวัฒนา (2523 : 67) ได้กล่าวเสริมบทบาทว่า บทบาทของบุคคลในสังคม ย่อมขึ้นอยู่กับสถานภาพที่คนประจำอยู่ รวมทั้งคุณสมบัติส่วนตัวของบุคคล บทบาทของบุคคลจึงแตกต่างกันออกไปตามลักษณะของสถานภาพและลักษณะอุปนิสัย ความคิด ความรู้ ความสามารถ มุมเหตุฉงใจ การอบรม ความพอใจ รวมทั้งสภาพทางกายและจิตใจของบุคคลที่ดำเนินบทบาทนั้น

แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทยังมีผู้อธิบายความหมายและลักษณะของบทบาทไว้อีกหลายคน ได้แก่ อมรรรัตน์ สอนคง (2537 : 10) ได้กล่าวถึงทฤษฎีบทบาท โดยสรุปตามแนวคิดของมีด (Mead) ไว้ว่า บทบาทเป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวเนื่องกับการปฏิบัติจริงหรือบทบาทที่เป็นจริง จะต้องประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้

1. การรู้จักตนเองตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
 2. พฤติกรรมตามสถานการณ์ที่กำหนดให้จะต้องมีความเหมาะสมกับการส่งเสริมฐานะของคน
 3. ภูมิหลังของการกระทำที่เกี่ยวเนื่องกับผู้อื่น ควรเป็นแบบอย่างเพื่อให้การกระทำบางอย่างเป็นไปตามแนวทางที่ต้องการ
 4. การประเมินผลการกระทำตามบทบาท สามารถดำเนินการด้วยตนเองหรือโดยบุคคลอื่น
- เดโช สวานานนท์ (2526 : 104) ได้กล่าวไว้ว่า บทบาทเป็นการทำหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งประกอบด้วยลักษณะ 4 ประการ ดังนี้
1. รู้สภาพของคนในสังคม

2. คำนึงถึงพฤติกรรมที่ควรแสดงออกในสถานการณ์นั้น ๆ ที่เหมาะสมกับสถานภาพของตนเอง

3. คำนึงถึงพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น
4. ประเมินผลการแสดงบทบาทของตนเอง

นอกจากนี้ยังมีแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของ ประพันธ์ สุททาวาส (2522 : 41) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทไว้ ดังนี้

1. บทบาทเกี่ยวกับการทำงาน เป็นบทบาทที่เกี่ยวกับภาระงานที่กลุ่มกำลังกระทำอยู่
2. บทบาทในการรวมกลุ่ม เป็นกระบวนการของกลุ่มในการแก้ปัญหาาร่วมกัน
3. บทบาทเฉพาะคนเป็นบทบาทของสมาชิกแต่ละคน ซึ่งถ้ามากเกินไปก็อาจลดประสิทธิภาพของกลุ่มหรือทำให้กลุ่มแยกจากกันได้ ถ้าบทบาทแต่ละคนไม่ประสานกับจุดประสงค์ของกลุ่ม และตำแหน่งที่กระทำนั้นก็จะต้องถูกคาดหวังจากสังคมนรอบด้านว่า ได้ทำตามบทบาทของตนเองหรือไม่

ดังนั้น ถ้าจะกล่าวอย่างสรุป บทบาทจึงเป็นหน้าที่หรือเงื่อนไขที่ต้องกระทำตามสิทธิต่าง ๆ ที่ได้มาพร้อมกับตำแหน่ง เพื่อให้ผู้ดำรงตำแหน่งได้ปฏิบัติตามบทบาทของผู้ดำรงตำแหน่งใด ๆ ก็ตาม นอกจากจะเกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งแล้ว ยังจะต้องเกี่ยวข้องกับบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องและผู้มีอิทธิพลต่อผู้ดำรงตำแหน่งนั้น ๆ ด้วยการแสดงบทบาทตามตำแหน่ง ซึ่งมี

2 ลักษณะ คือ

1. บทบาทที่เป็นจริงเป็นการแสดงบทบาทตามตำแหน่งที่ผู้มาดำรงตำแหน่งนั้น ๆ ครอบงำอยู่โดยยึดถือหน้าที่หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้กับตำแหน่ง
2. บทบาทที่คาดหวังเป็นความคาดหวังของบุคคลผู้เกี่ยวข้องซึ่งคาดหวังหรือมุ่งหวังให้ผู้ดำรงตำแหน่งแสดงบทบาทตามตำแหน่งนั้น ๆ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทมาใช้เป็นแนวทางในการวิจัยเรื่องนี้ ซึ่งบทบาทนั้นมีทั้งบทบาทในอุดมคติเป็นบทบาทที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ซึ่งในที่นี้บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546) และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 อีกบทบาทหนึ่งก็คือ บทบาทที่เป็นการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนดด้วยกฎหมายให้องค์การบริหารส่วนตำบลต้องทำ จะมีการปฏิบัติตามน้อยเพียงใด และบทบาทที่แสดงออกมารอบคลุมภารกิจหรือไม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นการพัฒนาชุมชน จึงจำเป็นที่องค์การบริหารส่วนตำบลต้องมี

การประเมินผลในการแสดงบทบาทของตนเองว่าสอดคล้องตามที่กฎหมายกำหนด ทั้งนี้เพื่อปรับปรุงบทบาทและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

แนวคิดและทฤษฎีการพัฒนาชุมชน

ความหมายของการพัฒนา

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 (2538 : 591) ให้ความหมายของคำว่า การพัฒนาไว้ว่า ทำให้เจริญ คำว่าพัฒนามีผู้ให้ความหมายไว้หลายอย่าง ได้แก่

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2523 : 5) กล่าวว่า การพัฒนาเป็นการเปลี่ยนแปลงที่มีการกำหนดทิศทางหรือการเปลี่ยนแปลงที่ได้วางแผนไว้แน่นอนล่วงหน้า ซึ่งทิศทางที่กำหนดขึ้นย่อมจะต้องเป็นของดีสำหรับกลุ่มหรือชุมชนที่สร้างขึ้น การพัฒนาจึงอาจเรียกได้ว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงที่พึงปรารถนา และเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ถูกพอกพูนด้วยค่านิยมของชุมชน

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2526 : 94) ได้ให้ความหมายของการพัฒนา ในส่วนที่เกี่ยวกับการวางแผนและการปฏิบัติไว้ว่า ในความหมายของการวางแผนเป็นกระบวนการเคลื่อนย้ายจากความด้อยพัฒนา (Underdevelopment) ให้หลุดพ้นจากความยากจน หรือเป็นการหามาตรการให้หลุดพ้นจากความทุกข์ยากที่ไม่พึงปรารถนา สำหรับความหมายในเชิงปฏิบัติ การพัฒนาเป็นการชักชวนหรือกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ซึ่งเป็นความพยายามที่ตั้งใจกระทำเพื่อเปลี่ยนแปลงโครงสร้างสังคมของประชากรเป้าหมาย โดยโครงการที่วางขึ้นเพื่อปฏิบัติการให้บรรลุตามเป้าหมายด้วยกลวิธีการทำงานต่าง ๆ

ดิเรก อุณหรัวช (2527 : 1) ยังได้กล่าวการพัฒนาไว้ว่า เป็นกระบวนการที่มีลักษณะ 3 ประการคือ

1. เป็นกระบวนการในการปรับปรุงคุณภาพชีวิตของบุคคล ทั้งทางเศรษฐกิจ และสังคม
2. มุ่งให้เกิดความเสมอภาคทางสังคม ทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม
3. สร้างให้เกิดการกระจายอย่างทั่วถึงในเรื่องรายได้ของบุคคลในชุมชนและการกระจายบริการที่รัฐจะให้แก่ประชาชนไปสู่ชนบทให้มากและใกล้เคียงกับในเมืองมากขึ้น

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี (2534 : 2) ได้กล่าวถึงเรื่องนี้ว่า การพัฒนาเป็นการเปลี่ยนแปลงจากสภาพหนึ่งไปสู่อีกสภาพหนึ่งที่ดีกว่า โดยมีวิธีการกระทำอย่างมีระบบ ซึ่งเป็นเสมือนกลวิธีหรือมรรควิธี (Means) เพื่อให้การปฏิบัติงานต่าง ๆ ก้าวไปสู่ผล (End) ของกิจกรรมต่าง ๆ

จากการศึกษาแนวคิดและความหมายดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า การพัฒนา หมายถึง การทำให้เจริญขึ้นกว่าเดิม หรือเปลี่ยนแปลงจากสภาพที่ไม่พึงประสงค์ ไปสู่สภาพที่ดีกว่าหรือน่า

พอใจ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนั้นมีระบบ โดยมีการกำหนดทิศทางที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้า เพื่อให้บรรลุผลทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

ความหมายของชุมชน

ในด้านแนวคิดเกี่ยวกับชุมชน ซึ่งถือว่าเป็นเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาชุมชนได้มีผู้ให้ความหมายไว้หลายแนวคิด ได้แก่

ตัณญา ตัณญาวิวัฒน์ (2523 : 6) กล่าวว่า ชุมชนเป็นองค์การทางสังคมอย่างหนึ่งที่มีอาณาเขตครอบคลุมท้องถิ่นหนึ่ง และมวลสมาชิกสามารถบรรลุถึงความต้องการพื้นฐานส่วนใหญ่ได้ และสามารถแก้ไขปัญหาส่วนใหญ่ในชุมชนของตนได้

จิรพรรณ กาญจนะจิตร (2550 : 11) ได้กล่าวเสนอแนะว่า ชุมชนประกอบด้วยกลุ่มชนที่มีบางสิ่งบางอย่างคล้ายคลึงกัน รวมกันขึ้นเป็นชุมชนหนึ่ง มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก สถาบัน และกลุ่มคนที่อยู่ในท้องถิ่นเดียวกัน อยู่ภายใต้กฎหมายหรือข้อบังคับเดียวกัน

ทนงศักดิ์ คุ้มไข่น้ำ (2534 : 4) ได้กล่าวไว้ทำนองเดียวกันว่า กลุ่มคนที่อาศัยอยู่ร่วมกันนั้น มีความรู้สึกผูกพันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีความรู้สึกนึกคิดและสนใจในสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือหลาย ๆ สิ่งคล้ายกันมีการปฏิบัติต่อกันด้วยความรู้สึกที่ว่าแต่ละคนเป็นส่วนหนึ่งของสังคมนั้น

จากความหมายต่าง ๆ ที่กล่าวมา สามารถสรุปได้ว่า ชุมชน หมายถึงกลุ่มคนที่อาศัยอยู่ร่วมกันในพื้นที่เดียวกัน มีวิถีการดำเนินชีวิตคล้ายกันมีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและอยู่ภายใต้ระเบียบกฎเกณฑ์ หรือกฎหมายเดียวกัน

ความหมายของการพัฒนาชุมชน

ส่วนแนวคิดของการพัฒนาชุมชน ซึ่งเป็นงานที่สำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบลที่จะต้องปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลนั้น ได้มีผู้ศึกษาและให้แนวคิดเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้ ได้แก่

ตัณญา ตัณญาวิวัฒน์ (2523 : 10) ได้กล่าวว่า การพัฒนาชุมชนคือการเปลี่ยนแปลงส่วนประกอบของชุมชนจากสภาพที่เป็นอยู่ (สภาพที่ไม่พึงปรารถนา ไม่ดีงาม) ไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ (สภาพที่พึงปรารถนา ที่ดีงามหรือเจริญ) กล่าวคือเป็นการจงใจก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในชุมชน เพื่อการเปลี่ยนแปลงสภาพของส่วนต่าง ๆ ในชุมชน จากสภาพที่ไม่พึงปรารถนาไปสู่สภาพที่พึงปรารถนาอันเป็นเป้าหมายที่ชุมชนตั้งไว้

สุเทพ ชาวลิต (2524 : 16) ได้กล่าวถึงการพัฒนาชุมชนอีกแง่หนึ่งว่า เป็นการพัฒนาความคิด และความสามารถของประชาชนในการทำงานร่วมมือกันระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลกับประชาชน และระหว่างประชาชนด้วยกันเอง เพื่อปรับปรุงตนเองไปสู่ความเจริญก้าวหน้าทั้ง

ในทางเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา อนามัยและขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม อันจะไปสู่ความมั่นคงของประเทศในการปกครองระบอบประชาธิปไตย

วิรัช วิรัชนิการวรรณ (2532 :5) ที่กล่าวถึงลักษณะของการพัฒนาชุมชน ไว้ 3 ประการคือ

1. เป็นการสร้างความเจริญและส่งเสริมการพัฒนาทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมรวมทั้งการพัฒนาทางด้านวัตถุและจิตใจ
2. เป็นการส่งเสริมให้ประชาชนมีความคิดริเริ่มและร่วมมือกันช่วยเหลือตัวเอง
3. มีการช่วยเหลือสนับสนุนทางด้านวิชาการจากหน่วยราชการ

โดยสรุป การพัฒนาชุมชน จึงเป็นการเปลี่ยนแปลงความเป็นอยู่ของคนในชุมชนจากสภาพที่เป็นอยู่เดิมให้ดีขึ้นทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม รวมทั้งการพัฒนาด้านวัตถุและจิตใจ โดยเป็นการร่วมมือระหว่างองค์กรของรัฐกับประชาชน

แนวคิดพื้นฐานของการพัฒนาชุมชน

การศึกษาแนวคิดพื้นฐานของการพัฒนาชุมชนเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้เกิดความเข้าใจสามารถทำงานกับประชาชนในท้องถิ่น ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลตามมา เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ของมนุษย์และชุมชน จะทำให้ทราบถึงปัญหา แนวคิด ของการพัฒนาชุมชน

จิรพรรณ กาญจนจิครา (2530 : 5) ได้กล่าวถึง แนวคิดพื้นฐานของการพัฒนาชุมชนอยู่ 3 ประการ คือ

1. การช่วยเหลือตนเองและการช่วยเหลือเพื่อให้สามารถช่วยตนเองได้ ประชาชนในท้องถิ่นจะต้องช่วยตัวเองในรูปของแรงงาน วัสดุ และทรัพย์สิน เพื่อพัฒนาท้องถิ่นของตน หากเกินความสามารถรัฐบาลจึงให้การสนับสนุนตามควร
2. การพัฒนาชุมชน เป็นการพัฒนาแบบเบ็ดเสร็จ หมายความว่า ปัญหาของชุมชนหรือของประเทศไม่อาจแก้ไขได้ด้วยวิธีหนึ่ง หรือโดยหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งแต่จะต้องเป็นการประสานปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเป็นการประสานงานของวิธีการหลายวิธีการและหลายด้าน
3. การพัฒนาชุมชน เป็นการดำเนินงานที่เริ่มจากท้องถิ่นชนบท โดยมีวัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกับนโยบายพัฒนาประเทศ ไม่ได้หมายถึงนโยบายชาติเป็นผู้กำหนดนโยบายท้องถิ่นแต่กิจกรรมของท้องถิ่นจะได้รับการสนับสนุนให้เป็นกำลังสำคัญในการสนับสนุนค้ำจุนนโยบายชาตินั้นคือจะได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลในด้านวัสดุ กำลังคน

ส่วนเป้าหมายการพัฒนาชุมชน วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2532 : 10 – 11) ได้กล่าวว่า การพัฒนาชุมชน มีเป้าหมายครอบคลุมในหลายเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชุมชนและประชาชน ซึ่งสรุปได้ 2 ประการ คือ

1. เป้าหมายสูงสุด ของการพัฒนาชุมชน คือ การพัฒนาคนในชุมชนให้มีทั้งคุณภาพและคุณธรรมในทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง

2. เป้าหมายรอง ของการพัฒนาชุมชน คือการพัฒนาคนวัตถุหรือสิ่งแวดล้อม เช่น ถนน บ่อน้ำ และบ้านเรือน เป็นต้น

ดังนั้น การพัฒนาคนและการพัฒนาวัตถุหรือสิ่งแวดล้อมควรกระทำไปพร้อม ๆ กัน กล่าวคือ การไปสู่เป้าหมายสูงสุดของการพัฒนาชุมชน คือการพัฒนาคนนั้นจำเป็นต้องใช้การพัฒนาวัตถุหรือสิ่งแวดล้อม เป็นสื่อหรือแบบฝึกเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคนในที่สุด

หลักการในการพัฒนาชุมชน

ในการพัฒนาชุมชนนั้น ทวี ทิมขำ (2528 : 9) ได้กล่าวถึงหลักการในการพัฒนาชุมชน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานไว้ดังนี้

1. หลักการช่วยตนเอง คือ สนับสนุนให้ประชาชนได้ช่วยเหลือตัวเอง การช่วยเหลือจากภายนอกให้อยู่ในขอบเขตที่จะเป็นการช่วยให้เขาช่วยตนเองได้เท่านั้น ไม่ควรช่วยทุกสิ่งทุกอย่าง ตัวเขาไม่ได้มีส่วนร่วมพอแก่การพัฒนาสมองของเขาและเพื่อที่จะให้เขาช่วยตนเองได้ จึงควรดำเนินการ ดังนี้

1.1 เริ่มจากภาวะการณ์ที่เป็นอยู่ของประชาชน

1.2 เริ่มจากสิ่งเล็ก ๆ น้อย ๆ และจากสิ่งง่าย ๆ ไปหาสิ่งยาก

1.3 ไม่รีบเร่งทำโครงการดำเนินงาน แต่ค่อยทำค่อยไป แต่ให้โอกาสเขาได้เรียนรู้จากการทำงานนั้น ๆ

1.4 พยายามใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้มากที่สุด

2. หลักการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจการทุกอย่างให้มากที่สุด เพื่อให้เขาได้เป็นผู้ตัดสินใจทำงาน และปฏิบัติงานตามที่เขาได้ตัดสินใจด้วยตนเอง ซึ่งจะตรงกับความสนใจและความต้องการ และยังเปิดโอกาสให้เขาได้พัฒนาตนเองอีกด้วย

3. หลักประชาธิปไตยในการดำเนินงาน ในการดำเนินงานใด ๆ ทุกคนมีสิทธิมีเสียงเท่าเทียมกัน ไม่มีใครใหญ่กว่าใครด้วยสถาบรรดาศักดิ์ ยากดีมีเงินหรือระดับการศึกษา แต่ถือว่าเป็นคนหนึ่งที่มีเสียงในการลงคะแนนเสียงหรือออกเสียง

4. หลักการใช้ประโยชน์จากผู้นำท้องถิ่น เพราะผู้นำท้องถิ่นเป็นบุคคลที่คนในท้องถิ่นให้ความเคารพนับถือ ไว้วางใจ หรือมีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิด และการตัดสินใจของประชาชนใน

ชุมชน และเป็นผู้ช่วยเหลือเผยแพร่ให้เกิดความนิยมจากประชาชน ให้มาร่วมงานด้วยอย่างมีประสิทธิภาพ

5. หลักความเข้าใจวัฒนธรรมท้องถิ่น ในแต่ละท้องถิ่นย่อมมีขนบธรรมเนียมประเพณีเป็นของตนเอง ซึ่งอาจจะเหมือน คล้ายคลึง หรือแตกต่างกันไปจากชุมชนอื่น ดังนั้นในการพัฒนาต้องทราบและยึดถืออย่างน้อยขั้นแรก ๆ การเข้าสู่ชุมชน ต้องวางโครงการดำเนินงานให้สอดคล้องกับความเชื่อถือไปก่อน ต่อมาเมื่อเห็นว่าสิ่งใดควรปรับปรุง ดัดแปลงแก้ไขจึงค่อยทำไปทีละเล็กทีละน้อย โดยให้ชุมชนไม่รู้สึกว่าถูกเปลี่ยนแปลงและเห็นดีเห็นงามในการเปลี่ยนแปลง นั้น ๆ ด้วย

6. หลักการประเมินผล การประเมินผลงานภายหลังที่ได้ดำเนินการไประยะหนึ่งแล้ว เพื่อเป็นการตรวจสอบว่า โครงการหรือกิจกรรมได้ดำเนินไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ มีปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานอย่างไร จะได้หาแนวทางแก้ไขเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของโครงการ

องค์ประกอบของการพัฒนาชุมชน

การพัฒนาชุมชนจะประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด จะต้องมียุทธศาสตร์ที่สำคัญ 10 ประการ ดังนี้ (จรัสพรต กัญจนจิตรรา, 2530 : 20)

1. การพัฒนาชุมชน คือ ความพยายามที่จะยกมาตรฐานการครองชีพของประชาชนภายในชุมชนให้ดีขึ้น ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง
2. การพัฒนาชุมชน มุ่งที่จะเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมและทัศนคติของประชาชนแบบเก่า ๆ ให้มีความคิดในแนวทางที่ถูกต้อง
3. การดำเนินงานจะต้องสนองตอบต่อความต้องการของประชาชน
4. การพัฒนาชุมชนจะต้องใช้หลักการช่วย เร่งเร็ว ส่งเสริมให้ประชาชนเกิดความคิดริเริ่ม และรู้จักวิธีช่วยตนเอง
5. ผู้นำการเปลี่ยนแปลง จะต้องทำหน้าที่เป็นผู้กระตุ้นเตือน ชักจูง และส่งเสริมให้ประชาชนในชนบทเกิดความคิดริเริ่ม
6. แผนงานพัฒนาที่อาศัยความร่วมมือระหว่างประชาชนกับประชาชน และประชาชนกับหน่วยงานรัฐบาล และองค์กรอาสาสมัครเอกชน
7. รัฐบาลหรือแหล่งให้ความช่วยเหลือจากภายนอกจะให้ความช่วยเหลือเฉพาะสิ่งใดที่เกินความสามารถที่ชุมชนหรือราษฎรจะจัดหามาเองได้
8. จะต้องมีการรวมผู้เชี่ยวชาญสาขาต่าง ๆ เข้าด้วยกัน มิใช่ดำเนินงานเพียงหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง
9. ขบวนการพัฒนาชุมชนจะต้องพิจารณาถึงสังคม ประเพณี วัฒนธรรม ของท้องถิ่นเป็นหลัก

10. วิธีการพัฒนาชุมชนโดยอาศัยหลักการ และแนวทางระบอบประชาธิปไตยเป็นพื้นฐานในการดำเนินงาน

องค์การบริหารส่วนตำบลกับการพัฒนาท้องถิ่น

วิธีการพัฒนาท้องถิ่นดังที่กล่าวมาข้างต้น จะต้องเป็นการร่วมมือระหว่างประชาชนกับองค์กรรัฐ โดยการที่รัฐกระจายอำนาจการปกครองให้ท้องถิ่นดำเนินการพัฒนาชุมชนเอง ในรูปขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นหน่วยงานที่อยู่ในชุมชนและใกล้ชิดกับประชาชน โดยประชาชนเองสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครอง การพัฒนาและแก้ไขปัญหาของตนเอง ทั้งนี้เพราะคนในชุมชนย่อมทราบความต้องการ และปัญหาที่เกิดขึ้นได้ดี ในการพัฒนาชุมชน พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ได้กำหนดบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและด้านวัฒนธรรม ซึ่งจะครอบคลุมในเรื่องเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมการบริการสาธารณสุข การป้องกันและระงับโรค การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การส่งเสริมเรื่องสิ่งแวดล้อมและการเมืองการปกครอง

ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบล จึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาชุมชน จะต้องทำหน้าที่และแสดงบทบาทในการพัฒนาชุมชน ซึ่งจุดมุ่งหมายสูงสุดก็คือการพัฒนาคุณภาพของคนให้สูงขึ้น การที่คนในชุมชนจะมีคุณภาพจำเป็นต้องพัฒนาและสร้างความเจริญด้านอื่น ๆ มาก่อน นั่นก็คือ วัตถุและสิ่งแวดล้อม หรือ โครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยที่จะเอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนต่อไป

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดในการพัฒนาชุมชนมาวิเคราะห์บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งการพัฒนาทุกอย่างมีเป้าหมายอยู่ที่คน โดยพัฒนานั้นตามหลักการพัฒนาท้องถิ่นจะต้องเกิดจากความต้องการเปลี่ยนแปลงของประชาชนเป็นหลัก และให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา ทั้งร่วมคิดร่วมปฏิบัติซึ่งการพัฒนาชุมชนเป้าหมายสูงสุดก็คือ การพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี และส่วนที่จะมาเสริมให้การพัฒนาคุณภาพชีวิตสำเร็จลุล่วงไปได้ จำเป็นต้องมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน อันเป็นเป้าหมายรองควบคู่กันไปด้วย

ดังนั้น บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น จึงต้องจัดให้มีกิจกรรมที่สนองตอบความต้องการของชุมชน ในด้านโครงสร้างพื้นฐานสังคมและด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยการพัฒนาตั้งอยู่บนพื้นฐานของสภาพความเป็นอยู่ของประชาชน ทั้งนี้เพื่อให้เรามีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และช่วยเหลือตัวเองได้ จึงจะถือได้ว่าเป็นการพัฒนาท้องถิ่นที่สมบูรณ์และยั่งยืน

บริบทองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

องค์การบริหารส่วนตำบลสามแวงได้จัดทำเอกสารข้อมูลขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้เพื่อเป็นข้อมูล ดังนี้ (องค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง. 2551 : 5 - 15)

ด้านกายภาพ

ลักษณะที่ตั้ง

องค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง เป็น 1 ใน 8 ตำบลของอำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ห่างจากที่ว่าการอำเภอห้วยราช ประมาณ 4 กิโลเมตร ตามถนนสายทางหลวงที่ 3010 สายห้วยราช - สตึก ห่างจากตัวจังหวัด 15 กิโลเมตร ใช้เวลาในการเดินทาง 20 นาที จากตัวอำเภอถึงจังหวัด ปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวงมีอาคารสำนักงานเป็นของตนเอง สำหรับให้บริการประชาชนที่มาติดต่อราชการได้โดยสะดวก ซึ่งสำนักงานดังกล่าวตั้งอยู่ที่เลขที่ 90 หมู่ที่ 5 ถนนห้วยราช - สตึก ตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ เบอร์โทรศัพท์และโทรสาร 0 4469 6159

เนื้อที่

ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ มีเนื้อที่ 11,866 ไร่ หรือประมาณ 18.99 ตารางกิโลเมตร

อาณาเขต

ทิศเหนือติดต่อกับ ตำบลโคกเหล็ก อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

ทิศใต้ติดต่อกับ ตำบลห้วยราช อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

ทิศตะวันออกติดต่อกับ ตำบลเมืองไผ่ อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์

ทิศตะวันตกติดต่อกับ ตำบลบ้านยาง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

ลักษณะภูมิประเทศ

สภาพพื้นที่ทั่วไปของตำบลสามแวงเป็นที่ราบสูง และเป็นที่ราบบางส่วน ลักษณะดินเป็นดินร่วนปนทราย พื้นที่ส่วนใหญ่ใช้เป็นที่สำหรับทำการเกษตร และใช้ปลูกสร้างที่อยู่อาศัยส่วนหนึ่ง และภายในตำบลยังมีแหล่งน้ำธรรมชาติได้แก่ ห้วยตะไคง

ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศเป็นแบบมรสุม มี 3 ฤดู คือ ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ - พฤษภาคม ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายน - ตุลาคม ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคม - มกราคม

การปกครอง

ตำบลสามแวงเดิมขึ้นอยู่กับตำบลบ้านยาง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ เมื่อปี พ.ศ. 2481 ได้แยกมาเป็นตำบลสามแวง ขึ้นกับกิ่งอำเภอห้วยราช เมื่อปี พ.ศ. 2533 และได้ตั้งเป็น

อำเภอห้วยราช เมื่อปี พ.ศ. 2538 และได้ยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลเมื่อเดือน
กุมภาพันธ์ 2540 ปัจจุบันนายประหยัด เขียวรัมย์ เป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง มี
หมู่บ้านอยู่ในเขตการปกครอง จำนวน 9 หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่ 1 บ้านสามแวง หมู่ที่ 2 บ้านใหม่ หมู่ที่ 3 บ้านใหม่
หมู่ที่ 4 บ้านสะแกสามัคคี หมู่ที่ 5 บ้านใหม่ หมู่ที่ 6 บ้านโคกเจริญ
หมู่ที่ 7 บ้านใหม่ทักษิณ หมู่ที่ 8 บ้านเพชรน้อย หมู่ที่ 9 บ้านโคกกระเบา

ประชากร

ตำบลสามแวง มีประชากรทั้งสิ้น 4,250 คน แยกเป็นชาย 2,093 คน และเป็นหญิง
2,157 คน มีจำนวนครัวเรือนทั้งตำบลประมาณ 872 ครัวเรือน ขนาดสมาชิกในครัวเรือนโดยเฉลี่ย
ครอบครัวหนึ่งประมาณ 5 คน ความหนาแน่นเฉลี่ย 223 คน / ตารางกิโลเมตร แยกเป็นหมู่บ้านได้
ดังนี้

ตาราง 1 จำนวนครัวเรือนและรายได้เฉลี่ย

หมู่ที่	บ้าน	จำนวน ครัวเรือน	จำนวนประชากร			รายได้เฉลี่ย บาท/คน/ปี
			ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม(คน)	
1	สามแวง	142	318	369	678	28,610
2	ใหม่	117	315	336	651	23,705
3	ใหม่	81	202	208	410	25,210
4	สะแกสามัคคี	118	289	259	548	22,583
5	ใหม่	97	233	233	466	22,811
6	โคกเจริญ	78	139	168	307	30,558
7	ทักษิณ	66	165	164	329	21,810
8	เพชรน้อย	112	277	267	544	22,128
9	โคกกระเบา	61	155	153	308	21,863
รวม		873	2,093	2,157	4,250	24,364

หมายเหตุ - ข้อมูลประชากร ณ เดือน พฤษภาคม 2550

- การแสดงรายได้เฉลี่ย ข้อมูลจากความจำเป็นพื้นฐาน ณ เดือน กุมภาพันธ์ 2550

ที่มา (สำนักงานห้องทะเบียนอำเภอห้วยราช. 2550)

ด้านการเมืองการปกครอง

ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญไทยแห่งราชอาณาจักรไทย ปี 2540 ได้กำหนดให้มีการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อและแบบแบ่งเขต จึงทำให้พื้นที่ในตำบลสามแวง อยู่ในเขตการเลือกตั้งที่ 2 ของจังหวัดบุรีรัมย์

สถิติการเลือกตั้ง

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2548 ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวงอยู่ในเขตเลือกตั้งที่ 2 ผู้ที่ได้รับการชนะเลือกตั้งคือ นางกรณา ชิดชอบ

การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2548 ตำบลสามแวงมีการรณรงค์ให้ประชาชนออกไปใช้สิทธิอย่างเต็มที่ ซึ่งคิดแล้ว ประชาชนออกไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งครั้งนี้กว่าร้อยละ 70 เปอร์เซ็นต์

ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

การคมนาคม ตำบลสามแวงมีการคมนาคมเพียงหนึ่งทาง คือ ทางรถยนต์ ซึ่งมีถนนสายหลักจำนวน 1 สาย ผ่านหมู่บ้านในเขตตำบลสามแวง ระยะทาง 1 กิโลเมตร ผ่านหมู่ 5, 2, 4, 9, 1 ถนนนี้คิดต่อเชื่อมระหว่างหมู่บ้าน และถนนภายในหมู่บ้านมี 4 สาย ระยะทางรวมประมาณ 6 กิโลเมตร

การโทรคมนาคม การสื่อสารในตำบลสามแวงเป็นการสื่อสารทางโทรศัพท์และทางไปรษณีย์ โดยการใช้บริการจากที่ทำกรไปรษณีย์อำเภอห้วยราช ส่วนการใช้โทรศัพท์ภายในตำบลมีการใช้โทรศัพท์ส่วนบุคคลเป็นส่วนใหญ่ มีตู้โทรศัพท์สาธารณะ จำนวน 7 ตู้

การไฟฟ้า ตำบลสามแวงมีไฟฟ้าบริการในตำบล โดยคำนวณจากหลังคาเรือนทั้งตำบล พบว่ามีไฟฟ้าใช้ประมาณร้อยละ 99 อีกประมาณร้อยละ 1 ยังไม่มีไฟฟ้าใช้ และองค์การบริหารส่วนตำบลได้ดำเนินการเพื่อติดตั้งกิ่งโคมไฟเพื่อเพิ่มแสงสว่างในยามค่ำคืนอีกด้วย

แหล่งน้ำ

แหล่งน้ำธรรมชาติ ประกอบด้วย ลำน้ำ ลำห้วย 1 สาย แหล่งน้ำสาธารณะ 10 แห่ง

แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น ประกอบด้วย บ่อน้ำโยก 11 แห่ง ประปาบาดาล 1 แห่ง และประปาหมู่บ้าน 1 แห่ง

ด้านเศรษฐกิจ

ผลิตภัณฑ์มวลรวม รายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี จำนวน 24,364.00 บาท/คน/ปี

การเกษตร ลักษณะภูมิประเทศของตำบลสามแวงเอื้อต่อการทำการเกษตรคือ การทำนาข้าว ซึ่งข้าวที่ชาวบ้านในตำบลสามแวงส่วนใหญ่นิยมปลูกคือ ข้าวหอมมะลิ

ปศุสัตว์ เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบ ประชาชนในตำบลประกอบอาชีพทำนาเป็นอาชีพหลัก การเลี้ยงสัตว์จึงมีไม่มากนัก ส่วนใหญ่จะเป็นการเลี้ยงไว้เพื่อการใช้งาน จะมีการเลี้ยงเพื่อการพาณิชย์น้อย สัตว์ที่เลี้ยงมี โค กระบือ สุกร และสัตว์ปีกเป็นต้น

อุตสาหกรรม เนื่องจากเป็นอำเภอที่มีพื้นที่ส่วนใหญ่เหมาะแก่การทำเกษตรกรรม ประกอบกับพื้นที่ของตำบลมีขนาดเล็ก โรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่จึงไม่มี

แรงงาน ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม แรงงานส่วนมากขาดความรู้และทักษะอีกทั้งไม่มีการรวมกลุ่มในการประกอบอาชีพเสริม ดังนั้นจึงทำให้เกิดปัญหาแรงงานอพยพเข้าไปทำงานในต่างจังหวัด เช่น กรุงเทพมหานคร เป็นจำนวนมาก ทำให้ตำบลไม่มีความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจ

การพาณิชย์และการบริการ หน่วยธุรกิจในตำบล ประกอบด้วย โรงสี 11 แห่ง ร้านค้าปลีก 28 แห่ง ร้านค้าวัสดุก่อสร้าง 1 แห่ง ปั้มน้ำมัน 2 แห่ง ร้านซ่อมรถยนต์/รถจักรยานยนต์ 2 แห่ง

การท่องเที่ยว ตำบลสามแวงไม่มีสถานที่ท่องเที่ยวแต่อย่างใด จะมีก็แต่เพียงงานประเพณีของตำบล คือ งานประเพณีรดน้ำคำหัวผู้สูงอายุ, งานแห่เทียนเข้าพรรษา ซึ่งจัดเป็นงานเล็ก ๆ ภายในตำบล

ด้านสังคม

การศึกษา

มีโรงเรียนประถมศึกษา-มัธยมศึกษา 1 แห่ง มีนักเรียนทั้งสิ้น 567 คน ครู 22 คน อัตราส่วนระหว่างครูกับนักเรียน เท่ากับ 1 : 25 อัตราการศึกษาต่อระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เท่ากับ ร้อยละ 80 มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน จำนวน 9 แห่ง มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก่อนเกณฑ์ จำนวน 1 แห่ง

การสาธารณสุข

มีสถานีอนามัยประจำตำบล จำนวน 1 แห่ง บุคลากรประจำสถานีอนามัย จำนวน 3 คน อัตราส่วนระหว่างแพทย์กับประชากร เท่ากับ 1 : 1,416 มีศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน จำนวน 9 แห่ง อัตราการมีและใช้ส้วมราดครบทุกครัวเรือน อาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน จำนวน 9 กลุ่ม

สถาบันและองค์กรทางศาสนา ประกอบด้วย วัด 1 แห่ง และสำนักสงฆ์ 2 แห่ง

สวัสดิการสังคม

จัดสวัสดิการและสงเคราะห์เด็ก / สตรี / คนชรา / คนพิการ

จัดสวัสดิการและสงเคราะห์ครอบครัวผู้ยากไร้

จัดสวัสดิการและสงเคราะห์คนไร้ที่พึ่ง

จัดสวัสดิการและสงเคราะห์ผู้ประสบภัย

จัดสวัสดิการและสงเคราะห์ผู้ติดเชื่อเฮกส์

จัดสวัสดิการและสงเคราะห์ผู้เจ็บป่วยเรื้อรัง

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ทรัพยากรดิน สภาพดินโดยทั่วไปเป็นดินร่วนปนทราย

ทรัพยากรน้ำ มีลำห้วย 1 สาย คือ ลำห้วยตะไคง ซึ่งมีความยาวประมาณ 4

กิโลเมตร

ทรัพยากรป่าไม้ เนื่องจากพื้นที่ส่วนมากในตำบลเป็นพื้นที่ที่ใช้ในการทำนา จึงทำให้พื้นที่ในตำบลไม่มีทรัพยากรป่าไม้ที่สำคัญ แต่จะมีไม้บางชนิดเช่น ยุกาติปัดส ซึ่งราษฎรปลูกไว้เพื่อใช้ประโยชน์

ศักยภาพในตำบล

จำนวนบุคลากรในส่วนต่าง ๆ ตามแผนอัตรากำลังดังนี้

สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล มีบุคลากรทั้งสิ้น 7 อัตรา

ส่วนการคลัง มีบุคลากรทั้งสิ้น 5 อัตรา

ส่วนโยธา มีบุคลากรทั้งสิ้น 4 อัตรา

ส่วนการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมฯ มีบุคลากรทั้งสิ้น 6 อัตรา

ระดับการศึกษา

มัธยมศึกษา/ อาชีวศึกษา จำนวน 5 คน ปริญญาตรี จำนวน 15 คน และปริญญา

โท จำนวน 2 คน

สถานะทางการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลสามแวงเปรียบเทียบกับย้อนหลัง 5 ปี แสดงในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนรายได้เฉลี่ยย้อนหลัง 5 ปี

ปี พ.ศ.	รายการ				
	พ.ศ. 2544	พ.ศ. 2545	พ.ศ. 2546	พ.ศ. 2547	พ.ศ. 2548
รายรับ	3,322,778.35	3,900,059.58	5,644,034.28	8,479,349.00	8,770,126.01
รายจ่าย	2,149,175.54	1,959,420.01	3,135,127.18	7,7713,035.71	5,711,254.75

ที่มา : แผนพัฒนาสามปี ระหว่างปี พ.ศ. 2550-2553

ศักยภาพของชุมชนและพื้นที่

ราษฎรส่วนใหญ่ในเขตตำบลสามแวงมีอาชีพเกษตรกรรม ดังนั้นการรวมกลุ่มส่วนใหญ่จึงเป็นการรวมกลุ่มกันเพื่อประโยชน์ทางการเกษตร และทางด้านการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรเพื่อให้มีรายได้เสริม แต่การรวมกลุ่มดังกล่าวไม่ค่อยประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร การรวมกลุ่มดังกล่าวสามารถแบ่งเป็นแต่ละหมู่บ้าน ได้ดังนี้

หมู่ที่ 1 กองทุนซื้อปุ๋ย, กลุ่มเลี้ยงสุกร

หมู่ที่ 2 กลุ่มทอผ้าไหม, กลุ่มหัตถกรรมจักสาน, กลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้า

หมู่ที่ 3 กองทุนซื้อปุ๋ย, กลุ่มจักสานหัตถกรรมไม้ไผ่

หมู่ที่ 4 กองทุนซื้อปุ๋ย, กลุ่มเลี้ยงปลา

หมู่ที่ 5 กองทุนซื้อปุ๋ย, กลุ่มผ้าห่มเส้นใยสังเคราะห์ทอด้วยมือ

หมู่ที่ 6 กองทุนซื้อปุ๋ย, กลุ่มเลี้ยงวัวเพื่อเกษตรกร, กลุ่มเลี้ยงปลา

หมู่ที่ 7 กองทุนซื้อปุ๋ย, กลุ่มเลี้ยงวัวเพื่ออนาคต

หมู่ที่ 8 กองทุนซื้อปุ๋ย, กลุ่มเลี้ยงโคกระบือ, กลุ่มโครงการเกษตรฤดูแล้ง

หมู่ที่ 9 กองทุนซื้อปุ๋ย, กลุ่มธนาคาร โค - กระบือ

จุดเด่นของพื้นที่ (ที่เอื้อต่อการพัฒนาตำบล)

พื้นที่ส่วนใหญ่ของตำบลสามแวงเป็นพื้นที่ราบ และเป็นพื้นที่ราบลุ่มจึงเหมาะแก่การเพาะปลูก อาชีพหลักของราษฎรคือ การทำนา แต่เนื่องจากในเขตพื้นที่ตำบลสามแวงไม่มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่เพียงพอต่อการทำการเกษตร จึงทำให้ในบางปีผลผลิตได้น้อย ส่วนอาชีพรองที่ราษฎรทำแทบทุกหลังคาเรือนคือ การทอผ้า ซึ่งการทอผ้าของราษฎรในตำบลสามแวงถือได้ว่ามีคุณภาพที่ดี หากได้รับการส่งเสริมสามารถเป็นสินค้าของตำบลได้

ข้อมูลอื่น ๆ

มีกลุ่มที่มวลชนจัดตั้งขึ้น คือ

1. ลูกเสือชาวบ้าน 2 รุ่น จำนวน 232 คน
2. กลุ่มแม่บ้าน กลุ่ม จำนวน 135 คน
3. ประชาคมตำบล จำนวน 1 กลุ่ม
4. ประชาคมหมู่บ้าน จำนวน 9 กลุ่ม
5. กลุ่มอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน จำนวน 2 กลุ่ม
6. กลุ่มชุมชนเข้มแข็งด้านยาเสพติด จำนวน 9 กลุ่ม
7. กลุ่มตำรวจหมู่บ้าน จำนวน 1 กลุ่ม

สภาพปัญหาและผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

ปัญหาโครงสร้างพื้นฐาน

ปัญหาด้านแหล่งน้ำ ส่วนใหญ่ราษฎรในตำบลจะอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก และยังมีแหล่งน้ำตามธรรมชาติที่สามารถใช้เพื่อประโยชน์ทางการเกษตรได้ ในช่วงฤดูฝนมีน้ำหลากไหลท่วมพื้นที่ทางการเกษตร และในฤดูแล้งน้ำไม่เพียงพอต่อการเกษตรเกิดการแห้งขอด ปริมาณน้ำไม่เพียงพอต่อความต้องการของราษฎร ที่จะนำมาอุปโภค – บริโภค และเพื่อการเกษตร

ปัญหาด้านไฟฟ้า ในตำบลสามแวงมีพื้นที่บางส่วนยังไม่มีไฟฟ้าใช้เนื่องจากเป็นบ้านที่สร้างขึ้นใหม่

ปัญหาด้านการคมนาคม เส้นทางคมนาคมภายในตำบลสามแวง เดิมมีสภาพชำรุดเสียหาย เป็นอุปสรรคในการสัญจรไปมา และในการพัฒนาตำบลเป็นอย่างมาก

ปัญหาการผลิต การตลาด รายได้และการมีงานทำ

ผลผลิตของราษฎรมีคุณภาพต่ำ เนื่องจากราษฎรยังอาศัยการผลิตแบบดั้งเดิมและการผลิตตามธรรมชาติ ไม่ได้รับการช่วยเหลือและให้คำแนะนำในเรื่องการเพิ่มผลผลิตและการทำให้ผลผลิตมีคุณภาพที่ดีจากหน่วยงานของรัฐ

ปัญหาสาธารณสุขและอนามัย

ปัญหาสุขภาพอนามัย เนื่องจากประชาชนขาดความเข้าใจในการปฏิบัติตัวและป้องกันการควบคุมโรคอย่างถูกต้อง เพราะขาดการส่งเสริมให้ความรู้จากทางราชการ

การศึกษา

เนื่องจากราษฎรในตำบลสามแวงมีรายได้น้อย เพราะส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมทำให้รายได้ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่าย และประกอบกับผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่เห็นถึง

ความสำคัญและความจำเป็นของการศึกษาคู่ของบุตรหลาน และยังมีค่านิยมที่ให้บุตรหลานไปทำงานยังต่างจังหวัดหรือในกรุงเทพมหานคร

ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติ

มีการตัดไม้ทำลายป่า เพราะราษฎรส่วนใหญ่ยังขาดความรู้และจิตสำนึกที่ดีในการอนุรักษ์และหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งไม่มีความรู้ในเรื่องการนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้อย่างถูกวิธีและมีการปลูกหรือนำทรัพยากรธรรมชาติอื่นมาทดแทนส่วนที่ขาดไป

ปัญหาด้านสังคม

ปัญหายาเสพติด พบมากในกลุ่มวัยรุ่นและเยาวชน เนื่องจากขาดความรู้ในเรื่องโทษและพิษภัยของยาเสพติด รวมทั้งการอยากรู้อยากลอง จึงทำให้เป็นปัญหาที่สำคัญและต้องมีการแก้ไขอย่างเร่งด่วน

ผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง

ในช่วงแผนพัฒนาตำบลที่ผ่านมา (พ.ศ. 2549) ตำบลสามแวงได้มีการดำเนินงานตามแผนพัฒนาดังกล่าวแล้ว แต่ไม่ค่อยประสบความสำเร็จเท่าที่ควรเนื่องจากราษฎรในเขตพื้นที่บริการยังมีสภาพความเป็นอยู่ที่จัดได้ว่าอยู่ในเกณฑ์ต่ำพอสมควร ประกอบกับราษฎรในเขตพื้นที่บริการไม่ค่อยเข้าใจและให้ความร่วมมือในการพัฒนาด้านต่าง ๆ ไม่มีการรวมกลุ่มกันเพื่อพัฒนา และเพิ่มศักยภาพในด้านต่าง ๆ มากนัก ประกอบกับการขาดปัจจัยเกื้อกูลต่อการพัฒนาหลาย ๆ อย่าง ซึ่งส่งผลกระทบต่อการพัฒนา สามารถสรุปได้ดังนี้

ด้านเศรษฐกิจ

มีการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลระดับตำบล มีการส่งเสริมการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม และทอดผ้าไหมเพื่อการจำหน่ายแต่ยังไม่แพร่หลายมากนัก จึงต้องส่งเสริมและให้การสนับสนุนเป็นระยะ ๆ

ด้านสังคม

ส่งเสริมให้ราษฎรในตำบลมีการรวมกลุ่มกันเพื่อทำกิจกรรมมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาทางด้านต่าง ๆ ส่งเสริมให้ราษฎรในเขตพื้นที่บริการมีโอกาสได้แสดงความคิดเห็น เสนอแนะและวิสัยทัศน์ของแต่ละบุคคลมากขึ้น ใช้หลักประชาธิปไตยในการรับฟังเหตุผล ส่งเสริมให้ราษฎรมีความสามัคคีมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เพื่อประโยชน์ของราษฎรในเขตพื้นที่บริการเอง

ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

องค์การบริหารส่วนตำบลสามแวงได้ดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นหลายประการ เช่น การก่อสร้างถนน มีการวางท่อระบายน้ำ ก่อสร้างระบบประปา ช่อมแซมและปรับปรุงถนนให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดี ปรับปรุงภูมิทัศน์แหล่งกักเก็บน้ำ เป็นต้น

ด้านแหล่งน้ำ

มีการปรับปรุงแหล่งน้ำที่มีอยู่เดิมให้สามารถใช้ประโยชน์ได้ดีขึ้น เพื่อเป็นการรองรับการขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง

ด้านสาธารณสุข

ราษฎรในตำบลมีความรู้ความเข้าใจด้านสาธารณสุขกันมากขึ้น ประกอบกับเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำที่ดี มีการอบรมในด้านต่างๆ เกิดขึ้น เช่น โครงการอบรมการวางแผนครอบครัว จัดอบรม พสส. อสม. เพิ่มเติม จัดอบรมอนามัยแม่และเด็ก จัดอบรมการโภชนาการ ให้ความรู้หญิงวัยเจริญพันธุ์ แม่และเด็กด้านโภชนาการ จัดทำอาหารเสริม เพื่อลดปริมาณของเด็กขาดสารอาหาร ทำให้ราษฎรในตำบลมีสุขภาพอนามัยที่ดีขึ้น

ด้านการเมือง การบริหาร

เนื่องจากราษฎรในหมู่บ้านขาดความเข้าใจในเรื่องการเมือง การบริหาร องค์การบริหารส่วนตำบลสามแวงจึงจัดให้มีการอบรมและประชาสัมพันธ์ข่าวสารทางการเมืองเป็นประจำ เพื่อทำความเข้าใจและชี้แจงเรื่องต่างๆ ให้ราษฎรมีความเข้าใจและสนใจทางการเมืองมากขึ้น อีกทั้งในช่วงที่มีการเลือกตั้งก็ได้ให้ความรู้เพิ่มเติมในเรื่องการเมืองมากขึ้น

ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ราษฎรในเขตพื้นที่บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลสามแวงไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการศึกษาของบุตรหลานเท่าที่ควร เนื่องจากราษฎรมีรายได้น้อยไม่เพียงพอในการส่งบุตรหลาน เล่าเรียน ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง จึงได้ทำความเข้าใจชี้แจงให้ราษฎรได้ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาของบุตรหลาน และอบรมให้รู้จักการสืบทอดประเพณีอนุรักษ์วัฒนธรรมต่างๆ และเพื่อเสริมสร้างความสามัคคีในตำบล

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

มีการจัดโครงการต่างๆ ดังนี้ คือ โครงการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมและปลูกป่าช่วยกันบำรุงและกำจัดวัชพืชป้องกันสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ ฟื้นฟูสภาพป่า, ห้วย, คลอง, บึง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าในส่วนที่เกี่ยวข้องและได้นำมาประกอบการวิจัย ดังนี้

จรัส สุวรรณมาลา (2541 : 106 ; อ้างถึงใน สถาบันดำรงราชานุภาพ กองวิชาการและแผน 2540 : 30) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลศักยภาพและทางเลือก

ต่อเนื่อง โดยทำการสัมภาษณ์บุคคลระดับจังหวัด อำเภอและตำบล รวมทั้งสำรวจความคิดเห็นของสมาชิกสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลและประชาชนในพื้นที่ประกอบกับใช้การสังเกตการณ์เกี่ยวกับการจัดทำแผน การจัดทำบัญชี การประชุมและสิ่งอำนวยความสะดวกภายในสำนักงานของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล 15 ตำบล ใน 5 จังหวัดทั่วทุกภาคของประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลต่าง ๆ มีจุดเด่น คือการมีโครงสร้างองค์การที่เล็กและมีความยืดหยุ่นสูง มีบุคลากรแบบ Paraprofessional ซึ่งประกอบด้วยบุคคลในท้องถิ่นทั้งสิ้น มีการทำงานเป็นทีม มีความตั้งใจที่จะทำงานเพื่อชุมชนของตนเองสูง ในด้านปัจจัยแวดล้อมมีหน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ และองค์กรเอกชน ซึ่งดำเนินกิจกรรมการพัฒนาชนบทและจัดบริหารพื้นฐานต่าง ๆ ซึ่งสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลสามารถประสานงานขอความช่วยเหลือ และจัดกิจกรรมร่วมกันได้ สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลยังมีข้อด้อยที่ต้องปรับปรุงแก้ไขเพื่อพัฒนาศักยภาพการบริหารให้ดียิ่งขึ้น ได้แก่ การวางแผนและการจัดทำงบประมาณการบริหารจัดการและบุคลากร

นำทิพย์ ประทุมเวียง (2541 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามทัศนะของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลและข้าราชการผู้เกี่ยวข้อง ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า

1. กลุ่มตัวอย่าง 157 คนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล รายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท เคยได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลและส่วนใหญ่อยู่ในท้องถิ่น 20 ปีขึ้นไป

2. สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลและข้าราชการเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลมีบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่นในระดับปานกลาง โดยมีบทบาทสูงที่สุดในด้านบริการสาธารณูปโภค สาธารณูปการ รองลงมาคือบทบาทด้านสิ่งแวดล้อม และมีบทบาทน้อยที่สุดในด้านเศรษฐกิจ

3. ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น คือ สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง รายได้ การได้รับข้อมูลข่าวสาร ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น

อุบล รังสีมันคุชาติ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษาอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่าบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลยังมีความรู้ความเข้าใจเรื่องกฎหมายและข้อบังคับของทาง

ราชการน้อย มักมีความขัดแย้งระหว่างประชาชนกับผู้ปฏิบัติงาน ทำให้การปฏิบัติงานไม่ครบถ้วนตามบทบาทหน้าที่

ฉันทน์ บัวงาม (2543 : บทคัดย่อ) ยังได้ทำการวิจัย ศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีบทบาทการส่งเสริมการศึกษาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดพัทลุงพบว่า การส่งเสริมการศึกษาในระบบโรงเรียน ยังไม่สามารถจัดการศึกษาเองได้ เพราะขาดงบประมาณและบุคลากรที่มีความรู้ทางการจัดการศึกษา การส่งเสริมการศึกษานอกระบบโรงเรียน ควรให้การสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นพิเศษในทุกด้าน ควรส่งเสริมให้มีการจัดอบรมอาชีพหลักสูตรระยะสั้น และส่งเสริมการศึกษาตามอัธยาศัย ควรส่งเสริมการเรียนรู้ของประชาชนโดยการใช้หอกระจายข่าวที่จัดอย่างมีประสิทธิภาพ ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน ที่สามารถใช้ประกอบกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย การส่งเสริมกิจกรรมของกลุ่มองค์กรประชาชน และการส่งเสริมภูมิปัญญาชาวบ้านในท้องถิ่น

ชาอณรรักษ์ หาญกิจ (2545 : 93) ได้ศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการพัฒนาชุมชนตามทัศนะของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ผลการวิจัยพบว่า มีปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานคือ งบประมาณในการพัฒนามีน้อยไม่เพียงพอกับความต้องการของประชาชน ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ขาดการชี้แจงนโยบายการพัฒนาชุมชนให้ประชาชนทราบและประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร ขาดการประสานงานทำให้ไม่ได้รับการร่วมมือด้วยดีเท่าที่ควร

อำนาจ อยู่ตาโก (2549 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลพนมรุ้ง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินงานทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านสิ่งแวดล้อมและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านการเมือง – การบริหาร อยู่ในระดับปานกลาง

ธีระวัฒน์ วรธนะ โกเมศ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของฝ่ายปกครองท้องถิ่นในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของฝ่ายปกครองท้องถิ่น โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง

ไชยวัฒน์ โคตุทา (2552 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคมและรักษาความ

สงบเรียบร้อย ด้านสังคม ศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น และด้านการบริหาร อยู่ในระดับมาก

ผลจากการศึกษาแนวคิดงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถสรุปได้ว่า บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อการพัฒนาท้องถิ่นมีความสำคัญยิ่งในทุก ๆ ด้าน แต่องค์การบริหารส่วนตำบลให้ความสำคัญในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมน้อยกว่าด้านสาธารณสุข จึงทำให้การพัฒนาไม่สมดุล ซึ่งผู้วิจัยจะได้ใช้แนวคิดดังกล่าวมาเป็นแนวทางในการวิจัยครั้งนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏบรียาต
BuriRam Rajabhat University

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในบทนี้เพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ของการศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ผู้นำท้องถิ่นในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 51 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชากร

รายละเอียดของประชากรปรากฏดังตาราง 3 ดังนี้

ตาราง 3 จำนวนประชากรผู้นำท้องถิ่นในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง

ลำดับที่	ตำแหน่งผู้นำท้องถิ่น	จำนวน (คน)
1	นายกองค์การบริหารส่วนตำบล	1
2	รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล	2
3	เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล	1
4	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	18
5	กำนันตำบล	1
6	สารวัตรกำนัน	2
7	ผู้ใหญ่บ้าน	8
8	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	18
	รวม	51

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น แบ่งเป็น 3

ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ โดยมีลักษณะเป็นคำถามตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น ตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง 4 ด้าน ดังนี้ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านบริหารจัดการ และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ ศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น มีลักษณะ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open Form) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

2. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จากการศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร ทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาท ทฤษฎีการพัฒนาชุมชน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านศาสนาศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำแบบสอบถามของงานวิจัยฉบับนี้

2.2 ศึกษาเทคนิค และวิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม ดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดของงานวิจัย

2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาและตรวจสอบความถูกต้องแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

2.4 นำเสนอร่างแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ และคณะกรรมการควบคุมภาคินิพนธ์ ทำการตรวจสอบเพื่อเพื่อให้ได้คำถามที่ครอบคลุมตรงสภาพความเป็นจริงเป็นการหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) ในการตรวจสอบเครื่องมือ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่

2.4.1 นายพุดศักดิ์ รัตนชีวพงศ์ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

2.4.2 นางจันทร์เพ็ญ โสภณ ท้องถิ่นอำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

2.4.3 นางธัญญลักษณ์ จะแรมรัมย์ บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

2.5 นำแบบสอบถามที่ได้จากการตรวจสอบ แก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญและคณะกรรมการควบคุมภาคินิพนธ์ มาปรับปรุงแก้ไขและเสนอให้คณะกรรมการควบคุมภาคินิพนธ์ พิจารณาอีกครั้ง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

2.6 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้นำท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลโคกเหล็ก อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 30 ตัวอย่าง และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ผลปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.8539 ซึ่งผ่านเกณฑ์ สามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์เพื่อขอหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัย ถึงผู้นำในท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองจากแบบสอบถามจำนวน 51 ฉบับ เก็บรวบรวมข้อมูลได้จำนวน 51 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. ลงรหัสแบบสอบถาม
3. กำหนดตัวเลขแทนค่าข้อมูลในแบบสอบถามแต่ละข้อแล้วบันทึกข้อมูล
4. ประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอเป็นตาราง จำนวนร้อยละ
2. ศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น ตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. ข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิดนำมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกันแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำบรรยาย
4. เกณฑ์การแปลความหมายข้อมูล การแปลความหมายค่าเฉลี่ย (Mean) ได้กำหนดขอบเขตค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด.2535 : 111)

ค่าเฉลี่ย	4.51-5.00	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51-4.50	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
ค่าเฉลี่ย	2.51-3.50	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง เห็นด้วยน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ หากค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
ทั้งฉบับโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)
2. สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้
 - 2.1 ร้อยละ (Percentage)
 - 2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)
 - 2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ดำเนินการตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อการเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายของข้อมูล ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลไว้ดังนี้

\bar{X} แทนค่า ค่าเฉลี่ย (Mean)

S.D. แทนค่า ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลงานวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติทำการวิเคราะห์ และจำแนกผลการวิเคราะห์เป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น ตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการเก็บแบบสอบถามเพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามได้ครบทุกฉบับคือ 51 ฉบับ และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทำการวิเคราะห์และจำแนกผลการวิเคราะห์เป็นตอน ๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังแสดงในตาราง 4 ดังนี้

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไป	กลุ่มตัวอย่าง (N = 51)	
	จำนวน	ร้อยละ
กลุ่มตัวอย่าง	51	100.00
เพศ		
1. ชาย	44	86.30
2. หญิง	7	13.70
อายุ		
1. 25 - 34 ปี	3	5.90
2. 35 - 44 ปี	23	45.10
3. 45 - 54 ปี	17	33.30
4. 55 ปีขึ้นไป	8	15.70
ระดับการศึกษา		
1. ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย	28	54.90
2. ม. 6 / ปวช. / อนุปริญญา, ปวส. หรือเทียบเท่า	20	39.20
3. ปริญญาตรี	3	5.90
4. สูงกว่าปริญญาตรี	-	-

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	กลุ่มตัวอย่าง (N = 51)	
	จำนวน	ร้อยละ
ประสบการณ์		
1. น้อยกว่า 1 ปี	4	7.80
2. 1 - 5 ปี	33	64.80
3. 6 - 10 ปี	5	9.80
4. 11 - 15 ปี	7	13.70
5. 16 - 20 ปี	2	3.90
ตำแหน่งปัจจุบัน		
1. นายกองจัดการบริหารส่วนตำบล	1	2.00
2. รองนายกองจัดการบริหารส่วนตำบล	2	3.90
3. เลขานุการนายกองจัดการบริหารส่วนตำบล	1	2.00
4. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	18	35.30
5. กำนัน	1	2.00
6. สารวัตรกำนัน	2	3.90
7. ผู้ใหญ่บ้าน	8	15.60
8. ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	18	35.30

จากตาราง 4 พบว่า จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 51 คน เป็นเพศชาย จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 86.30 เพศหญิง จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 13.70

เมื่อจำแนกตามอายุ ที่มีจำนวนมากที่สุดคือ 35 - 44 ปี จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 45.10 รองลงมาคือ 45 - 54 ปี จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 33.30 และที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ 25 - 34 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 5.90

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา ที่มีจำนวนมากที่สุดคือ ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 54.90 รองลงมาคือ ม. 6 / ปวช. / อนุปริญญา, ปวส. หรือเทียบเท่า จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 39.20

เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ ที่มีจำนวนมากที่สุดคือ 1-5 ปี จำนวน 33 คน คิดเป็น ร้อยละ 64.80 รองลงมาคือ 11-15 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 13.70 และที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ 16-20 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 3.90

เมื่อจำแนกตามตำแหน่งปัจจุบัน ที่มีจำนวนมากที่สุดคือ สมาชิกสภาองค์การบริหาร ส่วนตำบลและผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 35.30 รองลงมาคือ ผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 15.60 และที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และกำนัน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.00

ตอนที่ 2 ศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็น ของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ดังแสดงในตาราง 5-9 ดังนี้

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนา ท้องถิ่น โดยภาพรวมและรายด้าน

ข้อคำถาม	ระดับความเห็นด้วย			อันดับที่
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	
1. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	3.57	0.86	มาก	3
2. ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต	3.60	0.93	มาก	2
3. ด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.83	0.90	มาก	1
4. ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ	3.16	0.93	ปานกลาง	4
รวมเฉลี่ย	3.54	0.90	มาก	

จากตาราง 5 พบว่า ผู้นำท้องถิ่นเห็นด้วยต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการ พัฒนาท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.54$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ใน ระดับมากทุกด้าน ยกเว้นด้านการบริหารจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอยู่ในระดับปาน กลาง

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านโครงสร้างพื้นฐาน โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อคำถาม	ระดับความเห็นด้วย			อันดับที่
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	
ด้านโครงสร้างพื้นฐาน				
1. จัดให้มีถนนคอนกรีต ถนนลาดยาง ถนนหินคลุก	4.22	0.85	มาก	1
2. จัดให้มีการตรวจรักษาความสะอาดของถนนหรือทางเดินเท้า	3.47	0.98	ปานกลาง	3
3. จัดให้มีการซ่อมแซมถนนหรือทางเดินเท้า	3.29	0.80	ปานกลาง	5
4. จัดให้มีอ่างเก็บน้ำ สระน้ำ	3.43	0.83	ปานกลาง	4
5. จัดให้มีการส่งเสริมการบำรุงรักษา เสาไฟฟ้า สายไฟฟ้า หรือหลอดไฟฟ้าตามถนนหรือชุมชน	3.84	0.80	มาก	2
6. จัดให้มีระบบประปาหมู่บ้าน	3.43	0.92	ปานกลาง	4
7. จัดให้มีการขุดลอก คู คลอง หนองน้ำ	3.47	0.90	ปานกลาง	3
8. จัดให้มีการสร้างทางระบายน้ำภายในท้องถิ่น	3.43	0.78	ปานกลาง	4
รวมเฉลี่ย	3.57	0.86	มาก	

จากตาราง 6 พบว่า ผู้นำท้องถิ่นเห็นด้วยต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น ในด้านโครงสร้างพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.57$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 1 และ 2 อยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 1 จัดให้มีถนนคอนกรีต ถนนลาดยาง ถนนหินคลุก ($\bar{X}=4.22$) รองลงมาคือ ข้อ 5 จัดให้มีการส่งเสริมการบำรุงรักษา เสาไฟฟ้า สายไฟฟ้า หรือหลอดไฟฟ้าตามถนนหรือชุมชน ($\bar{X}=3.84$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 3 จัดให้มีการซ่อมแซมถนนหรือทางเดินเท้า ($\bar{X}=3.29$)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอหัวราช จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อคำถาม	ระดับความเห็นด้วย			อันดับที่
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	
ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต				
1. จัดให้มีการจัดการแข่งขันกีฬาชุมชน เพื่อเพิ่มความสามัคคี	4.14	0.93	มาก	1
2. จัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมการออกกำลังกาย	3.45	0.85	ปานกลาง	6
3. ให้มีการส่งเสริมอาชีพที่เหมาะสมให้กับประชาชน	3.31	0.96	ปานกลาง	8
4. รมรงค์ให้ประชาชนมีการประหยัด ชี้อหลักความพอเพียง	3.53	0.98	มาก	4
5. จัดให้มีการแสดงความคิดเห็นในการจัดสรรเงินเบี้ยยังชีพทุกประเภท	4.04	1.03	มาก	2
6. จัดให้มีการส่งเสริมป้องกัน ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ เกี่ยวกับโรคติดต่อ	3.43	1.04	ปานกลาง	7
7. รมรงค์ให้มีการศึกษาต่อทั้งในระบบรวมทั้งนอกระบบ	3.12	0.84	ปานกลาง	9
8. ส่งเสริมการเล่นกีฬาของเด็กและเยาวชน	3.88	0.95	มาก	3
9. จัดให้มีระบบเรื่องราร้องทุกข์	3.51	0.78	มาก	5
รวมเฉลี่ย	3.60	0.93	มาก	

จากตาราง 7 พบว่า ผู้นำท้องถิ่นเห็นด้วยต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น ในด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 2,3,6 และ 7 อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 1 จัดให้มีการจัดการแข่งขันกีฬาชุมชน เพื่อเพิ่มความสามัคคี ($\bar{X} = 4.14$)

รองลงมาคือ ข้อ 5 จัดให้มีการแสดงความคิดเห็นในการจัดสรรเงินเบี้ยยังชีพทุกประเภท ($\bar{X} = 4.04$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 7 รมรงค์ให้มีการศึกษาต่อทั้งในระบบรวมทั้งนอกระบบ ($\bar{X} = 3.12$)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีคอบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อคำถาม	ระดับความเห็นด้วย			อันดับที่
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	
ด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น				
1. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมประเพณีท้องถิ่นเป็นประจำ	4.18	0.95	มาก	2
2. จัดให้มีกิจกรรมทางศาสนาเป็นประจำ	4.10	0.86	มาก	3
3. จัดกิจกรรมส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.65	0.93	มาก	4
4. ส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมในชุมชน เช่น งานวันสงกรานต์, วันผู้สูงอายุ	4.37	0.94	มาก	1
5. จัดกิจกรรมปลูกฝัง คุณธรรม จริยธรรมให้กับเยาวชน	3.41	0.92	ปานกลาง	5
6. ส่งเสริม สนับสนุนภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น กลุ่มหัตถกรรม กลุ่มทอผ้า เป็นต้น	3.29	0.86	ปานกลาง	6
รวมเฉลี่ย	3.83	0.91	มาก	

จากตาราง 8 พบว่า ผู้นำท้องถิ่นเห็นด้วยคอบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น ในด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 5 และ 6 อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 4 ส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมในชุมชน เช่น งานวันสงกรานต์, วันผู้สูงอายุ ($\bar{X} = 4.37$) รองลงมาคือ ข้อ 1 ส่งเสริมการจัดกิจกรรมประเพณี

ท้องถิ่นเป็นประจำ ($\bar{X} = 4.18$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 6 ส่งเสริม สนับสนุนภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น กลุ่มหัตถกรรม กลุ่มทอผ้า เป็นต้น ($\bar{X} = 3.29$)

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอหัวราช จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อคำถาม	ระดับความเห็นด้วย			อันดับที่
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	
ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ				
1. ส่งเสริมการอนุรักษ์ฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อม	3.14	1.02	ปานกลาง	4
2. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนใช้โยอินทรีย์ในการเพาะปลูก	3.39	0.80	ปานกลาง	2
3. ส่งเสริม รณรงค์ให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า	3.16	1.02	ปานกลาง	3
4. จัดให้มีกิจกรรมในการปลูกต้นไม้ในชุมชนในโอกาสวันสำคัญต่าง ๆ	3.75	0.96	มาก	1
5. ส่งเสริมการปลูกฝังให้เยาวชนรุ่นใหม่ให้เกิดการหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติ	3.06	1.00	ปานกลาง	5
6. ส่งเสริมให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องมลภาวะและมลพิษต่าง ๆ	2.84	0.76	ปานกลาง	6
7. ส่งเสริมให้ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	2.82	0.99	ปานกลาง	7
รวมเฉลี่ย	3.17	0.93	ปานกลาง	

จากตาราง 9 พบว่า ผู้นำท้องถิ่นเห็นด้วยต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น ในด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.17$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน ยกเว้น

ข้อ 4 ซึ่งอยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ข้อ 2 ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนใช้ปุ๋ยอินทรีย์ในการเพาะปลูก ($\bar{X} = 3.39$) และข้อ 7 ส่งเสริมให้ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 2.82$)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

ตาราง 10 จำนวนและร้อยละความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน		
1.1 จัดให้มีการปรับปรุงถนนให้ได้มาตรฐานและสัญจรได้สะดวก	5	29.41
1.2 สถานที่หรือจุดสำคัญควรติด ไฟฟ้าแสงสว่างเพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	4	23.53
2. ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต		
ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการออกกำลังกายอย่างค่อเนื่อง	2	11.76
3. ด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น		
ส่งเสริมและสนับสนุนด้านงบประมาณเพื่ออนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมอันดีงาม	3	17.65
4. ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ		
ดูแลปรับปรุงทัศนียภาพของตำบลโดยการส่งเสริมการปลูกป่าในชุมชน	3	17.65
รวม	17	100

จากตาราง 10 พบว่า ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น ที่มีจำนวนมากที่สุดคือ จัดให้มีการปรับปรุงถนนให้ได้มาตรฐานและสัญจรได้สะดวก (ร้อยละ 29.41) รองลงมาคือ สถานที่หรือจุดสำคัญควรติดไฟฟ้าแสงสว่างเพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน (ร้อยละ 23.53) ส่งเสริมและสนับสนุนด้านงบประมาณเพื่ออนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมอันดีงาม และดูแลปรับปรุงทัศนียภาพของตำบลโดยการส่งเสริมการปลูกป่าในชุมชน (ร้อยละ 17.65) ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น ตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งสรุปผลและข้อเสนอแนะตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ
 - 5.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 5.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างได้แก่ประชากร จำนวน 51 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ขึ้นเอง มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมี 3 ลักษณะคือ เป็นคำถามที่เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามเกี่ยวกับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง และเป็นคำถามแบบปลายเปิด โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ กับผู้นำท้องถิ่นที่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่าง คือผู้นำท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลโคกเหล็ก อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.8539

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการนำแบบสอบถามไปแจกกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้นำท้องถิ่นด้วยตนเอง จำนวน 51 ฉบับ ได้ครบตามจำนวนคิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปโดยใช้สถิติ ดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ (Percentage)

4.2 วิเคราะห์บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4.3 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะอื่น ๆ โดยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา โดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกัน แล้วแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบาย

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษา บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษามบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ยกเว้นด้านการบริหารจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาค่าต่ำ จะได้ดังนี้ คือ ด้านศาสนาศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ตามลำดับ

2. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ได้แก่ จัดให้มีการปรับปรุงถนนให้ได้มาตรฐานและตั้งจุดพักรถ สถานีหรือจุดสำคัญควรติดไฟฟ้าแสงสว่างเพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ส่งเสริมและสนับสนุนด้านงบประมาณเพื่ออนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรมอันดีงาม และดูแลปรับปรุงทัศนียภาพของตำบลโดยการส่งเสริมการปลูกป่าในชุมชน

อภิปรายผล

จากการศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ทำให้ผู้วิจัยทราบถึงระดับความเห็นด้วยของผู้นำท้องถิ่นในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ อันจะเป็นข้อมูลและประโยชน์นำไปสู่การวางแผนเพื่อการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ดังนั้นข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้อภิปรายผลและข้อเสนอแนะดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง ค่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ผู้นำท้องถิ่นให้ความสำคัญในเรื่องของการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมในชุมชน เช่น งานวันสงกรานต์, วันผู้สูงอายุ ส่งเสริมการจัดกิจกรรมประเพณีท้องถิ่น รวมถึงให้ความสำคัญในเรื่องการจัดกิจกรรมทางศาสนา อันเป็นการวางรากฐานในการสร้างความเข้มแข็งก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนและชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชาญณรงค์ หาญกิจ (2545 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการพัฒนาชุมชน ตามทัศนะของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไชยวัฒน์ โคคุทา (2552 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ อำเภอบึงพลาญชัย จังหวัดมหาสารคาม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

2. บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้นำท้องถิ่นเห็นความสำคัญของงานด้าน โครงสร้างพื้นฐานเป็นบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลที่จะตอบสนองความต้องการของประชาชน ในการจัดให้มีถนนคอนกรีต ถนนลาดยาง ถนนหินคลุก ให้ความสำคัญในเรื่องการรณรงค์รักษาความสะอาดถนน รวมถึงการขุดลอก คู คลอง หนองน้ำ เป็นการอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ไชยวัฒน์ โคคุทา (2552 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ อำเภอบึงพลาญชัย จังหวัดมหาสารคาม ด้านโครงสร้างพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต โดยภาพรวมอยู่

ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวงได้ร่วมดำเนินการพัฒนาในงานทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะการพัฒนาและส่งเสริมหมู่บ้านชุมชนเศรษฐกิจพอเพียง มีการฝึกอบรมและส่งเสริมอาชีพให้กับประชาชนในท้องถิ่น จากการประสานงานและความร่วมมือระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวงกับผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในชุมชน ทำให้การดำเนินงานในพื้นที่มีการพัฒนา ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ อำนาจ อยู่สาโก (2549 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลพนมรุ้ง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการศึกษาพบว่าการดำเนินงานด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งความแตกต่างอาจเนื่องมาจากความแตกต่างของสภาพพื้นที่และลักษณะทางประชากร

4. บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ องค์การบริหารส่วนตำบลสามแวงมีการจัดประชุมผู้นำท้องถิ่นและประชาชนเพื่อระดมความคิด วิเคราะห์ปัญหา เพื่อทำนุบำรุงศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นประจำ มีการปลูกจิตสำนึกในการสร้างและพัฒนาการเป็นผู้นำท้องถิ่นในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชีระวัฒน์ วรรณะ โกเมศ (2550 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของฝ่ายปกครองท้องถิ่นในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งความแตกต่างอาจเนื่องมาจากผู้บริหารและผู้นำท้องถิ่นแต่ละที่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับงานด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นไม่เท่ากัน

5. บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวงให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทุกชนิด ปัจจุบันกระแสการอนุรักษ์และกระแสการประหยัดพลังงานทรัพยากรธรรมชาติเป็นนโยบายหลักของรัฐบาล ที่ส่งเสริมให้ประชาชนได้ตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อการทำลายทรัพยากร เช่น การเกิดภาวะโลกร้อน น้ำแข็งในขั้วโลกเหนือและขั้วโลกใต้ละลายอย่างรวดเร็ว และที่สำคัญทำให้บรรยากาศในโลกเป็นมลภาวะที่เป็นพิษทำลายสุขภาพของประชาชนทุกวัน ผู้นำท้องถิ่นต้องมีมาตรการที่ทำให้ทรัพยากรของชุมชนให้คงอยู่กับชุมชน และมีการรักษาที่ดีไม่ทำให้เกิดความเสียหายและถูกทำลายอย่างไม่ผู้ใครดูแลรักษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อำนาจ อยู่สาโก (2549 : บทคัดย่อ) ที่ได้

ทำการศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลพนมรุ้ง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผู้นำท้องถิ่นต้องมีมาตรการที่ทำให้ทรัพยากรของชุมชนให้คงอยู่กับชุมชน และมีการรักษาที่ดีไม่ทำให้เกิดความเสียหายและถูกทำลายอย่างไม่ผู้ใดดูแลรักษา

6. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ส่วนใหญ่ผู้นำท้องถิ่น ต้องการให้จัดให้มีการปรับปรุงถนนให้ได้มาตรฐานและสัญจรได้สะดวก สถานที่หรือจุดสำคัญควรติดไฟฟ้าแสงสว่างเพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ส่งเสริมและสนับสนุนด้านงบประมาณเพื่ออนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรมอันดีงาม และดูแลปรับปรุงทัศนียภาพของตำบลโดยการส่งเสริมการปลูกป่าในชุมชน นอกจากนี้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่น ๆ ยังแสดงให้เห็นว่าผู้นำท้องถิ่นมีความต้องการที่จะให้องค์การบริหารส่วนตำบล ได้มีการพัฒนาทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐาน สังคม และด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยมีการพัฒนาที่หลากหลายและเหมาะสมกับสภาพความต้องการของประชาชนในชุมชนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดในการพัฒนาชุมชนที่เป็นความพยายามยกมาตรฐานการครองชีพของประชาชนภายในชุมชนให้ดีขึ้นทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง และจะต้องตอบสนองความต้องการของประชาชน (จิรพรรณ กาญจนะจิตรา. 2530 : 20)

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ สามารถประมวลผลเป็นข้อเสนอแนะได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

จากการศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้สรุปประเด็นสำคัญเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการบริหารงานให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่า บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต และด้านโครงสร้างพื้นฐาน อยู่ในระดับมาก ดังนั้นผู้บริหารท้องถิ่นในฐานะที่เป็นตัวแทนของประชาชน ควรมีการนำข้อมูล

ดังกล่าวไปใช้วางแผนการบริหารงานภายในองค์การบริหารส่วนตำบลให้คงอยู่ต่อไป และเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน องค์การบริหารส่วนตำบลสามแวงควรเพิ่มบทบาทในด้านการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมในชุมชน เช่น งานวันสงกรานต์, วันผู้สูงอายุ จัดกิจกรรมประเพณีท้องถิ่นให้คงอยู่ตลอดไป ส่วนด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนให้บรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ต้องให้ความสำคัญในเรื่องการส่งเสริมการเล่นกีฬาของเด็กและเยาวชน โดยจัดให้มีการจัดการแข่งขันกีฬาสากล เพื่อเพิ่มความสามัคคี จัดให้ต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี ช่วยเพิ่มความสามัคคีของคนในชุมชน และด้านโครงสร้างพื้นฐานต้องเพิ่มบทบาทในด้านสาธารณสุขูปโภค เช่น ต้องจัดให้มีถนนคอนกรีต ถนนลาดยาง ถนนหินคลุก ให้ครอบคลุมทุกหมู่บ้านจัดการสัญจรให้เกิดความสะดวก จัดให้มีการส่งเสริมการบำรุงรักษา เสาไฟฟ้า สายไฟฟ้า หรือหลอดไฟฟ้าตามถนนหรือชุมชนให้เกิดแสงสว่าง เพื่อเพิ่มความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

2. ผลการวิจัยพบว่า บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการบริหารจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ๆ เพราะฉะนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลสามแวงต้องเน้นการพัฒนาในด้านนี้ให้มาก ส่งเสริมให้ความรู้กับเด็กและเยาวชนรุ่นใหม่ให้เห็นถึงความสำคัญกับการบริหารจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยส่งเสริมให้มีกิจกรรมปลูกต้นไม้ในชุมชนในโอกาสวันสำคัญต่าง ๆ เกิดความหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติ ส่วนในเรื่องการเกษตรเพื่อเป็นการลดต้นทุนในการผลิตต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนใช้ปุ๋ยอินทรีย์ในการเพาะปลูกทุกครัวเรือน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษากับกลุ่มตัวอย่างเฉพาะในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ เท่านั้น ผลการวิจัยอยู่ในเขตจำกัด ฉะนั้น จึงควรมีการวิจัยโดยขยายขอบเขตประชากรให้ครอบคลุมไปยังองค์การบริหารส่วนตำบลอื่น ๆ
2. ควรมีการศึกษาวิจัยบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการส่งเสริมการประกอบอาชีพ ตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่น เพื่อที่จะได้ทราบถึงปัญหาและความต้องการในการประกอบอาชีพของประชาชน เพราะเป็นผู้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาโดยตรง
3. ควรมีการวิจัยถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ในด้านต่าง ๆ อย่างครอบคลุมมากที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมการปกครอง. (2542). กฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับองค์การบริหารส่วนตำบล (รวมฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2542). กรุงเทพฯ : อาสาวิชาดินแดน.
- , (2543 ก). ข้อมูลสภาพตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลประจำปี 2543. กรุงเทพฯ : อาสาวิชาดินแดน.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2550). รวมกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : อาสาวิชาดินแดน.
- จรัส สุวรรณมาลา. (2541). (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <http://www.local.moi.go.th/webst/botfam2.htm>; ปรับปรุงครั้งล่าสุดเมื่อ 10 ธันวาคม 2549
- จิรพรรณ กาญจนจิตรรา. (2530). การพัฒนาชุมชน. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จำนง อควิวัฒนสิทธิ์ และคนอื่น ๆ. (2540). สังคมวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ฉันทน์ บัวบาน. (2543). ศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อบทบาทการส่งเสริมการศึกษาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพัทลุง. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (บริหารการศึกษา). สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ. ถ่ายเอกสาร.
- ชาญณรงค์ หาญกิจ. (2545). บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการพัฒนาชุมชนตามทัศนะของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ชูวงศ์ ฉายะบุตร. (2539). การปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : ค่านสุทธา.
- ไชยวัฒน์ โคตุทา. (2552). ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม. ภาคนิพนธ์. รปม. (สาขารัฐประศาสนศาสตร์). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- จิตยา สุวรรณชะฎ. (2527). สังคมวิทยา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ฉรงค์ เสียงประชา. (2537). สังคมวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : พิทักษ์อักษร.
- ดิเรก ฤกษ์ห่อข. (2522). การพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ : พิชฌเศศ.
- เดโช สวานานนท์. (2526). จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ทองศักดิ์ คุ้มไข่น้ำ. (2540). หลักการพัฒนาชุมชน. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- ทวี ทิมขำ. (2528). การพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ : โอเคียนสโตร์.
(สาขารัฐประศาสนศาสตร์). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ธีระวัฒน์ วัฒนโกเมศ. (2550). การมีส่วนร่วมของฝ่ายปกครองท้องถิ่นในการบริหารงาน
องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์. รปม.
(สาขารัฐประศาสนศาสตร์). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- น้ำทิพย์ ประทุมเวียง. (2541). บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น ตามทัศนะ
ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลและข้าราชการที่เกี่ยวข้อง : ศึกษาเฉพาะกรณี
อำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี. ภาคนิพนธ์ พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต
(พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. (2526). “ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา,” เอกสารการสอนชุดวิชา
การพัฒนาชนบท. หน่วยที่ 1-7 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ปริญญา เทวานฤมิตรกุล. (2544). สิทธิเสรีภาพการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน.
กรุงเทพฯ : อรุณสภา.
- ประพันธ์ สุชาวาส. (2522). จิตวิทยาสังคม. เชียงใหม่ : กลางเอียง.
- ประยูร กาญจนคล. (2523). กฎหมายปกครอง. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประสิทธิ์ สุวรรณวิทย์. (2541). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์.
บุรีรัมย์ : ภาควิชาทดสอบและวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์.
- ปภาณี ฐิติวัฒนา. (2523). สังคมวิทยา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- พวงทอง โยชาใหญ่. (2545). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น
กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่. งานศึกษาวิชาลัยค้นคว้าอิสระ.
เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2542). สถาบันและกระบวนการทางการเมืองไทย. นนทบุรี :
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- มานิตย์ จุมปา. (2547). คำอธิบายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. พิมพ์ครั้งที่ 6.
กรุงเทพฯ : นิติธรรม.
- ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. (2525). การพัฒนาชนบท : เอกสารประกอบการบรรยายวิชาการพัฒนาชุมชน.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- รศนธ์ รัตนเสริมพงศ์. (2546). เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : นำกั้ง.

- ราชบัณฑิตยสถาน. (2538). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. พิมพ์ครั้งที่ 5.
กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2532). พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา อังกฤษ - ไทย พ.ศ. 2526.
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน.
- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2532). การพัฒนาชุมชนประยุกต์. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- สถาบันดำรงราชานุภาพ กองวิชาการและแผน. (2540). ปัญหาการบริหารงานขององค์การ
บริหารส่วนตำบล. กรุงเทพฯ : ส่วนท้องถิ่น.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2526). การพัฒนาชุมชน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สัมพันธ์ เศษะอริก และคนอื่น ๆ. (2543). อบต.ในอุดมคติ. ขอนแก่น : กลังนาวาวิทยา.
- สุธรรม ชาศะสิงห์ และอศุทธ์ ต้นประยูร. (2524). สังคมวิทยาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : บางกอก
การพิมพ์
- สุพัตรา สุภาพ. (2541). สังคมวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ 20. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สุเทพ เชาวลิต. (2524). หลักการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ : พีระพัฒนา.
- สำนักงานท่องเที่ยวและวัฒนธรรมอำเภอหัวราช. (2550). จำนวนครัวเรือนและรายได้เฉลี่ย.
บุรีรัมย์ : อำเภอหัวราช.
- องค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง. (2549). แผนพัฒนาสามปี พ.ศ. 2550 - 2553.
บุรีรัมย์ : องค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง.
- (2551). แผนพัฒนาสามปี พ.ศ. 2552 - 2554. บุรีรัมย์ : องค์การบริหารส่วนตำบล
สามแวง.
- อมรรัตน์ สอนคง. (2537). บทบาทในการปฏิบัติงานด้านวัฒนธรรมของศึกษานิเทศก์อำเภอและ
ศึกษานิเทศก์จังหวัดภาคใต้. ปรินญาณิพนธ์ ศสม. (ไทยคดีศึกษา). สงขลา :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อุบล รังสิมันตุชาติ. (2542). บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการพัฒนาท้องถิ่น : ศึกษา
กรณีอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ ศสม.
(รัฐศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร
- อนงก เหล่าธรรมทัศน์. (2545). ประชาธิปไตยท้องถิ่น. นนทบุรี : มิติใหม่.
- อำนาจ อยู่สาโก. (2549). ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบล
พนมรุ้ง. วิทยานิพนธ์. รปม. (สาขารัฐประศาสนศาสตร์). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๔๓๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณพูลศักดิ์ รัตนชีวพงศ์

ด้วย นางสาวกนกวรรณ นิสัยดี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร-
มหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำภาคนิพนธ์
เรื่อง บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น ตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่น
ตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี รองศาสตราจารย์ประจักษ์ คณะวัน เป็นประธาน
ที่ปรึกษาภาคนิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาเห็นแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้
ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ
ตรวจสอบเครื่องมือในการทำกรวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการใน
ขั้นคอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ร. งาม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ คีย์ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศบ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๔๓๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ค.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณจันทร์เพ็ญ โสภณ

ด้วย นางสาวกนกวรรณ นิสัยดี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร-
มหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำภาคนิพนธ์
เรื่อง บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น ตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่น
ตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี รองศาสตราจารย์ประจักษ์ คณะวัน เป็นประธาน
ที่ปรึกษาภาคนิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาเห็นแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้
ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ
ตรวจสอบเครื่องมือในการทำกรณีศึกษาและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการใน
ขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๙๙๗

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ตี ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๔๓๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๑

เรื่อง ขอลาความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณธัญญลักษณ์ จะเรบรมย์

ด้วย นางสาวกนกวรรณ นิสัยดี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำภาคนิพนธ์เรื่อง บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น ตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่น ตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี รองศาสตราจารย์ประจักษ์ คณะวัน เป็นประธานที่ปรึกษาภาคนิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาเห็นแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

นางแว

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทีชบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ คีย์ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือในการวิจัย

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๖๕๖๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ค.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือในการวิจัย

เรียน นายกองค้การบริหารส่วนตำบลโคกเหล็ก

ด้วย นางสาวกนกวรรณ นิสัยดี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำภาคนิพนธ์เรื่อง บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น ตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี รศ.ประชัน คະเนวัน เป็นประธานที่ปรึกษาภาคนิพนธ์ ในการนี้ นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลอง ใช้เครื่องมือในการวิจัยที่จะใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง เพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นางสาวกนกวรรณ นิสัยดี ใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างสำหรับกำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
กณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ คို့ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๖๕๖๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ค.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือในการวิจัย

เรียน ท่านนักดาบลโลกเหล็ก

ด้วย นางสาวกนกวรรณ นิสัยดี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำภาคนิพนธ์เรื่อง บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น ตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี รศ.ประชัน ตะเนวัน เป็นประธานที่ปรึกษาภาคนิพนธ์ ในการนี้นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลอง ใช้เครื่องมือในการวิจัยที่จะใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง เพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นางสาวกนกวรรณ นิสัยดี ใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างสำหรับกำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ตี ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/๖๖๑๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ค.ในเมือง อ.เมือง
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน นายกองค้การบริหารส่วนตำบลสามแวง

ด้วย นางสาวกนกวรรณ นิสัยดี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำภาคนิพนธ์เรื่อง บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี รองศาสตราจารย์ ประชัน คะเนวัน เป็นประธานกรรมการควบคุมภาคนิพนธ์ โดยการนี้ นักศึกษามีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษาเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐๔๔๖๑ ๑๒๒๑ คอ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๖๑๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ถ.จระ ค.ในเมือง อ.เมือง

จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน ท่านผู้อำนวยการ

ด้วย นางสาวกนกวรรณ นิสัยดี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำภาคนิพนธ์เรื่อง บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี รองศาสตราจารย์ ประจัน คณะวัน เป็นประธานกรรมการควบคุมภาคนิพนธ์ โดยกรรมนี้นักศึกษามีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษาเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็น
ของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

1. แบบสอบถามฉบับนี้ ผู้วิจัยจัดทำขึ้นเพื่อต้องการทราบบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะความคิดเห็นเพิ่มเติม

3. โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ เพื่อความถูกต้องครบถ้วนในการวิเคราะห์ข้อมูล

4. แบบสอบถามนี้ใช้สำหรับการเก็บข้อมูล เพื่อการศึกษา วิจัยเท่านั้น ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยจะเก็บเป็นความลับ ข้อมูลที่ท่านตอบจะเป็นประโยชน์ต่อการนำมาพัฒนาท้องถิ่นต่อไป ซึ่งจะไม่ก่อให้เกิดผลกระทบใด ๆ ทั้งสิ้นต่อตัวท่าน

ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือ

นางสาวกนกวรรณ นิสัยดี

นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาประวัติศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจงโปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ในช่อง () หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ

- () ชาย
() หญิง

2. อายุ

- () 25 – 34 ปี
() 35 – 44 ปี
() 45 – 54 ปี
() 55 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

- () ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย
() ม. 6 / ปวช. / อนุปริญญา, ปวศ. หรือเทียบเท่า
() ปริญญาตรี
() สูงกว่าปริญญาตรี

4. ประสบการณ์ในการทำงานในฐานะผู้นำท้องถิ่น

- () น้อยกว่า 1 ปี
() 1 – 5 ปี
() 6 – 10 ปี
() 11 – 15 ปี
() 16 – 20 ปี
() มากกว่า 20 ปีขึ้นไป

5. ตำแหน่งปัจจุบัน

- () นายกองค้การบริหารส่วนตำบล
- () รองนายกองค้การบริหารส่วนตำบล
- () เลขานุการนายกองค้การบริหารส่วนตำบล
- () สมาชิกสภาองค้การบริหารส่วนตำบล
- () กำนัน
- () สารวัตรกำนัน
- () ผู้ใหญ่บ้าน
- () ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทขององค้การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่น ตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ใน ที่ตรงกับระดับการปฏิบัติงานที่เป็นจริงสำหรับตัวท่าน

- ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยอยู่ในระดับมากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก
- ระดับ 3 หมายถึง เห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึง เห็นด้วยอยู่ในระดับน้อย
- ระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วยอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล	ระดับความเห็นด้วย				
		5	4	3	2	1
	ด้านโครงสร้างพื้นฐาน					
1.	จัดให้มีถนนคอนกรีต ถนนลาดยาง ถนนหินคลุก.....
2.	จัดให้มีการรณรงค์รักษาความสะอาดของถนน หรือทางเดินเท้า.....
3.	จัดให้มีการซ่อมแซมถนนหรือทางเดินเท้า.....
4.	จัดให้มีอ่างเก็บน้ำ สระน้ำ.....
5.	จัดให้มีการส่งเสริมการบำรุงรักษา เสาไฟฟ้า สายไฟฟ้า หรือ หลอดไฟฟ้าตามถนนหรือชุมชน.....
6.	จัดให้มีระบบประปาหมู่บ้าน.....
7.	จัดให้มีการขุดลอก คู คลอง หนองน้ำ.....
8.	จัดให้มีการสร้างทางระบายน้ำภายในท้องถิ่น.....
	ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต					
9.	จัดให้มีการจัดการแข่งขันกีฬาชุมชน เพื่อเพิ่มความสามัคคี.....
10.	จัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมการออกกำลังกาย.....
11.	จัดให้มีการส่งเสริมอาชีพที่เหมาะสมให้กับประชาชน.....
12.	รณรงค์ให้ประชาชนมีการประหยัด ชีวหลักความพอเพียง.....
13.	จัดให้มีการแสดงความคิดเห็นในการจัดสรรเงินเบี้ยยังชีพทุกประเภท.....
14.	จัดให้มีการส่งเสริมป้องกัน ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ เกี่ยวกับโรคติดต่อ.....
15.	รณรงค์ให้มีการศึกษาต่อทั้งในระบบรวมทั้งนอกระบบ.....
16.	ส่งเสริมการเล่นกีฬาของเด็กและเยาวชน.....
17.	จัดให้มีระบบเรื่องราวร้องทุกข์.....

ข้อที่	บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล	ระดับความเห็นด้วย				
		5	4	3	2	1
	ด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น					
18.	ส่งเสริมการจัดกิจกรรมประเพณีท้องถิ่นเป็นประจำ.....
19.	จัดให้มีกิจกรรมทางศาสนาเป็นประจำ.....
20.	จัดกิจกรรมส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น.....
21.	ส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมในชุมชน เช่น งานวันสงกรานต์, วันผู้สูงอายุ.....
22.	จัดกิจกรรมปลูกฝัง คุณธรรม จริยธรรมให้กับเยาวชน.....
23.	ส่งเสริม สนับสนุนภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น กลุ่มหัตถกรรม กลุ่มทอผ้า เป็นต้น.....
	ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ					
24.	ส่งเสริมการอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพสิ่งแวดล้อม.....
25.	ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนใช้ปุ๋ยอินทรีย์ในการเพาะปลูก.....
26.	ส่งเสริม รมรงค์ให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า.....
27.	จัดให้มีกิจกรรมในการปลูกต้นไม้ในชุมชนในโอกาสวันสำคัญต่าง ๆ.....
28.	ส่งเสริมการปลูกฝังให้เยาวชนรุ่นใหม่ให้เกิดการหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติ.....
29.	ส่งเสริมให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องมลภาวะและมลพิษต่าง ๆ.....
30.	ส่งเสริมให้ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ.....

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของท่าน ในประเด็นต่าง ๆ ต่อไปนี้

1. บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

.....

.....

.....

2. บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต

.....

.....

.....

3. บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านศาสนาสืบสานวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

.....

.....

.....

4. บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก จ
ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถาม

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
P1	97.2667	170.1333	.4896	.8469
P2	97.6333	188.6540	-.2836	.8663
P3	97.6000	167.7655	.5607	.8448
P4	97.7000	181.2517	.0041	.8584
P5	97.4667	161.4299	.6002	.8419
P6	97.3000	168.9759	.3928	.8491
P7	97.6333	177.6195	.1394	.8557
P8	97.4333	170.8747	.3587	.8501
P9	97.4333	173.9092	.2700	.8525
P10	98.1333	170.1885	.4086	.8486
P11	97.8333	174.2816	.2952	.8516
P12	97.8333	162.6264	.5210	.8446
P13	97.2000	164.0276	.6160	.8423
P14	97.6667	175.7471	.2158	.8537
P15	97.8667	172.4644	.2834	.8524
P16	97.4667	168.4644	.4182	.8483
P17	97.2333	180.1851	.0291	.8593
P18	97.2000	164.9241	.6026	.8429
P19	97.2333	172.5299	.3499	.8503
P20	97.5667	172.1161	.4367	.8484
P21	96.9000	175.3345	.3176	.8512
P22	97.5667	160.4609	.7319	.8384
P23	97.7000	168.8379	.4466	.8475
P24	98.2000	159.4069	.6526	.8398
P25	97.8000	176.0966	.2259	.8533
P26	97.8000	166.3034	.4895	.8460
P27	96.8667	175.5678	.2208	.8536
P28	98.0333	168.3782	.4477	.8474
P29	98.2333	172.1161	.3850	.8494
P30	98.2333	169.9782	.4193	.8483

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 30

Alpha = .8539

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวกนกวรรณ นิสัยดี
วันเดือนปีเกิด	17 กันยายน 2523
สถานที่เกิด	ตำบลกระสัง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 59 หมู่ที่ 10 ตำบลกระสัง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ 31000 โทร. 08 6890 9286
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	นักพัฒนาชุมชน
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	องค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ โทร. 0 4469 6159
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2538 มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนกระสังพิทยาคม ตำบลกระสัง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2541 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2544 บริหารธุรกิจบัณฑิต (บชบ.) มหาวิทยาลัยรามคำแหง กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2553 รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม.) สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น
ตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง
อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

THE ROLES OF SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE
ORGANIZATION IN LOCAL DEVELOPMENT
AS PERCEIVED BY LOCAL LEADERS IN
SAMWANG SUBDISTRICT, HUAY RAT
DISTRICT, BURIRAM PROVINCE

ภาคนิพนธ์
ของ
กนกวรรณ นิสัยดี

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์

มีนาคม 2553

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ชื่อเรื่อง	บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์	
ผู้วิจัย	กนกวรรณ นิสัยดี	
กรรมการควบคุม	รองศาสตราจารย์ประจักษ์ คณะวัน	ประธานกรรมการ
	รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์	กรรมการ
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประกิจ จันตะเทียน	กรรมการ
ปริญญา	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต	สาขา รัฐประศาสนศาสตร์
สถานศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์ 2553

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ 4 ด้าน คือ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านศาสนาศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น และด้านการบริหารจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชากรผู้นำท้องถิ่นในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง จำนวน 51 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมี 3 ลักษณะ คือ แบบตรวจสอบรายการ (Checklist) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และแบบปลายเปิด (Open-Ended Form) มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.8539 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ยกเว้นด้านการบริหารจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาค่าต่ำ จะได้ดังนี้ คือ ด้านศาสนาศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ตามลำดับ
2. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ได้แก่ จัดให้มีการปรับปรุงถนนให้ได้มาตรฐานและสัญจรได้สะดวก สถานที่หรือจุดสำคัญควรติดไฟฟ้าแสงสว่างเพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ส่งเสริมและสนับสนุนด้านงบประมาณเพื่ออนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรมอันดีงาม และดูแลปรับปรุงทัศนียภาพของตำบล โดยการส่งเสริมการปลูกป่าในชุมชน

TITLE	The Roles of Subdistrict Administrative Organization in Local Development as Perceived by Local Leaders in Samwang Subdistrict, Huay Rat District, Buriram Province		
AUTHOR	Kanokwan Nisaidee		
ADVISORS	Associate Professor Prajan Kanawan		Thesis Advisor
	Associate Professor Prasit Suwanarak		Co-advisor
	Assistant Professor Prakrit Jantakian		Co-advisor
DEGREE	Master of Public Administration	MAJOR	Public Administration
SCHOOL	Buriram Rajabhat University	YEAR	2010

ABSTRACT

The purpose of this research was to study the roles of Subdistrict Administrative Organization in local development as perceived by local leaders in Samwang Subdistrict, Huay Rat District, Buriram Province classified into 4 aspects, namely: 1) infrastructure, 2) life quality support, 3) culture, tradition, and local wisdom, and 4) management and natural resource conservation. The samples were 51 local leaders working at Samwang Subdistrict Administrative Organization. The instruments were a 3-part questionnaire, including checklist, rating scale, and open-ended form with its reliability at 0.8539. The statistics used for analyzing the data collection were percentage, mean, and standard deviation.

The research results were as follows:

1. The result of the study revealed that the roles of Subdistrict Administrative Organization in local development as perceived by local leaders in Samwang Subdistrict, Huay Rat District, Buriram Province as a whole and in each aspect was at "high" level, except "management and natural resource conservation" was at "moderate" level. Ranking from the most to the least agreement was 1) infrastructure, and 2) management and natural resource conservation, respectively.
2. The opinions and suggestions were 1) should improve the road to meet the standard and traveling comfortably; 2) should install the electric lights at the important points for life and properties safety; 3) should promote and support the budget for cultural conservation; 4) should take care and improve Subdistrict scenery by promoting the afforest in community.

ประกาศคุณูปการ

ภาคนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงโดยได้รับความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายฝ่าย ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ประจักษ์ คณะวัน ประธานกรรมการควบคุมภาคนิพนธ์ รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประกิจ จันทะเดียน กรรมการควบคุมภาคนิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตั้งแต่ต้นจนสำเร็จเรียบร้อย และขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ได้เอื้ออำนวยและประสานงานในการจัดทำภาคนิพนธ์เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ คือ นายพลศักดิ์ รัตนชีวะพงศ์ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง นางจันทร์เพ็ญ ไสภณ ท้องถิ่นอำเภอห้วยราช นางธัญญลักษณ์ จะแรบรัมย์ บุคลากร องค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและแก้ไขเครื่องมือสำหรับการวิจัย

ขอขอบพระคุณผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ทุกท่านที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยจนสำเร็จเรียบร้อย

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อสำรवल นิสัยดี และคุณแม่ปัญญา นิสัยดี ที่ได้ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนและเป็นกำลังใจให้ด้วยดีตลอดเวลา

ประ โยชน์และคุณค่าอันพึงเกิดขึ้นจากภาคนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบเป็นเครื่องบูชา พระคุณบิดา มารดา และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่อบรมสั่งสอนให้เกิดสติปัญญา ความรู้ และเกิดกำลังใจในการศึกษาแก่ผู้วิจัย

กนกวรรณ นิสัยดี

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น.....	7
การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	17
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาท.....	20
แนวคิดและทฤษฎีการพัฒนาชุมชน.....	23
บริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง.....	29
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	37
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	41
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	41
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	42
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	44
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	56
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	56
วิธีดำเนินการวิจัย.....	56
สรุปผลการวิจัย.....	57
อภิปรายผล.....	58
ข้อเสนอแนะ.....	60
ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้.....	60
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป.....	61
บรรณานุกรม	62
ภาคผนวก	66
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	67
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือในการวิจัย.....	71
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม.....	74
ภาคผนวก ง แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	77
ภาคผนวก จ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	84
ประวัติย่อของผู้วิจัย	86

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนครัวเรือนและรายได้เฉลี่ย.....	30
2 จำนวนรายได้เฉลี่ยย้อนหลัง 5 ปี.....	34
3 จำนวนประชากรและผู้นำท้องถิ่นในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง.....	42
4 จำนวนและร้อยละสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง.....	47
5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนา ท้องถิ่น โดยภาพรวมและรายด้าน.....	49
6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนา ท้องถิ่น ด้านโครงสร้างพื้นฐาน โดยภาพรวมและรายข้อ.....	50
7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนา ท้องถิ่น ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต โดยภาพรวมและรายข้อ.....	51
8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนา ท้องถิ่น ด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยภาพรวมและรายข้อ.....	52
9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนา ท้องถิ่น ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยภาพรวมและรายข้อ.....	53
10 จำนวนและร้อยละความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทขององค์การบริหารส่วน ตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น.....	54

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การปกครองส่วนท้องถิ่นคือรากฐานของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เพราะการปกครองส่วนท้องถิ่นจะเป็นสถาบันการฝึกสอนการเมืองการปกครองให้กับประชาชนได้มีความรู้ความเข้าใจ มีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง และการบริหารงานในท้องถิ่นทำให้เกิดความรู้สึกผูกพัน ห่วงแหนในผลประโยชน์ที่เกิดต่อท้องถิ่นของคนอันจะนำมาซึ่งความศรัทธาเลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยประชาชนมีอิสระในการตัดสินใจเลือกตัวผู้แทนในฝ่ายนิติบัญญัติ และผู้แทนฝ่ายบริหาร เพื่อเข้าไปบริหารกิจการท้องถิ่น ซึ่งจะทำให้เกิดทักษะในการบริหารงานท้องถิ่น อันเป็นการปูพื้นฐานในการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับชาติต่อไป

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 บัญญัติไว้ในหมวด 14 ว่าด้วยการปกครองส่วนท้องถิ่น ตั้งแต่มาตรา 281 ถึงมาตรา 290 ให้อิสระท้องถิ่นในการบริหารงานบุคคล การปกครอง การบริหารงานการเงินการคลัง กำหนดนโยบาย มีอำนาจหน้าที่ของตนเอง โดยให้ท้องถิ่นเลือกตั้งผู้บริหารขึ้นมาบริหารงานในท้องถิ่นด้วยตนเอง และมีสภาท้องถิ่นควบคุมตรวจสอบการทำงาน ซึ่งเป็นการปกครองแบบกระจายอำนาจ ได้มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบการบริหารสาธารณะ การจัดสัดส่วนภายในและอาภรณ์ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเองและยังจัดให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดรวมทั้งมาตรา 284 กำหนดให้สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนและอยู่ในวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการปกครองโดยประชาชนที่อยู่ในท้องถิ่นนั้นๆ เป็นผู้เลือกตัวแทนของตนขึ้นมาบริหารจัดการความเป็นอยู่ของตนเอง ส่งผลให้การพัฒนามีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล เพราะเป็นการพัฒนาจากรากซึ่งเป็นความต้องการของชุมชน นอกจากนี้ยังช่วยให้การปฏิบัติงานเร็วขึ้นไม่ต้องรอคอยการสั่งจากส่วนกลางเพียงอย่างเดียว ดังนั้น เพื่อให้การพัฒนาอยู่บนพื้นฐานของแนวคิดดังกล่าว รัฐบาลจึงกระจายอำนาจการปกครองในรูปแบบของสภาตำบล ซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 326 (กรมการปกครอง. 2543ก : 3) เพื่อมารองรับการกระจายอำนาจการปกครองไปยังท้องถิ่น แต่การปฏิบัติงานของสภาตำบลก็ไม่ประสบความสำเร็จ ทั้งนี้เพราะสภาตำบลไม่มีฐานะเป็นนิติบุคคล ทำให้การบริหารงานไม่สามารถ

ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ขาดความคล่องตัวในการบริหารงานและไม่สามารถรองรับการกระจายอำนาจไปสู่ประชาชนได้อย่างแท้จริง รัฐบาลจึงมีการปรับปรุงฐานะของสภาตำบลใหม่ให้เป็นนิติบุคคล โดยจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งได้ประกาศใช้เมื่อวันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2538 (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2542 : 258)

ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ได้กำหนดให้สภาตำบลที่มีรายได้ (ไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกัน 3 ปี) ไม่นต่ำกว่าปีละ 150,000 บาท ให้จัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล (มาตรา 40) และให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น ดังนั้น ในปี พ.ศ. 2538 จึงได้มีการยกฐานะของสภาตำบลที่มีความพร้อมขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 618 แห่ง และเพิ่มขึ้นทุกปี โดยองค์การบริหารส่วนตำบลที่จัดตั้งขึ้นมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม และมีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล คือ จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม บำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมท้องถิ่นอันดีของท้องถิ่น (กรมการปกครอง. 2542 : 18-19)

นอกจากนี้องค์การบริหารส่วนตำบล ยังอาจจัดกิจกรรมในเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลได้อีก คือ ให้มีน้ำเพื่ออุปโภค บริโภค และการเกษตร ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าและแสงสว่างโดยวิธีอื่น ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ ให้มีและบำรุงรักษาสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ ให้มีและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร การคุ้มครองดูแลทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์ การท่องเที่ยว และการผังเมือง (กรมการปกครอง. 2542 : 19)

การบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลได้รับการมอบอำนาจจากส่วนกลางให้ทำหน้าที่ในการบริการประชาชนโดยประชาชนเพื่อประชาชนในส่วนท้องถิ่นเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชนอย่างถ้วนหน้า นอกจากนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลยังมีหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีต่าง ๆ ตามที่กฎหมายกำหนดเพื่อเป็นรายได้นำไปบริหารจัดการในหน่วยงานก่อให้เกิดความคล่องตัว

มากขึ้น โดยผู้บริหารซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล นั้นๆ ซึ่งถือว่าเป็นการบริหารจัดการ โดยประชาชนเพื่อประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง โดยยึดหลัก ในการบริหารจัดการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความ โปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบและความคุ้มค่าเพื่อปรับระบบบริหารจัดการ ภาครัฐไปสู่แนวทางการบริหารจัดการที่ดีให้สามารถเอื้ออำนวยต่อการดำเนินงานของทุกภาคส่วนในการ พัฒนาสู่ประเทศและการสร้างความแข็งแกร่งของระบบเศรษฐกิจและสังคมคู่กับการกระจายผลการ พัฒนาสู่ประชาชนอย่างเป็นธรรมและมีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใสและตรวจสอบได้ จัดให้มี ระบบการทำงาน ระบบข้อมูลและระบบงบประมาณแบบมุ่งผลลัพธ์ ปรับปรุงระบบกฎหมายให้ สอดคล้องกับระบบเศรษฐกิจ สังคม ซึ่งถือว่าการบริการประชาชนเพื่อให้เกิดความพึงพอใจ ทำให้ ประชาชนได้รับประโยชน์สูงสุดจากการบริหารบ้านเมือง

นอกจากนี้ จรัส สุวรรณมาลา (2541 : 106) ได้ศึกษาศักยภาพทางการคลังขององค์การ บริหารส่วนตำบลได้มีการกำหนดภารกิจหลักของตนเองไว้ในลักษณะคล้าย ๆ กันคือ กิจกรรม ประเภทพัฒนาและบำรุงรักษาโครงสร้างพื้นฐาน และเพิ่มขีดความสามารถในการบริหารจัดการ ขององค์การบริหารส่วนตำบลโดยไม่ได้ประเมินการสาธารณะเพื่อทราบปัญหาและอุปสรรคและ ส่วนใหญ่ไม่ได้บรรลุมูลภารกิจที่ครอบคลุมทุกชั้นตอนตามหน้าที่ในกฎหมายการบริหารงบประมาณ องค์การบริหารส่วนตำบล และการวิจัยดังกล่าวสะท้อนให้เห็นสภาพปัญหาที่มีผลต่อการพัฒนางาน การบริการสาธารณะ ซึ่งเป็นงานที่บริการประชาชน และเป็นหน้าที่ที่สำคัญอย่างหนึ่งขององค์การ บริหารส่วนตำบล แต่ยังไม่ได้รับการดูแลจากท้องถิ่นอย่างเต็มที่นับว่าเป็นเรื่องที่น่าเป็นห่วงอย่างยิ่ง ว่าที่พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ พ.ศ. 2542 ที่ให้อำนาจหน้าที่แก่องค์การบริหารส่วนตำบล ในด้านการบริการสาธารณะนั้นอาจทำให้การจัดการปัญหาการบริการ ของชุมชน ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร

บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลสามแวงที่ผ่านมา ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับ โครงสร้างพื้นฐาน ส่วนด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านบริหารจัดการและอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ ด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นยังให้ความสำคัญลำดับ รองลงมา ปฏิบัติหน้าที่ไม่เป็นไปตามนโยบายและกฎหมายที่เน้นให้พัฒนาทั่วทุกด้าน บทบาทใน ด้านอื่น ๆ ไม่บรรลุวัตถุประสงค์เท่าที่ควร ปัญหาดังกล่าวจึงต้องได้รับการแก้ไข จึงมีความจำเป็น ที่จะต้องศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้นำ ท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ เนื่องจากผู้นำท้องถิ่นเป็นตัวแทนของ ประชาชนที่จะช่วยผลักดันนโยบายทุกด้านเพื่อนำมาพัฒนาท้องถิ่นให้สามารถตอบสนองความ ต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้

ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะพนักงานส่วนตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอหัวราช จังหวัดบุรีรัมย์ จึงมีความสนใจที่จะศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 กำหนดสาระสำคัญเกี่ยวกับการถ่ายโอนภารกิจบริการสาธารณะให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดไว้ 6 ด้านซึ่ง คือ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการจัดระเบียบชุมชน / สังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุนพาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว ด้านบริหารจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น แต่แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลสามแวงดำเนินการเพียง 4 ด้าน คือด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านบริหารจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น และผู้วิจัยในฐานะพนักงานส่วนตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลสามแวงก็สนใจที่จะศึกษาเพียง 4 ด้านดังกล่าว เพื่อเป็นสารสนเทศในการปรับปรุงพัฒนาการให้บริการแก่ประชาชนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอหัวราช จังหวัดบุรีรัมย์

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น ตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอหัวราช จังหวัดบุรีรัมย์
2. เป็นสารสนเทศนำไปใช้เกี่ยวกับการปรับปรุงการพัฒนาท้องถิ่นในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอหัวราช จังหวัดบุรีรัมย์ และองค์การบริหารส่วนตำบลอื่นทั่วประเทศ

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ใน 4 ด้าน คือ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านศาสนาสืบสานวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นและด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้นำท้องถิ่นในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 51 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชากร

3. ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อให้เข้าใจความหมายศัพท์ต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จึงให้นิยามศัพท์เฉพาะดังนี้

1. บทบาท หมายถึง สิทธิหน้าที่หรือความรับผิดชอบที่พึงปฏิบัติ ที่แต่ละบุคคลหรือแต่ละกลุ่มหรือแต่ละองค์การมีต่อบุคคล กลุ่ม องค์การอื่นในสังคมตามสถานภาพของตนเอง

2. การบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง การจัดให้มีซึ่งบริการสาธารณะสำหรับให้บริการประชาชนในเขตตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง 4 ด้าน คือ

2.1 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน หมายถึง ภารกิจที่เกี่ยวข้องในการบำรุงรักษาทางน้ำและทางบกจัดให้มีน้ำเพื่ออุปโภค บริโภค และการเกษตร รวมทั้งดูแลการไฟฟ้าหรือแสงสว่างบำรุงรักษาทางระบายน้ำ การสาธารณสุขปโภค การสาธารณสุขการ การก่อสร้างอื่น ๆ

2.2 ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต หมายถึง บริการสาธารณะที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดทำหรือจัดให้มีเพื่อส่งเสริมและรณรงค์เกี่ยวกับการศึกษา เช่น การส่งเสริมอาชีพในชุมชน การสนับสนุนอุปกรณ์ด้านการศึกษา การส่งเสริมเกี่ยวกับเงินทุนเพื่อการศึกษา การมีศูนย์อินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษาค้นคว้า

2.3 ด้านศาสนาศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง บริการสาธารณะที่ องค์การบริหารส่วนตำบลจัดทำหรือจัดให้มีด้านศาสนาและวัฒนธรรม เช่น กิจกรรมเกี่ยวกับวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา การส่งเสริมประเพณีวันสงกรานต์ วันสูงอายุ การส่งเสริมและสนับสนุนภูมิปัญญาท้องถิ่น

2.4 ด้านบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ หมายถึง การให้บริการสาธารณะที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดทำหรือจัดให้มีเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เช่น การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดูแลสถานที่สาธารณะ การรณรงค์ให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า การสนับสนุนให้ประชาชนใช้ปุ๋ยอินทรีย์ในการเพาะปลูก

3. องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอหัวขจร จังหวัดบุรีรัมย์ ที่ประกอบไปด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและคณะผู้บริหาร องค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ซึ่งมีฐานะเป็นหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งด้านเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และมีอำนาจในการทำนิติกรรมและสัญญาทางกฎหมายได้เองเพื่อให้สามารถบริหารงานที่แก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นด้วยตนเองตามอำนาจหน้าที่และมีอิสระในการตัดสินใจ ในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับประชาชนในท้องถิ่น ตามขอบเขตที่กฎหมายกำหนดทำให้การบริหารตำบลเกิดความเจริญก้าวหน้า

4. การพัฒนาท้องถิ่น หมายถึง การที่องค์การบริหารส่วนตำบลมีบทบาทในกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่น ด้านโครงสร้างพื้นฐานสังคม ด้านส่งเสริมคุณภาพพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านศาสนาศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น และด้านบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

5. ผู้นำท้องถิ่น หมายถึง ผู้บริหารท้องถิ่น ประกอบด้วย นายกฯ รองนายกฯ เลขานุการ นายกฯ รวมทั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล กำนัน สารวัตรกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอหัวขจร จังหวัดบุรีรัมย์

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น ตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการวิจัยครั้งนี้ โดยขอนำมากล่าวเพื่อกำหนดกรอบในการวิจัย ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น
2. การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล
3. แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาท
5. แนวคิดและทฤษฎีการพัฒนาชุมชน
6. บริบทองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

ในระบบการปกครองของทุกประเทศล้วนแล้วแต่ มีวัตถุประสงค์ที่คล้ายคลึงกัน กล่าวคือ ต้องการที่จะให้มีความมั่นคงในประเทศและประชาชนในประเทศมีความสุข แต่เดิมการปกครองส่วนใหญ่จะมีลักษณะรวมศูนย์อำนาจไว้ที่ศูนย์กลางของประเทศเพื่อความสะดวก เพราะในสมัยนั้นอาณาเขตยังไม่กว้าง พลเมืองยังน้อยและเศรษฐกิจที่รัฐจะต้องสนองตอบต่อประชาชนยังมีไม่มากนัก ต่อมาเมื่อประเทศมีการพัฒนามากขึ้น พลเมืองมีจำนวนมากขึ้น ภารกิจที่รัฐต้องรับผิดชอบก็มีเพิ่มขึ้น ด้วยศักยภาพของรัฐบาลกลางเพียงอย่างเดียวไม่อาจสนองการบริหารและอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนได้อย่างทั่วถึง ดังนั้น แนวความคิดในการกระจายอำนาจ การบริหารการปกครองให้ประชาชนท้องถิ่นจึงเกิดขึ้น เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระหน้าที่ของรัฐบาลกลางสามารถสนองความต้องการของคนในท้องถิ่นได้อย่างรวดเร็ว และตรงความเป็นจริงที่ชุมชนต้องการ

ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปของการปกครองตนเอง (Local Self Government) นั้น ได้มีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้หลายท่านด้วยกัน เช่น

ปริญญา เทวานฤมิตรกุล (2544 : 33) กล่าวว่า การปกครองท้องถิ่นเป็นการปกครองที่ประชาชนมีสิทธิในการปกครองตนเองในเรื่องของท้องถิ่น โดยรัฐมีหน้าที่ให้ความเป็นอิสระแก่ประชาชนในการปกครองตนเองในระดับของท้องถิ่น หรือเรียกว่า การกระจายอำนาจจากส่วนกลางให้ท้องถิ่น แต่การให้ความอิสระนี้มีข้อจำกัดภายใต้รัฐธรรมนูญ

อเนก เหล่าธรรมทัศน์ (2545 : 46) กล่าวว่า การปกครองส่วนท้องถิ่นคือ ประชาธิปไตยท้องถิ่น ที่สำคัญที่สุดคือ การคิดว่าท้องถิ่นเป็นประชาธิปไตยท้องถิ่น ไม่ใช่เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

รศ.ดร. รัตนเสริมพงศ์ (2546 : 15) กล่าวว่า การปกครองส่วนท้องถิ่น คือ การที่ประชาชนในท้องถิ่นซึ่งมีอำนาจปกครองตนเองตามที่ได้รับ การกระจายอำนาจจากรัฐบาล ดำเนินการ ปกครองตนเองโดยจัดตั้งองค์กรขึ้นมาใช้อำนาจแทนประชาชนซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชนในท้องถิ่น เป็นผู้บริหารท้องถิ่นตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นอย่างเป็นอิสระ ภายใต้กรอบนโยบาย กฎหมาย และการกำกับดูแลของรัฐ

ประยูร กาญจนผล (2523 : 20 ; อ้างถึงใน มานิตย์ จุมปา, 2547 : 547) กล่าวว่า การปกครองท้องถิ่นเป็นการมอบอำนาจหน้าที่บางอย่างในการจัดทำบริการสาธารณะซึ่งเจ้าหน้าที่ของราชการส่วนกลางเป็นผู้ดำเนินงานอยู่ในท้องถิ่น ให้ท้องถิ่นหรือองค์กรอันมิได้เป็นส่วนหนึ่งขององค์กรในราชการบริหารส่วนกลางรับไปดำเนินการด้วยงบประมาณและเจ้าหน้าที่ของท้องถิ่นหรือองค์กรนั่นเอง

จากความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่นที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง การปกครองระดับรองของรัฐ ซึ่งรัฐจัดตั้งขึ้นเพื่อกระจายอำนาจ การปกครองทั้งทางการเมืองและการบริหารให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นจัดการปกครองและดำเนินการบางอย่างเพื่อแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการของตนเอง โดยมีอำนาจอิสระในการปกครองตนเอง สามารถกำหนดนโยบายและบริหารงานให้เป็นไปตามนโยบายหรือความต้องการของตนเองภายใต้ขอบเขตของกฎหมายว่าด้วยอำนาจสูงสุดของประเทศ โดยมีองค์กรที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้ปฏิบัติตามความมุ่งหมายของท้องถิ่นนั้น ๆ

ลักษณะความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น

เนื่องจากการปกครองท้องถิ่นในรูปของการปกครองตนเอง (Local Self Government) เป็นการปกครองที่ให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น และการมีอิสระในการปกครองตนเองภายใต้กฎหมายของรัฐหรือประเทศนั้น ชวงส์ ฉายะบุตร (2539 : 16 – 18) ได้กล่าวถึงลักษณะของการปกครองท้องถิ่นที่สำคัญไว้ดังนี้

1. มีสถานะตามกฎหมาย (Legal Status) หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีการจัดตั้งขึ้นโดยกฎหมาย เช่น ประเทศไทยมีการกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ
2. มีพื้นที่และระดับ (Area and Levels) หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีพื้นที่การปกครองที่แน่นอนและชัดเจน และควรจะต้องมีการแบ่งระดับการปกครองท้องถิ่นว่ามีกี่ระดับ เช่น ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ เป็นต้น เกณฑ์ที่ใช้ในการกำหนดพื้นที่และระดับของการปกครองท้องถิ่นมีมากมาย เช่น สภาพทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ความสำคัญในการปกครองตนเองของประชาชน ประสิทธิภาพในการบริหาร รายได้ และความหนาแน่นของประชากร เป็นต้น สำหรับประเทศไทยมีเกณฑ์การจัดตั้งและยกฐานะหน่วยการปกครองท้องถิ่น 3 ประการ คือ รายได้ย้อนหลัง 3 ปี ไม่รวมเงินอุดหนุน จำนวนประชากร และขนาดพื้นที่
3. มีการกระจายอำนาจและหน้าที่ (Devolution of Power and Function) การปกครองท้องถิ่นจะต้องมีการกระจายอำนาจการปกครองไปให้ท้องถิ่น โดยการกำหนดอำนาจและหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นไว้ในกฎหมายอย่างชัดเจน ดังนั้น การที่หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะมีอำนาจและหน้าที่มากขึ้นขึ้นอยู่กับนโยบายทางการเมืองการปกครองเป็นสำคัญ
4. มีความเป็นบุคคล (Artificial Person) หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องเป็นองค์การนิติบุคคลโดยเอกเทศจากองค์การของรัฐบาลกลาง ทั้งนี้ เพื่อการดำเนินงานที่ถูกต้องตามกฎหมายและเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของตน เพราะหน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีงบประมาณทรัพย์สิน หนี้สิน และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเป็นของตนเอง
5. มีการเลือกตั้ง (Election) การปกครองท้องถิ่นจะต้องมีหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งโดยประชาชนในท้องถิ่นเป็นสำคัญ กล่าวคือ จะต้องให้สิทธิแก่ประชาชนในท้องถิ่นในการเลือกตั้งคณะเจ้าหน้าที่ผู้บริหารการปกครองท้องถิ่นทั้งหมดหรือบางส่วน เพื่อแสดงถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน (Political Participation)
6. มีอิสระ (Autonomy) หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องไม่อยู่ในสายการบังคับบัญชาของหน่วยงานรัฐบาลกลาง และมีอำนาจอิสระในการกำหนดนโยบายและการบริหารงานภายใต้ขอบเขตของกฎหมายสามารถกำหนดนโยบาย ออกกฎ ข้อบังคับเพื่อกำกับควบคุมให้มีการปฏิบัติตามนโยบายหรือความต้องการของท้องถิ่น และสามารถใช้ดุลพินิจของตนเองในการปฏิบัติกิจการในขอบเขตของกฎหมายโดยไม่ต้องขออนุมัติจากรัฐบาลกลาง
7. มีงบประมาณของตนเอง หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจในการ จัดเก็บรายได้ (Revenue) จัดเก็บภาษีตามขอบเขตที่กฎหมายให้อำนาจในการจัดเก็บเพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอที่จะทำนุบำรุงท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้า

8. มีการกำกับดูแลของรัฐ หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีฐานะเป็นหน่วยการปกครองระดับรองของรัฐ และอยู่ในการกำกับดูแลของรัฐ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ของประชาชนส่วนรวมและความมั่นคงแห่งรัฐ

องค์ประกอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์ประกอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ประกอบด้วย 3 ฝ่าย ดังนี้

1. ฝ่ายสภาท้องถิ่น ประกอบด้วย สมาชิกสภาท้องถิ่น ทำหน้าที่ด้านนิติบัญญัติมีหน้าที่พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาท้องถิ่น ให้ความเห็นชอบข้อบัญญัติท้องถิ่น ให้ความเห็นชอบงบประมาณรายจ่ายประจำปี และงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมของท้องถิ่น
2. ฝ่ายบริหาร ประกอบด้วยนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้บริหาร มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี นายกฯ อาจแต่งตั้งรองนายกฯ ได้ไม่เกิน 2 คน เลขานุการนายกฯ ไม่เกิน 1 คน มีหน้าที่ในการบริหารท้องถิ่น
3. ฝ่ายปฏิบัติงาน ประกอบด้วย ข้าราชการหรือพนักงาน พนักงานจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่ปฏิบัติงานตามนโยบายและโครงการต่าง ๆ ของท้องถิ่นตามที่ได้รับมอบหมายจากฝ่ายบริหาร

การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยการบริหารราชการตามหลักการกระจายอำนาจการปกครอง โดยรัฐบาลเป็นผู้กระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้บริหารราชการในการจัดทำบริการสาธารณะ มีผู้บริหารและสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนในพื้นที่ ทั้งนี้โดยมีหน่วยงานรัฐบาลในระดับจังหวัดและในระดับอำเภอ ทำหน้าที่เป็นหน่วยกำกับดูแลการบริหารราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอีกทางหนึ่ง

ความหมายขององค์การบริหารส่วนตำบล

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2550 : 67) ได้ให้คำนิยามขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ว่า เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ที่สภาตำบลที่มีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปีเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละหนึ่งแสนห้าหมื่นบาทหรือตามเกณฑ์รายได้เฉลี่ยสามารถจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลได้ โดยทำเป็น

ประกาศกระทรวงมหาดไทยและให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในประกาศนั้นให้ระบุชื่อและเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ด้วย และให้มีฐานะเป็นนิติบุคคล

โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน สภาองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหมู่บ้านละสองคน ซึ่งเลือกตั้งโดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละหมู่บ้านซึ่งอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ในกรณีที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียงหนึ่งหมู่บ้าน ให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นประกอบด้วยสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหกคน และในกรณีที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียงสองหมู่บ้าน ให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นประกอบด้วยสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหมู่บ้านละสามคน ซึ่งอายุของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีกำหนดคราวละสี่ปี นับแต่วันเลือกตั้งสำหรับนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคนหนึ่ง ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน โดยให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดำรงตำแหน่งนับแต่วันเลือกตั้งและมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี นับแต่วันเลือกตั้ง แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้ และนายกองค์การบริหารส่วนตำบลอาจแต่งตั้งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลได้ไม่เกินสองคน และอาจแต่งตั้งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนึ่งคน เป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารงาน (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น 2550 : 67)

อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2550 : 82 - 85) ได้กล่าวว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม (ตามมาตรา 66) ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายขององค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ที่ต้องทำตามมาตรา 67 และหน้าที่อาจจัดทำตามมาตรา 68 ทั้งนี้ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ดังนี้

1. อำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม (ตามมาตรา 66)
2. หน้าที่ต้องทำ (ตามมาตรา 67) ดังนี้
 - 2.1 จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
 - 2.2 รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
 - 2.3 ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
 - 2.4 ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

- 2.5 ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
- 2.6 ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
- 2.7 คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 2.8 บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของ

ท้องถิ่น

2.9 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย โดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร

3. หน้าที่ที่อาจจัดทำกิจการ (ตามมาตรา 68) ดังนี้
 - 3.1 ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภคและการเกษตร
 - 3.2 ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่าง โดยวิธีอื่น
 - 3.3 ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
 - 3.4 ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ
 - 3.5 ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์
 - 3.6 ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
 - 3.7 บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร
 - 3.8 การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
 - 3.9 หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
 - 3.10 ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม
 - 3.11 กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์
 - 3.12 การท่องเที่ยว
 - 3.13 การผังเมือง

4. อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลตามมาตรา 66 มาตรา 67 และมาตรา 68 นั้น ไม่เป็นการตัดอำนาจหน้าที่ของกระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การ หรือหน่วยงานของรัฐในอันที่จะดำเนินกิจการใด ๆ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในตำบล แต่ต้องแจ้งให้องค์การบริหารส่วนตำบลทราบล่วงหน้าตามสมควร ในกรณีนี้หากองค์การบริหารส่วนตำบลมีความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจการดังกล่าว ให้กระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การ หรือหน่วยงานของรัฐ นำความเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบลไปประกอบการพิจารณาดำเนินกิจการนั้นด้วย (ตามมาตรา 69)

5. การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อ

จัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยกรณีนั้น และหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทย กำหนด (ตามมาตรา 69/1)

6. เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้องค์การบริหารส่วนตำบล มีสิทธิได้รับทราบข้อมูลและข่าวสารจากทางราชการ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของทางราชการในตำบล เว้นแต่ข้อมูลหรือข่าวสารที่ทางราชการถือว่าเป็นความลับเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงแห่งชาติ (ตามมาตรา 70)

7. องค์การบริหารส่วนตำบลอาจออกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อใช้บังคับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมาย เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล หรือเมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้องค์การบริหารส่วนตำบลออกข้อบัญญัติหรือให้มีอำนาจออกข้อบัญญัติ ในการนี้จะกำหนดค่าธรรมเนียมที่จะเรียกเก็บและกำหนดโทษปรับผู้ฝ่าฝืนด้วยก็ได้ แต่มิให้กำหนดโทษปรับเกินหนึ่งพันบาท เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น (ตามมาตรา 71)

8. การบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น และเพื่อประโยชน์แก่กิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลอาจขอให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ไปดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นการชั่วคราวได้โดยไม่ขาดจากต้นสังกัดเดิม (ตามมาตรา 72)

9. องค์การบริหารส่วนตำบลอาจทำกิจการนอกเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหรือร่วมกับสภาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่น เพื่อกระทำกิจการร่วมกันได้ ทั้งนี้ เมื่อได้รับความยินยอมจากสภาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง และกิจการนั้นเป็นกิจการที่จำเป็นต้องทำและเป็นการเกี่ยวเนื่องกับกิจการที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของตน (ตามมาตรา 73)

นอกจากอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 แล้ว องค์การบริหารส่วนตำบลยังต้องปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2550 : 159 - 160) ดังนี้

ในด้านการกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะในมาตรา 16 ซึ่งกำหนดให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบ

บริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองดังนี้

1. การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
2. การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ
3. การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ
4. การสาธารณสุขูปโภคและการก่อสร้างอื่น ๆ
5. การสาธารณสุขูปการ
6. การส่งเสริม การฝึก และประกอบอาชีพ
7. การพาณิชย์และการส่งเสริมการลงทุน
8. การส่งเสริมการท่องเที่ยว
9. การจัดการศึกษา
10. การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี และผู้ด้อยโอกาส
11. การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของ

ท้องถิ่น

12. การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
13. การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
14. การส่งเสริมกีฬา
15. การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
16. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
17. การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
18. การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูลและน้ำเสีย
19. การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัวและการรักษาพยาบาล
20. การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน
21. การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
22. การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์
23. การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัย โรงมหรสพและ

สาธารณสุขสถานอื่น ๆ

24. การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดินทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

25. การผังเมือง
26. การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร

27. การดูแลรักษาที่สาธารณะ
28. การควบคุมอาคาร
29. การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
30. การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

31. กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ด้านความรับผิดชอบการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล มีดังนี้

อำนาจตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ดังนี้

1. อำนาจหน้าที่ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2550 : 78 - 79) มีดังนี้

1.1 กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย และรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

1.2 สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล

1.3 แต่งตั้งและถอดถอนรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

1.4 วางระเบียบเพื่อให้งานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

1.5 รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบล

1.6 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น

2. อำนาจหน้าที่ของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2550 : 72) มีดังนี้

2.1 ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล

2.2 พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบล ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

2.3 ควบคุมการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

3. รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2550 : 87)

ดังนี้

- 3.1 รายได้จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
 - 3.2 รายได้จากสาธารณูปโภคขององค์การบริหารส่วนตำบล
 - 3.3 รายได้จากกิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์ขององค์การบริหารส่วนตำบล
 - 3.4 ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับตามที่จะมีกฎหมายกำหนดไว้
 - 3.5 เงินและทรัพย์สินอื่นที่มีผู้อุทิศให้
 - 3.6 รายได้อื่นตามที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐจัดสรรให้
 - 3.7 เงินอุดหนุนจากรัฐบาล
 - 3.8 รายได้อื่นที่จะมีกฎหมายกำหนดให้เป็นขององค์การบริหารส่วนตำบล
4. รายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบล กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2550 : 87)

ดังนี้

- 4.1 เงินเดือน
- 4.2 ค่าจ้าง
- 4.3 เงินค่าตอบแทนอื่น ๆ
- 4.4 ค่าใช้สอย
- 4.5 ค่าวัสดุ
- 4.6 ค่าครุภัณฑ์
- 4.7 ค่าที่ดิน สิ่งก่อสร้างและทรัพย์สินอื่น ๆ
- 4.8 ค่าสาธารณูปโภค
- 4.9 เงินอุดหนุนหน่วยงานอื่น
- 4.10 รายจ่ายอื่นใดตามข้อผูกพัน หรือตามที่มีกฎหมายหรือระเบียบของกระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้

จากอำนาจหน้าที่และภาระข้างต้นจะเห็นได้ว่า การบริหารราชการท้องถิ่นในรูปแบบขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น รัฐได้กระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเอง และตัดสินใจในกิจการของท้องถิ่นทั้งในด้านการพัฒนาระบบเศรษฐกิจท้องถิ่น และระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ตลอดจนให้ความเป็นอิสระแก่ท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น โดยองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหลายมีอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงินการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเอง

โดยเฉพาะ โดยรัฐบาลเป็นผู้กำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบลเท่าที่จำเป็นภายในกรอบของกฎหมาย ทั้งนี้ เพื่อกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นเพิ่มขึ้นอย่างค่อนเนื่อง

แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เพื่อให้การดำเนินงานของรัฐบาลมีประสิทธิภาพมากขึ้น ลดขั้นตอนการดำเนินการ เป็นการตอบสนองความต้องการของชุมชนได้อย่างแท้จริง จึงจำเป็นต้องมีการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การกระจายอำนาจจะต้องทำเป็นระบบและทำอย่างค่อยเป็นค่อยไป แนวคิดการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีสาระสำคัญ กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ดังนี้

1. การเป็นอิสระ ในการกำหนดนโยบายและการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหารจัดการ การบริหารงานบุคคล และการเงินการคลังของตนเอง

2. การบริหารราชการแผ่นดินและการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น รัฐบาลกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตัดสินใจในกิจกรรมมากขึ้น รัฐบาลเพียงแต่กำกับควบคุมดูแลให้การสนับสนุนส่งเสริมด้านเทคนิควิชาการและตรวจสอบติดตามประเมินผล

3. การมีประสิทธิภาพการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดการให้บริการสาธารณะให้ดีขึ้นกว่าเดิม มีคุณภาพมาตรฐานมีความโปร่งใส และมีประสิทธิภาพ

การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

รัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2540 ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญที่กระจายอำนาจให้ท้องถิ่นได้ กำหนดในหมวดที่ 9 มาตรา 282 ถึง 290 สรุปได้ว่ารัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่ท้องถิ่นตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น มีอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงินการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ (สัมพันธ์ เตชะอริก และคนอื่น ๆ. 2546 : 1) และมาตรา 334 ของรัฐธรรมนูญได้มีบทบังคับให้รัฐบาล ต้องออกกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายใน 2 ปี ต่อมาในสมัยรัฐบาลของนายชวน หลีกภัย ได้ออกพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ขึ้น มีสาระสำคัญในการกำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองท้องถิ่น ด้วยกันเอง และตามมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ได้

กำหนดให้คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแผนปฏิบัติการเพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีและรายงานต่อรัฐสภาให้แล้วเสร็จภายใน 1 ปี หรือภายในวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544

ขั้นตอนการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้กำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังต่อไปนี้ ในช่วง 4 ปีแรก (พ.ศ. 2544 - 2547) จะเป็นช่วงของการปรับปรุงระบบการบริหารภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การสร้างความพร้อมในการรองรับการถ่ายโอนภารกิจบุคลากรงบประมาณและทรัพย์สิน รวมทั้งการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง หลังจากการถ่ายโอนในช่วง 4 ปีแรกสิ้นสุดลง ต่อไปเป็นช่วงปี (พ.ศ. 2548 - 2553) จะเป็นช่วงเปลี่ยนการปรับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคประชาชนที่จะต้องเรียนรู้ร่วมกันในการถ่ายโอนภารกิจปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง จะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินกิจการสาธารณะที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้ดีขึ้น และทำให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถดำเนินกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความโปร่งใสหลังจากปี พ.ศ. 2554 เป็นต้นไป ประชาชนในท้องถิ่นจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นสามารถเข้าถึงบริการสาธารณะได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ประชาชนจะมีบทบาทในการตรวจสอบ การตัดสินใจ การกำกับดูแล ตลอดจนการสนับสนุน การดำเนินกิจกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเต็มที่ และการปกครองส่วนท้องถิ่นจะเป็นการปกครองตนเองของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง

เป้าหมายของแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

พวงทอง โยธาใหญ่ (2545 : 9) ได้กล่าวไว้ว่า การปกครองส่วนท้องถิ่น คือการปกครองที่รัฐบาลกลางมอบอำนาจให้ประชาชนดำเนินการปกครองตนเอง โดยให้มีหน่วยการปกครองท้องถิ่นทำหน้าที่เกี่ยวกับการพัฒนาและให้บริการประชาชนในเขตพื้นที่องค์กรหน่วยการปกครองท้องถิ่น ให้มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย ตัดสินใจ และดำเนินการภายใต้ขอบเขตของกฎหมายที่กำหนดภายในท้องถิ่นของตนเท่านั้น และหน่วยการปกครองท้องถิ่นนี้ต้องอยู่ในความดูแลของรัฐบาลกลาง

สัมพันธ์ เตชะอริก และคนอื่น ๆ (2546 : 3 - 4) ได้กล่าวถึงการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ดังนี้

1. ให้มีการถ่ายโอนภารกิจในการจัดการบริการสาธารณะของรัฐให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายใน 4 – 10 ปี

2. กำหนดการจัดสรรภาษีและอากร เงินอุดหนุนและรายได้อื่นให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้รัฐบาลภายในปี พ.ศ. 2544 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 และภายในไม่เกินปี พ.ศ. 2549 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 35

3. การจัดตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี เกี่ยวกับการจัดการบริการสาธารณะ ให้จัดสรรเงินอุดหนุนให้ตามความจำเป็นและความต้องการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4. จัดระบบการถ่ายโอนบุคลากรจากหน่วยงานของรัฐ

5. ปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับการถ่ายโอนภารกิจ

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 6 และมาตรา 12 กำหนดให้ "คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น" มีหน้าที่จัดทำแผนกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามความในมาตรา 21, 22, และ 30 แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 กำหนดสาระสำคัญเกี่ยวกับการถ่ายโอนภารกิจการให้บริการสาธารณะที่รัฐดำเนินการให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดย การถ่ายโอนภารกิจการบริการสาธารณะให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดไว้ 6 ด้านคือ

1. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน
2. ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต
3. ด้านการจัดระเบียบชุมชน / สังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย
4. ด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยว
5. ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
6. ด้านศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

สรุปแนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจให้กับประชาชนในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งจัดการปกครองและดำเนินการจัดการบางอย่าง โดยดำเนินการกันเองเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเป็นองค์กรของประชาชนเพื่อประชาชน มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีบทบาทในการตรวจสอบ การตัดสินใจ การกำกับดูแล ตลอดจนการสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเต็มที่ และการปกครองส่วนท้องถิ่นจะเป็นการปกครองตนเองของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง ในการศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วน

ตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวงครั้งนี้ มีขอบเขตเฉพาะ องค์การบริหารส่วนสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ เท่านั้น

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาท

พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา อังฤกษ์ – ไทย พ.ศ. 2526 (2532 : 421) ได้ให้ความหมายของบทบาทว่าเป็นสิทธิและหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ หรือพฤติกรรมที่คาดหวังให้กระทำ ในสถานภาพที่กำหนดมา

สุพัตรา สุภาพ (2541 : 30) กล่าวถึงบทบาทว่า คือการปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของสถานภาพ (ตำแหน่ง) เช่นมีตำแหน่งเป็นพ่อ บทบาทต้องเลี้ยงลูก เป็นครูบทบาทคือสั่งสอนอบรมนักเรียนให้ดี เป็นคนไข้ บทบาทคือปฏิบัติตามหมอสั่ง

จ่านง อคิวัฒน์สิทธิ์ และคนอื่น ๆ (2540 : 37 – 38) ได้อธิบายเสริมบทบาทในแง่ของพฤติกรรมว่า บทบาทเป็นพฤติกรรมที่เห็นได้เป็นการกระทำของบุคคล ผู้ที่สถานภาพเหมือนกันย่อมมีการแสดงบทบาทเป็นแบบเดียวกันตามบรรทัดฐานที่กำหนดไว้ คนที่มีสถานภาพเหมือนกันบางครั้งแสดงบทบาทต่างกัน อาจพิจารณาได้โดยแยกลักษณะของบทบาทเป็น 3 ด้าน

1. บทบาทในอุดมคติ (Idea Role) ได้แก่บทบาทที่กำหนดไว้เป็นกฎหมายหรือตามความคาดหวังของบุคคลทั่วไปในสังคม เป็นแบบฉบับที่สมบูรณ์ซึ่งผู้ที่มีสถานภาพหนึ่ง ๆ ควรกระทำแต่อาจไม่มีใครทำตามนั้น
2. บทบาทตามที่บุคคลเข้าใจหรือรับรู้ (Perceived Role) เป็นบทบาทที่ขึ้นอยู่กับบุคคลนั้น ๆ อาจจะคิดด้วยตัวเองว่าควรเป็นอย่างไร ทั้งนี้ย่อมเกี่ยวกับทัศนคติ ค่านิยมหรือบุคลิกภาพ และประสบการณ์ของบุคคลแต่ละคน
3. บทบาทที่แสดงออกจริง (Actual / Enacted Role) ได้แก่การกระทำที่บุคคลปฏิบัติจริงซึ่งย่อมขึ้นอยู่กับสถานการณ์เฉพาะหน้าในขณะนั้นด้วย

ณรงค์ เสียงประชา (2537 : 58) ยังได้กล่าวเพิ่มเติมว่า บทบาท คือพฤติกรรมที่สังคมกำหนดและคาดหวังให้บุคคลกระทำตามหน้าที่ เช่น เป็นตำรวจต้องพิทักษ์สันติราษฎร์ ทหารต้องเป็นวีรของชาติ เป็นต้น

สุธรรม ชาตะสิงห์ และอดุลย์ ดันประยูร (2524 : 32) ได้อธิบายให้ชัดเจนมากขึ้นว่า บทบาทคือขอบเขตของอำนาจหน้าที่และสิทธิในการกระทำแต่ละคนที่เรามีต่อผู้อื่น โดยที่บทบาทหรือการปฏิบัติหน้าที่ย่อมขึ้นอยู่กับบุคคลที่เข้าดำรงตำแหน่งนั้น ๆ เพราะฉะนั้นบทบาทจึงเป็นรูปการ (Aspect) ที่เคลื่อนไหวหรือรูปการทางพฤติกรรมของตำแหน่ง

จิตตา สุวรรณะชฎ (2527 : 43) ได้สรุปฐานะตำแหน่งและบทบาททางสังคมไว้ดังนี้

1. มีฐานะตำแหน่ง (Status) อยู่จริงในสังคมและมีอยู่ก่อนที่ตัวคนจะเข้าไปครอง
2. บทบาทที่ควรจะเป็น (Ought to be Role) ประจำอยู่ในตำแหน่ง
3. วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีในสังคมนั้น ๆ เป็นส่วนหนึ่งซึ่งสำคัญในการกำหนดฐานะตำแหน่งและบทบาทที่ควรจะเป็น
4. การที่คนเราจะทราบถึงฐานะตำแหน่งและบทบาทนั้น ได้มาจากสังคมกรรม (Socialization) ในสังคมนั้น ๆ
5. บทบาทที่ควรจะเป็นนั้นไม่แน่นอนเสมอว่า จะเหมือนกับพฤติกรรมจริง ๆ ของคนที่ครองฐานะตำแหน่งนั้น เพราะพฤติกรรมจริง ๆ นั้นเป็นผลของปฏิกิริยาของคนที่ครองฐานะตำแหน่งที่มีบทบาทที่ควรจะเป็นบุคลิกภาพของตนเองและบุคลิกภาพของบุคคลอื่นที่เข้ามาร่วมในพฤติกรรมและเครื่องกระตุ้น (Stimulus) ที่มีอยู่ในเวลาและสถานที่ติดต่อทางสังคม

ปัทมา จิตวิวัฒนา (2523 : 67) ได้กล่าวเสริมบทบาทว่า บทบาทของบุคคลในสังคม ย่อมขึ้นอยู่กับสถานภาพที่ตนประจำอยู่ รวมทั้งคุณสมบัติส่วนตัวของบุคคล บทบาทของบุคคลจึงแตกต่างกันออกไปตามลักษณะของสถานภาพและลักษณะอุปนิสัย ความคิด ความรู้ ความสามารถ มุมเหตุฉงใจ การอบรม ความพอใจ รวมทั้งสภาพทางกายและจิตใจของบุคคลที่ดำเนินบทบาทนั้น

แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทยังมีผู้อธิบายความหมายและลักษณะของบทบาทไว้อีกหลายคน ได้แก่ อมรรรัตน์ สอนคง (2537 : 10) ได้กล่าวถึงทฤษฎีบทบาท โดยสรุปตามแนวคิดของมีด (Mead) ไว้ว่า บทบาทเป็นองค์ประกอบที่เข้าข้องกับการปฏิบัติจริงหรือบทบาทที่เป็นจริง จะต้องประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้

1. การรู้จักตนเองตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
2. พฤติกรรมตามสถานการณ์ที่กำหนดให้จะต้องมีความเหมาะสมกับการส่งเสริมฐานะของคน
3. ภูมิหลังของการกระทำที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น ควรเป็นแบบอย่างเพื่อให้การกระทำบางอย่างเป็นไปตามแนวทางที่ต้องการ
4. การประเมินผลการกระทำตามบทบาท สามารถดำเนินการด้วยตนเองหรือโดยบุคคลอื่น

เดโช สวานานนท์ (2526 : 104) ได้กล่าวไว้ว่า บทบาทเป็นการทำหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งประกอบด้วยลักษณะ 4 ประการ ดังนี้

1. รู้สภาพของคนในสังคม

2. คำนึงถึงพฤติกรรมที่ควรแสดงออกในสถานการณ์นั้น ๆ ที่เหมาะสมกับสถานภาพของตนเอง

3. คำนึงถึงพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น
4. ประเมินผลการแสดงบทบาทของตนเอง

นอกจากนี้ยังมีแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของ ประพันธ์ สุททาวาส (2522 : 41) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทไว้ ดังนี้

1. บทบาทเกี่ยวกับการทำงาน เป็นบทบาทที่เกี่ยวกับตารางงานที่กลุ่มกำลังกระทำอยู่
2. บทบาทในการรวมกลุ่ม เป็นกระบวนการของกลุ่มในการแก้ปัญหาาร่วมกัน
3. บทบาทเฉพาะคนเป็นบทบาทของสมาชิกแต่ละคน ซึ่งถ้ามากเกินไปก็อาจลดประสิทธิภาพของกลุ่มหรือทำให้กลุ่มแยกจากกันได้ ถ้าบทบาทแต่ละคนไม่ประสานกับจุดประสงค์ของกลุ่ม และตำแหน่งที่กระทำนั้นก็จะต้องถูกคาดหวังจากสังคมนั้นว่า ได้ทำตามบทบาทของตนเองหรือไม่

ดังนั้น ถ้าจะกล่าวอย่างสรุป บทบาทจึงเป็นหน้าที่หรือเงื่อนไขที่ต้องกระทำตามสิทธิต่าง ๆ ที่ได้มาพร้อมกับตำแหน่ง เพื่อให้ผู้ดำรงตำแหน่งได้ปฏิบัติตามบทบาทของผู้ดำรงตำแหน่งใด ๆ ก็ตาม นอกจากจะเกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งแล้ว ยังจะต้องเกี่ยวข้องกับบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องและผู้มีอิทธิพลต่อผู้ดำรงตำแหน่งนั้น ๆ ด้วยการแสดงบทบาทตามตำแหน่ง ซึ่งมี

2 ลักษณะ คือ

1. บทบาทที่เป็นจริงเป็นการแสดงบทบาทตามตำแหน่งที่ผู้มาดำรงตำแหน่งนั้น ๆ ครอบงำอยู่โดยยึดถือหน้าที่หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้กับตำแหน่ง
2. บทบาทที่คาดหวังเป็นความคาดหวังของบุคคลผู้เกี่ยวข้องซึ่งคาดหวังหรือมุ่งหวังให้ผู้ดำรงตำแหน่งแสดงบทบาทตามตำแหน่งนั้น ๆ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทมาใช้เป็นแนวทางในการวิจัยเรื่องนี้ ซึ่งบทบาทนั้นมีทั้งบทบาทในอุดมคติเป็นบทบาทที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ซึ่งในที่นี้บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546) และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 อีกบทบาทหนึ่งก็คือ บทบาทที่เป็นการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนดด้วยกฎหมายให้องค์การบริหารส่วนตำบลต้องทำ จะมีการปฏิบัติตามน้อยเพียงใด และบทบาทที่แสดงออกมารอบคลุมภารกิจหรือไม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นการพัฒนาชุมชน จึงจำเป็นที่องค์การบริหารส่วนตำบลต้องมี

การประเมินผลในการแสดงบทบาทของตนเองว่าสอดคล้องตามที่กฎหมายกำหนด ทั้งนี้เพื่อปรับปรุงบทบาทและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

แนวคิดและทฤษฎีการพัฒนาชุมชน

ความหมายของการพัฒนา

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 (2538 : 591) ให้ความหมายของคำว่า การพัฒนาไว้ว่า ทำให้เจริญ คำว่าพัฒนามีผู้ให้ความหมายไว้หลายอย่าง ได้แก่

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2523 : 5) กล่าวว่า การพัฒนาเป็นการเปลี่ยนแปลงที่มีการกำหนดทิศทางหรือการเปลี่ยนแปลงที่ได้วางแผนไว้แน่นอนล่วงหน้า ซึ่งทิศทางที่กำหนดขึ้นย่อมจะต้องเป็นของดีสำหรับกลุ่มหรือชุมชนที่สร้างขึ้น การพัฒนาจึงอาจเรียกได้ว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงที่พึงปรารถนา และเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ถูกพอกพูนด้วยค่านิยมของชุมชน

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2526 : 94) ได้ให้ความหมายของการพัฒนา ในส่วนที่เกี่ยวกับการวางแผนและการปฏิบัติไว้ว่า ในความหมายของการวางแผนเป็นกระบวนการเคลื่อนย้ายจากความด้อยพัฒนา (Underdevelopment) ให้หลุดพ้นจากความยากจน หรือเป็นการหามาตรการให้หลุดพ้นจากความทุกข์ยากที่ไม่พึงปรารถนา สำหรับความหมายในเชิงปฏิบัติ การพัฒนาเป็นการชักชวนหรือกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ซึ่งเป็นความพยายามที่ตั้งใจกระทำเพื่อเปลี่ยนแปลงโครงสร้างสังคมของประชากรเป้าหมาย โดยโครงการที่วางขึ้นเพื่อปฏิบัติการให้บรรลุตามเป้าหมายด้วยกลวิธีการทำงานต่าง ๆ

ดิเรก ฤกษ์หรัย (2527 : 1) ยังได้กล่าวการพัฒนาไว้ว่า เป็นกระบวนการที่มีลักษณะ 3 ประการคือ

1. เป็นกระบวนการในการปรับปรุงคุณภาพชีวิตของบุคคล ทั้งทางเศรษฐกิจ และสังคม
2. มุ่งให้เกิดความเสมอภาคทางสังคม ทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม
3. สร้างให้เกิดการกระจายอย่างทั่วถึงในเรื่องรายได้ของบุคคลในชุมชนและการกระจายบริการที่รัฐจะให้แก่ประชาชนไปสู่ชนบทให้มากและใกล้เคียงกับในเมืองมากขึ้น

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี (2534 : 2) ได้กล่าวถึงเรื่องนี้ว่า การพัฒนาเป็นการเปลี่ยนแปลงจากสภาพหนึ่งไปสู่อีกสภาพหนึ่งที่ดีกว่า โดยมีวิธีการกระทำอย่างมีระบบ ซึ่งเป็นเสมือนกลวิธีหรือมรรควิธี (Means) เพื่อให้การปฏิบัติงานต่าง ๆ ก้าวไปสู่ผล (End) ของกิจกรรมต่าง ๆ

จากการศึกษาแนวคิดและความหมายดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า การพัฒนา หมายถึง การทำให้เจริญขึ้นกว่าเดิม หรือเปลี่ยนแปลงจากสภาพที่ไม่พึงประสงค์ ไปสู่สภาพที่ดีกว่าหรือน่า

พอใจ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนั้นมีระบบ โดยมีการกำหนดทิศทางที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้า เพื่อให้บรรลุผลทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

ความหมายของชุมชน

ในด้านแนวคิดเกี่ยวกับชุมชน ซึ่งถือว่าเป็นเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาชุมชนได้มีผู้ให้ความหมายไว้หลายแนวคิด ได้แก่

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2523 : 6) กล่าวว่า ชุมชนเป็นองค์การทางสังคมอย่างหนึ่งที่มีอาณาเขตครอบคลุมท้องถิ่นหนึ่ง และมวลสมาชิกสามารถบรรลุถึงความต้องการพื้นฐานส่วนใหญ่ได้ และสามารถแก้ไขปัญหาส่วนใหญ่ในชุมชนของตนได้

จิรพรรณ กาญจนะจิตร (2550 : 11) ได้กล่าวเสนอแนะว่า ชุมชนประกอบด้วยกลุ่มชนที่มีบางสิ่งบางอย่างคล้ายคลึงกัน รวมกันขึ้นเป็นชุมชนหนึ่ง มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก สถาบัน และกลุ่มคนที่อยู่ในท้องถิ่นเดียวกัน อยู่ภายใต้กฎหมายหรือข้อบังคับเดียวกัน

ทองศักดิ์ คุ้มไข่น้ำ (2534 : 4) ได้กล่าวไว้ทำนองเดียวกันว่า กลุ่มคนที่อาศัยอยู่รวมกันนั้น มีความรู้สึกผูกพันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีความรู้สึกนึกคิดและสนใจในสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือหลาย ๆ สิ่งคล้ายกันมีการปฏิบัติต่อกันด้วยความรู้สึกที่ว่าแต่ละคนเป็นส่วนหนึ่งของสังคมนั้น

จากความหมายต่าง ๆ ที่กล่าวมา สามารถสรุปได้ว่า ชุมชน หมายถึงกลุ่มคนที่อาศัยอยู่รวมกันในพื้นที่เดียวกัน มีวิถีการดำเนินชีวิตคล้ายกันมีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและอยู่ภายใต้ระเบียบกฎเกณฑ์ หรือกฎหมายเดียวกัน

ความหมายของการพัฒนาชุมชน

ส่วนแนวคิดของการพัฒนาชุมชน ซึ่งเป็นงานที่สำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบลที่จะต้องปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลนั้น ได้มีผู้ศึกษาและให้แนวคิดเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้ ได้แก่

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2523 : 10) ได้กล่าวว่า การพัฒนาชุมชนคือการเปลี่ยนแปลงส่วนประกอบของชุมชนจากสภาพที่เป็นอยู่ (สภาพที่ไม่พึงปรารถนา ไม่ดีงาม) ไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ (สภาพที่พึงปรารถนา ที่ดีงามหรือเจริญ) กล่าวคือเป็นการจงใจก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในชุมชน เพื่อการเปลี่ยนแปลงสภาพของส่วนต่าง ๆ ในชุมชน จากสภาพที่ไม่พึงปรารถนาไปสู่สภาพที่พึงปรารถนาอันเป็นเป้าหมายที่ชุมชนตั้งไว้

สุเทพ ชาวลิต (2524 : 16) ได้กล่าวถึงการพัฒนาชุมชนอีกแง่หนึ่งว่า เป็นการพัฒนาความคิด และความสามารถของประชาชนในการทำงานร่วมมือกันระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลกับประชาชน และระหว่างประชาชนด้วยกันเอง เพื่อปรับปรุงตนเองไปสู่ความเจริญก้าวหน้าทั้ง

ในทางเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา อนามัยและขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม อันจะไปสู่ความมั่นคงของประเทศในการปกครองระบอบประชาธิปไตย

วิรัช วิรัชนิการวรรณ (2532 :5) ที่กล่าวถึงลักษณะของการพัฒนาชุมชน ไว้ 3 ประการคือ

1. เป็นการสร้างความเจริญและส่งเสริมการพัฒนาทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมรวมทั้งการพัฒนาทางด้านวัตถุและจิตใจ
2. เป็นการส่งเสริมให้ประชาชนมีความคิดริเริ่มและร่วมมือกันช่วยเหลือตัวเอง
3. มีการช่วยเหลือสนับสนุนทางด้านวิชาการจากหน่วยราชการ

โดยสรุป การพัฒนาชุมชน จึงเป็นการเปลี่ยนแปลงความเป็นอยู่ของคนในชุมชนจากสภาพที่เป็นอยู่เดิมให้ดีขึ้นทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม รวมทั้งการพัฒนาด้านวัตถุและจิตใจ โดยเป็นการร่วมมือระหว่างองค์กรของรัฐกับประชาชน

แนวคิดพื้นฐานของการพัฒนาชุมชน

การศึกษาแนวคิดพื้นฐานของการพัฒนาชุมชนเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้เกิดความเข้าใจสามารถทำงานกับประชาชนในท้องถิ่น ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลตามมา เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ของมนุษย์และชุมชน จะทำให้ทราบถึงปัญหา แนวคิด ของการพัฒนาชุมชน

จิรพรรณ กาญจนจิครา (2530 : 5) ได้กล่าวถึง แนวคิดพื้นฐานของการพัฒนาชุมชนอยู่ 3 ประการ คือ

1. การช่วยเหลือตนเองและการช่วยเหลือเพื่อให้สามารถช่วยตนเองได้ ประชาชนในท้องถิ่นจะต้องช่วยตัวเองในรูปของแรงงาน วัสดุ และทรัพย์สิน เพื่อพัฒนาท้องถิ่นของตน หากเกินความสามารถรัฐบาลจึงให้การสนับสนุนตามควร
2. การพัฒนาชุมชน เป็นการพัฒนาแบบเบ็ดเสร็จ หมายความว่า ปัญหาของชุมชนหรือของประเทศไม่อาจแก้ไขได้ด้วยวิธีหนึ่ง หรือโดยหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งแต่จะต้องเป็นการประสานปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเป็นการประสานงานของวิธีการหลายวิธีการและหลายด้าน
3. การพัฒนาชุมชน เป็นการดำเนินงานที่เริ่มจากท้องถิ่นชนบท โดยมีวัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกับนโยบายพัฒนาประเทศ ไม่ได้หมายถึงนโยบายชาติเป็นผู้กำหนดนโยบายท้องถิ่นแต่กิจกรรมของท้องถิ่นจะได้รับการสนับสนุนให้เป็นกำลังสำคัญในการสนับสนุนค้ำจุนนโยบายชาตินั้นคือจะได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลในด้านวัสดุ กำลังคน

ส่วนเป้าหมายการพัฒนาชุมชน วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2532 : 10 – 11) ได้กล่าวว่า การพัฒนาชุมชน มีเป้าหมายครอบคลุมในหลายเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชุมชนและประชาชน ซึ่งสรุปได้ 2 ประการ คือ

1. เป้าหมายสูงสุด ของการพัฒนาชุมชน คือ การพัฒนาคนในชุมชนให้มีทั้งคุณภาพและคุณธรรมในทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง

2. เป้าหมายรอง ของการพัฒนาชุมชน คือการพัฒนาคนวัตถุหรือสิ่งแวดล้อม เช่น ถนน บ่อน้ำ และบ้านเรือน เป็นต้น

ดังนั้น การพัฒนาคนและการพัฒนาวัตถุหรือสิ่งแวดล้อมควรกระทำไปพร้อม ๆ กัน กล่าวคือ การไปสู่เป้าหมายสูงสุดของการพัฒนาชุมชน คือการพัฒนาคนนั้นจำเป็นต้องใช้การพัฒนาวัตถุหรือสิ่งแวดล้อม เป็นสื่อหรือแบบฝึกเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคนในที่สุด

หลักการในการพัฒนาชุมชน

ในการพัฒนาชุมชนนั้น ทวี ทิมขำ (2528 : 9) ได้กล่าวถึงหลักการในการพัฒนาชุมชน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานไว้ดังนี้

1. หลักการช่วยตนเอง คือ สนับสนุนให้ประชาชนได้ช่วยเหลือตัวเอง การช่วยเหลือจากภายนอกให้อยู่ในขอบเขตที่จะเป็นการช่วยให้เขาช่วยตนเองได้เท่านั้น ไม่ควรช่วยทุกสิ่งทุกอย่าง ตัวเขาไม่ได้มีส่วนร่วมพอแก่การพัฒนาสมองของเขาและเพื่อที่จะให้เขาช่วยตนเองได้ จึงควรดำเนินการ ดังนี้

1.1 เริ่มจากภาวะการณ์ที่เป็นอยู่ของประชาชน

1.2 เริ่มจากสิ่งเล็ก ๆ น้อย ๆ และจากสิ่งง่าย ๆ ไปหาสิ่งยาก

1.3 ไม่รีบเร่งทำโครงการดำเนินงาน แต่ค่อยทำค่อยไป แต่ให้โอกาสเขาได้เรียนรู้จากการทำงานนั้น ๆ

1.4 พยายามใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้มากที่สุด

2. หลักการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจการทุกอย่างให้มากที่สุด เพื่อให้เขาได้เป็นผู้ตัดสินใจทำงาน และปฏิบัติงานตามที่เขาได้ตัดสินใจด้วยตนเอง ซึ่งจะตรงกับความสนใจและความต้องการ และยังเปิดโอกาสให้เขาได้พัฒนาตนเองอีกด้วย

3. หลักประชาธิปไตยในการดำเนินงาน ในการดำเนินงานใด ๆ ทุกคนมีสิทธิมีเสียงเท่าเทียมกัน ไม่มีใครใหญ่กว่าใครด้วยสถาบรรดาศักดิ์ ยากดีมีเงินหรือระดับการศึกษา แต่ถือว่าเป็นคนหนึ่งที่มีเสียงในการลงคะแนนเสียงหรือออกเสียง

4. หลักการใช้ประโยชน์จากผู้นำท้องถิ่น เพราะผู้นำท้องถิ่นเป็นบุคคลที่คนในท้องถิ่นให้ความเคารพนับถือ ไว้วางใจ หรือมีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิด และการตัดสินใจของประชาชนใน

ชุมชน และเป็นผู้ช่วยเหลือเผยแพร่ให้เกิดความนิยมจากประชาชน ให้มาร่วมงานด้วยอย่างมีประสิทธิภาพ

5. หลักความเข้าใจวัฒนธรรมท้องถิ่น ในแต่ละท้องถิ่นย่อมมีขนบธรรมเนียมประเพณีเป็นของตนเอง ซึ่งอาจจะเหมือน คล้ายคลึง หรือแตกต่างกันไปจากชุมชนอื่น ดังนั้นในการพัฒนาต้องทราบและยึดถืออย่างน้อยขั้นแรก ๆ การเข้าสู่ชุมชน ต้องวางโครงการดำเนินงานให้สอดคล้องกับความเชื่อถือไปก่อน ต่อมาเมื่อเห็นว่าสิ่งใดควรปรับปรุง ดัดแปลงแก้ไขจึงค่อยทำไปทีละเล็กทีละน้อย โดยให้ชุมชนไม่รู้สึกว่าถูกเปลี่ยนแปลงและเห็นดีเห็นงามในการเปลี่ยนแปลง นั้น ๆ ด้วย

6. หลักการประเมินผล การประเมินผลงานภายหลังที่ได้ดำเนินการไประยะหนึ่งแล้ว เพื่อเป็นการตรวจสอบว่า โครงการหรือกิจกรรมได้ดำเนินไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ มีปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานอย่างไร จะได้หาแนวทางแก้ไขเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของโครงการ

องค์ประกอบของการพัฒนาชุมชน

การพัฒนาชุมชนจะประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด จะต้องมียุทธศาสตร์ประกอบที่สำคัญ 10 ประการ ดังนี้ (จรัสพรต กัญจนจิตรรา, 2530 : 20)

1. การพัฒนาชุมชน คือ ความพยายามที่จะยกมาตรฐานการครองชีพของประชาชนภายในชุมชนให้ดีขึ้น ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง
2. การพัฒนาชุมชน มุ่งที่จะเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมและทัศนคติของประชาชนแบบเก่า ๆ ให้มีความคิดในแนวทางที่ถูกต้อง
3. การดำเนินงานจะต้องสนองตอบต่อความต้องการของประชาชน
4. การพัฒนาชุมชนจะต้องใช้หลักการช่วย เร่งเร็ว ส่งเสริมให้ประชาชนเกิดความคิดริเริ่ม และรู้จักวิธีช่วยตนเอง
5. ผู้นำการเปลี่ยนแปลง จะต้องทำหน้าที่เป็นผู้กระตุ้นเตือน ชักจูง และส่งเสริมให้ประชาชนในชนบทเกิดความคิดริเริ่ม
6. แผนงานพัฒนาที่อาศัยความร่วมมือระหว่างประชาชนกับประชาชน และประชาชนกับหน่วยงานรัฐบาล และองค์กรอาสาสมัครเอกชน
7. รัฐบาลหรือแหล่งให้ความช่วยเหลือจากภายนอกจะให้ความช่วยเหลือเฉพาะสิ่งใดที่เกินความสามารถที่ชุมชนหรือราษฎรจะจัดหามาเองได้
8. จะต้องมี การรวบรวมผู้เชี่ยวชาญสาขาต่าง ๆ เข้าด้วยกัน มิใช่ดำเนินงานเพียงหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง
9. ขบวนการพัฒนาชุมชนจะต้องพิจารณาถึงสังคม ประเพณี วัฒนธรรม ของท้องถิ่นเป็นหลัก

10. วิธีการพัฒนาชุมชนโดยอาศัยหลักการ และแนวทางระบอบประชาธิปไตยเป็นพื้นฐานในการดำเนินงาน

องค์การบริหารส่วนตำบลกับการพัฒนาท้องถิ่น

วิธีการพัฒนาท้องถิ่นดังที่กล่าวมาข้างต้น จะต้องเป็นการร่วมมือระหว่างประชาชนกับองค์กรรัฐ โดยการที่รัฐกระจายอำนาจการปกครองให้ท้องถิ่นดำเนินการพัฒนาชุมชนเอง ในรูปขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นหน่วยงานที่อยู่ในชุมชนและใกล้ชิดกับประชาชน โดยประชาชนเองสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครอง การพัฒนาและแก้ไขปัญหาของตนเอง ทั้งนี้เพราะคนในชุมชนย่อมทราบความต้องการ และปัญหาที่เกิดขึ้นได้ดี ในการพัฒนาชุมชน พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ได้กำหนดบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและด้านวัฒนธรรม ซึ่งจะครอบคลุมในเรื่องเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมการบริการสาธารณสุข การป้องกันและระงับโรค การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การส่งเสริมเรื่องสิ่งแวดล้อมและการเมืองการปกครอง

ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบล จึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาชุมชน จะต้องทำหน้าที่และแสดงบทบาทในการพัฒนาชุมชน ซึ่งจุดมุ่งหมายสูงสุดก็คือการพัฒนาคุณภาพของคนให้สูงขึ้น การที่คนในชุมชนจะมีคุณภาพจำเป็นต้องพัฒนาและสร้างความเจริญด้านอื่น ๆ มาก่อน นั่นก็คือ วัตถุและสิ่งแวดล้อม หรือ โครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยที่จะเอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนต่อไป

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดในการพัฒนาชุมชนมาวิเคราะห์บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งการพัฒนาทุกอย่างมีเป้าหมายอยู่ที่คน โดยพัฒนานั้นตามหลักการพัฒนาท้องถิ่นจะต้องเกิดจากความต้องการเปลี่ยนแปลงของประชาชนเป็นหลัก และให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา ทั้งร่วมคิดร่วมปฏิบัติซึ่งการพัฒนาชุมชนเป้าหมายสูงสุดก็คือ การพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี และส่วนที่จะมาเสริมให้การพัฒนาคุณภาพชีวิตสำเร็จลุล่วงไปได้ จำเป็นต้องมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน อันเป็นเป้าหมายรองควบคู่กันไปด้วย

ดังนั้น บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น จึงต้องจัดให้มีกิจกรรมที่สนองตอบความต้องการของชุมชน ในด้านโครงสร้างพื้นฐานสังคมและด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยการพัฒนาตั้งอยู่บนพื้นฐานของสภาพความเป็นอยู่ของประชาชน ทั้งนี้เพื่อให้เรามีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และช่วยเหลือตัวเองได้ จึงจะถือได้ว่าเป็นการพัฒนาท้องถิ่นที่สมบูรณ์และยั่งยืน

บริบทองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

องค์การบริหารส่วนตำบลสามแวงได้จัดทำเอกสารข้อมูลขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้เพื่อเป็นข้อมูล ดังนี้ (องค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง. 2551 : 5 - 15)

ด้านกายภาพ

ลักษณะที่ตั้ง

องค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง เป็น 1 ใน 8 ตำบลของอำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ห่างจากที่ว่าการอำเภอห้วยราช ประมาณ 4 กิโลเมตร ตามถนนสายทางหลวงที่ 3010 สายห้วยราช - สตึก ห่างจากตัวจังหวัด 15 กิโลเมตร ใช้เวลาในการเดินทาง 20 นาที จากตัวอำเภอถึงจังหวัด ปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวงมีอาคารสำนักงานเป็นของตนเอง สำหรับให้บริการประชาชนที่มาติดต่อราชการได้โดยสะดวก ซึ่งสำนักงานดังกล่าวตั้งอยู่ที่เลขที่ 90 หมู่ที่ 5 ถนนห้วยราช - สตึก ตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ เบอร์โทรศัพท์และโทรสาร 0 4469 6159

เนื้อที่

ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ มีเนื้อที่ 11,866 ไร่ หรือประมาณ 18.99 ตารางกิโลเมตร

อาณาเขต

ทิศเหนือติดต่อกับ ตำบลโคกเหล็ก อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

ทิศใต้ติดต่อกับ ตำบลห้วยราช อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

ทิศตะวันออกติดต่อกับ ตำบลเมืองไผ่ อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์

ทิศตะวันตกติดต่อกับ ตำบลบ้านยาง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

ลักษณะภูมิประเทศ

สภาพพื้นที่ทั่วไปของตำบลสามแวงเป็นที่ราบสูง และเป็นที่ราบบางส่วน ลักษณะดินเป็นดินร่วนปนทราย พื้นที่ส่วนใหญ่ใช้เป็นที่สำหรับการเกษตร และใช้ปลูกสร้างที่อยู่อาศัยส่วนหนึ่ง และภายในตำบลยังมีแหล่งน้ำธรรมชาติได้แก่ ห้วยตะไคง

ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศเป็นแบบมรสุม มี 3 ฤดู คือ ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ - พฤษภาคม ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายน - ตุลาคม ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคม - มกราคม

การปกครอง

ตำบลสามแวงเดิมขึ้นอยู่กับตำบลบ้านยาง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ เมื่อปี พ.ศ. 2481 ได้แยกมาเป็นตำบลสามแวง ขึ้นกับกิ่งอำเภอห้วยราช เมื่อปี พ.ศ. 2533 และได้ตั้งเป็น

อำเภอห้วยราช เมื่อปี พ.ศ. 2538 และได้ยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลเมื่อเดือน
กุมภาพันธ์ 2540 ปัจจุบันนายประหยัด เจียวรัมย์ เป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง มี
หมู่บ้านอยู่ในเขตการปกครอง จำนวน 9 หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่ 1 บ้านสามแวง หมู่ที่ 2 บ้านใหม่ หมู่ที่ 3 บ้านใหม่
หมู่ที่ 4 บ้านสะแกสามัคคี หมู่ที่ 5 บ้านใหม่ หมู่ที่ 6 บ้านโคกเจริญ
หมู่ที่ 7 บ้านใหม่ทักษิณ หมู่ที่ 8 บ้านเพชรน้อย หมู่ที่ 9 บ้านโคกกระเบา

ประชากร

ตำบลสามแวง มีประชากรทั้งสิ้น 4,250 คน แยกเป็นชาย 2,093 คน และเป็นหญิง
2,157 คน มีจำนวนครัวเรือนทั้งตำบลประมาณ 872 ครัวเรือน ขนาดสมาชิกในครัวเรือนโดยเฉลี่ย
ครอบครัวหนึ่งประมาณ 5 คน ความหนาแน่นเฉลี่ย 223 คน / ตารางกิโลเมตร แยกเป็นหมู่บ้านได้
ดังนี้

ตาราง 1 จำนวนครัวเรือนและรายได้เฉลี่ย

หมู่ที่	บ้าน	จำนวน ครัวเรือน	จำนวนประชากร			รายได้เฉลี่ย บาท/คน/ปี
			ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)	
1	สามแวง	142	318	369	678	28,610
2	ใหม่	117	315	336	651	23,705
3	ใหม่	81	202	208	410	25,210
4	สะแกสามัคคี	118	289	259	548	22,583
5	ใหม่	97	233	233	466	22,811
6	โคกเจริญ	78	139	168	307	30,558
7	ทักษิณ	66	165	164	329	21,810
8	เพชรน้อย	112	277	267	544	22,128
9	โคกกระเบา	61	155	153	308	21,863
รวม		873	2,093	2,157	4,250	24,364

หมายเหตุ - ข้อมูลประชากร ณ เดือน พฤษภาคม 2550

- การแสดงรายได้เฉลี่ย ข้อมูลจากความจำเป็นพื้นฐาน ณ เดือน กุมภาพันธ์ 2550

ที่มา (สำนักงานห้องทะเบียนอำเภอห้วยราช. 2550)

ด้านการเมืองการปกครอง

ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญไทยแห่งราชอาณาจักรไทย ปี 2540 ได้กำหนดให้มีการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อและแบบแบ่งเขต จึงทำให้พื้นที่ในตำบลสามแวง อยู่ในเขตการเลือกตั้งที่ 2 ของจังหวัดบุรีรัมย์

สถิติการเลือกตั้ง

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2548 ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวงอยู่ในเขตเลือกตั้งที่ 2 ผู้ที่ได้รับการชนะเลือกตั้งคือ นางกรณา ชิดชอบ

การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2548 ตำบลสามแวงมีการรณรงค์ให้ประชาชนออกไปใช้สิทธิอย่างเต็มที่ ซึ่งคิดแล้ว ประชาชนออกไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งครั้งนี้กว่าร้อยละ 70 เปอร์เซ็นต์

ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

การคมนาคม ตำบลสามแวงมีการคมนาคมเพียงหนึ่งทาง คือ ทางรถยนต์ ซึ่งมีถนนสายหลักจำนวน 1 สาย ผ่านหมู่บ้านในเขตตำบลสามแวง ระยะทาง 1 กิโลเมตร ผ่านหมู่ 5, 2, 4, 9, 1 ถนนนี้คิดต่อเชื่อมระหว่างหมู่บ้าน และถนนภายในหมู่บ้านมี 4 สาย ระยะทางรวมประมาณ 6 กิโลเมตร

การโทรคมนาคม การสื่อสารในตำบลสามแวงเป็นการสื่อสารทางโทรศัพท์และทางไปรษณีย์ โดยการใช้บริการจากที่ทำการไปรษณีย์อำเภอห้วยราช ส่วนการใช้โทรศัพท์ภายในตำบลมีการใช้โทรศัพท์ส่วนบุคคลเป็นส่วนใหญ่ มีตู้โทรศัพท์สาธารณะ จำนวน 7 ตู้

การไฟฟ้า ตำบลสามแวงมีไฟฟ้าบริการในตำบล โดยคำนวณจากหลังคาเรือนทั้งตำบล พบว่ามีไฟฟ้าใช้ประมาณร้อยละ 99 อีกประมาณร้อยละ 1 ยังไม่มีไฟฟ้าใช้ และองค์การบริหารส่วนตำบลได้ดำเนินการเพื่อติดตั้งกิ่งโคมไฟเพื่อเพิ่มแสงสว่างในยามค่ำคืนอีกด้วย

แหล่งน้ำ

แหล่งน้ำธรรมชาติ ประกอบด้วย ลำน้ำ ลำห้วย 1 สาย แหล่งน้ำสาธารณะ 10 แห่ง

แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น ประกอบด้วย บ่อน้ำโยก 11 แห่ง ประปาขนาด 1 แห่ง และประปาหมู่บ้าน 1 แห่ง

ด้านเศรษฐกิจ

ผลิตภัณฑ์มวลรวม รายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี จำนวน 24,364.00 บาท/คน/ปี
การเกษตร ลักษณะภูมิประเทศของตำบลสามแวงเอื้อต่อการทำการเกษตรคือ การทำนาข้าว ซึ่งข้าวที่ชาวบ้านในตำบลสามแวงส่วนใหญ่นิยมปลูกคือ ข้าวหอมมะลิ

ปศุสัตว์ เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบ ประชาชนในตำบลประกอบอาชีพทำนาเป็นอาชีพหลัก การเลี้ยงสัตว์จึงมีไม่มากนัก ส่วนใหญ่จะเป็นการเลี้ยงไว้เพื่อการใช้งาน จะมีการเลี้ยงเพื่อการพาณิชย์น้อย สัตว์ที่เลี้ยงมี โค กระบือ สุกร และสัตว์ปีกเป็นต้น

อุตสาหกรรม เนื่องจากเป็นอำเภอที่มีพื้นที่ส่วนใหญ่เหมาะแก่การทำเกษตรกรรม ประกอบกับพื้นที่ของตำบลมีขนาดเล็ก โรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่จึงไม่มี

แรงงาน ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม แรงงานส่วนมากขาดความรู้และทักษะอีกทั้งไม่มีการรวมกลุ่มในการประกอบอาชีพเสริม ดังนั้นจึงทำให้เกิดปัญหาแรงงานอพยพเข้าไปทำงานในต่างจังหวัด เช่น กรุงเทพมหานคร เป็นจำนวนมาก ทำให้ตำบลไม่มีความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจ

การพาณิชย์และการบริการ หน่วยธุรกิจในตำบล ประกอบด้วย โรงสี 11 แห่ง ร้านค้าปลีก 28 แห่ง ร้านค้าวัสดุก่อสร้าง 1 แห่ง ปั้มน้ำมัน 2 แห่ง ร้านซ่อมรถยนต์/รถจักรยานยนต์ 2 แห่ง

การท่องเที่ยว ตำบลสามแวงไม่มีสถานที่ท่องเที่ยวแต่อย่างใด จะมีก็แต่เพียงงานประเพณีของตำบล คือ งานประเพณีรดน้ำคำหัวผู้สูงอายุ, งานแห่เทียนเข้าพรรษา ซึ่งจัดเป็นงานเล็ก ๆ ภายในตำบล

ด้านสังคม

การศึกษา

มีโรงเรียนประถมศึกษา-มัธยมศึกษา 1 แห่ง มีนักเรียนทั้งสิ้น 567 คน ครู 22 คน อัตราส่วนระหว่างครูกับนักเรียน เท่ากับ 1 : 25 อัตราการศึกษาต่อระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เท่ากับ ร้อยละ 80 มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน จำนวน 9 แห่ง มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก่อนเกณฑ์ จำนวน 1 แห่ง

การสาธารณสุข

มีสถานีอนามัยประจำตำบล จำนวน 1 แห่ง บุคลากรประจำสถานีอนามัย จำนวน 3 คน อัตราส่วนระหว่างแพทย์กับประชากร เท่ากับ 1 : 1,416 มีศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน จำนวน 9 แห่ง อัตราการมีและใช้ส้วมราดครบทุกครัวเรือน อาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน จำนวน 9 กลุ่ม

สถาบันและองค์กรทางศาสนา ประกอบด้วย วัด 1 แห่ง และสำนักสงฆ์ 2 แห่ง

สวัสดิการสังคม

จัดสวัสดิการและสงเคราะห์เด็ก / สตรี / คนชรา / คนพิการ

จัดสวัสดิการและสงเคราะห์ครอบครัวผู้ยากไร้

จัดสวัสดิการและสงเคราะห์คนไร้ที่พึ่ง

จัดสวัสดิการและสงเคราะห์ผู้ประสบภัย

จัดสวัสดิการและสงเคราะห์ผู้ติดเชื่อเฮกส์

จัดสวัสดิการและสงเคราะห์ผู้เจ็บป่วยเรื้อรัง

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ทรัพยากรดิน สภาพดินโดยทั่วไปเป็นดินร่วนปนทราย

ทรัพยากรน้ำ มีลำห้วย 1 สาย คือ ลำห้วยตะไคง ซึ่งมีความยาวประมาณ 4

กิโลเมตร

ทรัพยากรป่าไม้ เนื่องจากพื้นที่ส่วนมากในตำบลเป็นพื้นที่ที่ใช้ในการทำนา จึงทำให้พื้นที่ในตำบลไม่มีทรัพยากรป่าไม้ที่สำคัญ แต่จะมีไม้บางชนิดเช่น ยุกาติปัดส ซึ่งราษฎรปลูกไว้เพื่อใช้ประโยชน์

ศักยภาพในตำบล

จำนวนบุคลากรในส่วนต่าง ๆ ตามแผนอัตรากำลังดังนี้

สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล มีบุคลากรทั้งสิ้น 7 อัตรา

ส่วนการคลัง มีบุคลากรทั้งสิ้น 5 อัตรา

ส่วนโยธา มีบุคลากรทั้งสิ้น 4 อัตรา

ส่วนการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมฯ มีบุคลากรทั้งสิ้น 6 อัตรา

ระดับการศึกษา

มัธยมศึกษา/ อาชีวศึกษา จำนวน 5 คน ปริญญาตรี จำนวน 15 คน และปริญญา

โท จำนวน 2 คน

สถานะทางการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลสามแวงเปรียบเทียบกับย้อนหลัง 5 ปี แสดงในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนรายได้เฉลี่ยย้อนหลัง 5 ปี

ปี พ.ศ.	รายการ				
	พ.ศ. 2544	พ.ศ. 2545	พ.ศ. 2546	พ.ศ. 2547	พ.ศ. 2548
รายรับ	3,322,778.35	3,900,059.58	5,644,034.28	8,479,349.00	8,770,126.01
รายจ่าย	2,149,175.54	1,959,420.01	3,135,127.18	7,7713,035.71	5,711,254.75

ที่มา : แผนพัฒนาสามปี ระหว่างปี พ.ศ. 2550-2553

ศักยภาพของชุมชนและพื้นที่

ราษฎรส่วนใหญ่ในเขตตำบลสามแวงมีอาชีพเกษตรกรรม ดังนั้นการรวมกลุ่มส่วนใหญ่จึงเป็นการรวมกลุ่มกันเพื่อประโยชน์ทางการเกษตร และทางด้านการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรเพื่อให้มีรายได้เสริม แต่การรวมกลุ่มดังกล่าวไม่ค่อยประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร การรวมกลุ่มดังกล่าวสามารถแบ่งเป็นแต่ละหมู่บ้าน ได้ดังนี้

หมู่ที่ 1 กองทุนซื้อปุ๋ย, กลุ่มเลี้ยงสุกร

หมู่ที่ 2 กลุ่มทอผ้าไหม, กลุ่มหัตถกรรมจักสาน, กลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้า

หมู่ที่ 3 กองทุนซื้อปุ๋ย, กลุ่มจักสานหัตถกรรมไม้ไผ่

หมู่ที่ 4 กองทุนซื้อปุ๋ย, กลุ่มเลี้ยงปลา

หมู่ที่ 5 กองทุนซื้อปุ๋ย, กลุ่มผ้าห่มเส้นใยสังเคราะห์ทอด้วยมือ

หมู่ที่ 6 กองทุนซื้อปุ๋ย, กลุ่มเลี้ยงวัวเพื่อเกษตรกร, กลุ่มเลี้ยงปลา

หมู่ที่ 7 กองทุนซื้อปุ๋ย, กลุ่มเลี้ยงวัวเพื่ออนาคต

หมู่ที่ 8 กองทุนซื้อปุ๋ย, กลุ่มเลี้ยงโคกระบือ, กลุ่มโครงการเกษตรฤดูแล้ง

หมู่ที่ 9 กองทุนซื้อปุ๋ย, กลุ่มธนาคาร โค - กระบือ

จุดเด่นของพื้นที่ (ที่เอื้อต่อการพัฒนาตำบล)

พื้นที่ส่วนใหญ่ของตำบลสามแวงเป็นพื้นที่ราบ และเป็นพื้นที่ราบลุ่มจึงเหมาะแก่การเพาะปลูก อาชีพหลักของราษฎรคือ การทำนา แต่เนื่องจากในเขตพื้นที่ตำบลสามแวงไม่มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่เพียงพอต่อการทำการเกษตร จึงทำให้ในบางปีผลผลิตได้น้อย ส่วนอาชีพรองที่ราษฎรทำแทบทุกหลังคาเรือนคือ การทอผ้า ซึ่งการทอผ้าของราษฎรในตำบลสามแวงถือได้ว่ามีคุณภาพที่ดี หากได้รับการส่งเสริมสามารถเป็นสินค้าของตำบลได้

ข้อมูลอื่น ๆ

มีกลุ่มที่มวลชนจัดตั้งขึ้น คือ

1. ลูกเสือชาวบ้าน 2 รุ่น จำนวน 232 คน
2. กลุ่มแม่บ้าน กลุ่ม จำนวน 135 คน
3. ประชาคมตำบล จำนวน 1 กลุ่ม
4. ประชาคมหมู่บ้าน จำนวน 9 กลุ่ม
5. กลุ่มอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน จำนวน 2 กลุ่ม
6. กลุ่มชุมชนเข้มแข็งด้านยาเสพติด จำนวน 9 กลุ่ม
7. กลุ่มตำรวจหมู่บ้าน จำนวน 1 กลุ่ม

สภาพปัญหาและผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

ปัญหาโครงสร้างพื้นฐาน

ปัญหาด้านแหล่งน้ำ ส่วนใหญ่ราษฎรในตำบลจะอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก และยังมีแหล่งน้ำตามธรรมชาติที่สามารถใช้เพื่อประโยชน์ทางการเกษตรได้ ในช่วงฤดูฝนมีน้ำหลากไหลท่วมพื้นที่ทางการเกษตร และในฤดูแล้งน้ำไม่เพียงพอต่อการเกษตรเกิดการแห้งขอด ปริมาณน้ำไม่เพียงพอต่อความต้องการของราษฎร ที่จะนำมาอุปโภค – บริโภค และเพื่อการเกษตร

ปัญหาด้านไฟฟ้า ในตำบลสามแวงมีพื้นที่บางส่วนยังไม่มีไฟฟ้าใช้เนื่องจากเป็นบ้านที่สร้างขึ้นใหม่

ปัญหาด้านการคมนาคม เส้นทางคมนาคมภายในตำบลสามแวง เดิมมีสภาพชำรุดเสียหาย เป็นอุปสรรคในการสัญจรไปมา และในการพัฒนาตำบลเป็นอย่างมาก

ปัญหาการผลิต การตลาด รายได้และการมีงานทำ

ผลผลิตของราษฎรมีคุณภาพต่ำ เนื่องจากราษฎรยังอาศัยการผลิตแบบดั้งเดิมและการผลิตตามธรรมชาติ ไม่ได้ได้รับการช่วยเหลือและให้คำแนะนำในเรื่องการเพิ่มผลผลิตและการทำให้ผลผลิตมีคุณภาพที่ดีจากหน่วยงานของรัฐ

ปัญหาสาธารณสุขและอนามัย

ปัญหาสุขภาพอนามัย เนื่องจากประชาชนขาดความเข้าใจในการปฏิบัติตัวและป้องกันการควบคุมโรคอย่างถูกต้อง เพราะขาดการส่งเสริมให้ความรู้จากทางราชการ

การศึกษา

เนื่องจากราษฎรในตำบลสามแวงมีรายได้น้อย เพราะส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมทำให้รายได้ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่าย และประกอบกับผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่เห็นถึง

ความสำคัญและความจำเป็นของการศึกษาคู่ของบุตรหลาน และยังมีค่านิยมที่ให้บุตรหลานไปทำงานยังต่างจังหวัดหรือในกรุงเทพมหานคร

ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติ

มีการตัดไม้ทำลายป่า เพราะราษฎรส่วนใหญ่ยังขาดความรู้และจิตสำนึกที่ดีในการอนุรักษ์และหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งไม่มีความรู้ในเรื่องการนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้อย่างถูกวิธีและมีการปลูกหรือนำทรัพยากรธรรมชาติอื่นมาทดแทนส่วนที่ขาดไป

ปัญหาด้านสังคม

ปัญหายาเสพติด พบมากในกลุ่มวัยรุ่นและเยาวชน เนื่องจากขาดความรู้ในเรื่องโทษและพิษภัยของยาเสพติด รวมทั้งการอยากรู้อยากลอง จึงทำให้เป็นปัญหาที่สำคัญและต้องมีการแก้ไขอย่างเร่งด่วน

ผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง

ในช่วงแผนพัฒนาตำบลที่ผ่านมา (พ.ศ. 2549) ตำบลสามแวงได้มีการดำเนินงานตามแผนพัฒนาดังกล่าวแล้ว แต่ไม่ค่อยประสบความสำเร็จเท่าที่ควรเนื่องจากราษฎรในเขตพื้นที่บริการยังมีสภาพความเป็นอยู่ที่จัดได้ว่าอยู่ในเกณฑ์ต่ำพอสมควร ประกอบกับราษฎรในเขตพื้นที่บริการไม่ค่อยเข้าใจและให้ความร่วมมือในการพัฒนาด้านต่าง ๆ ไม่มีการรวมกลุ่มกันเพื่อพัฒนา และเพิ่มศักยภาพในด้านต่าง ๆ มากนัก ประกอบกับการขาดปัจจัยเกื้อกูลต่อการพัฒนาหลาย ๆ อย่าง ซึ่งส่งผลกระทบต่อการพัฒนา สามารถสรุปได้ดังนี้

ด้านเศรษฐกิจ

มีการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลระดับตำบล มีการส่งเสริมการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม และทอดผ้าไหมเพื่อการจำหน่ายแต่ยังไม่แพร่หลายมากนัก จึงต้องส่งเสริมและให้การสนับสนุนเป็นระยะ ๆ

ด้านสังคม

ส่งเสริมให้ราษฎรในตำบลมีการรวมกลุ่มกันเพื่อทำกิจกรรมมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาทางด้านต่าง ๆ ส่งเสริมให้ราษฎรในเขตพื้นที่บริการมีโอกาสได้แสดงความคิดเห็น เสนอแนะและวิสัยทัศน์ของแต่ละบุคคลมากขึ้น ใช้หลักประชาธิปไตยในการรับฟังเหตุผล ส่งเสริมให้ราษฎรมีความสามัคคีมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เพื่อประโยชน์ของราษฎรในเขตพื้นที่บริการเอง

ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

องค์การบริหารส่วนตำบลสามแวงได้ดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นหลายประการ เช่น การก่อสร้างถนน มีการวางท่อระบายน้ำ ก่อสร้างระบบประปา ช่อมแซมและปรับปรุงถนนให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดี ปรับปรุงภูมิทัศน์แหล่งกักเก็บน้ำ เป็นต้น

ด้านแหล่งน้ำ

มีการปรับปรุงแหล่งน้ำที่มีอยู่เดิมให้สามารถใช้ประโยชน์ได้ดีขึ้น เพื่อเป็นการรองรับการขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง

ด้านสาธารณสุข

ราษฎรในตำบลมีความรู้ความเข้าใจด้านสาธารณสุขกันมากขึ้น ประกอบกับเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำที่ดี มีการอบรมในด้านต่างๆ เกิดขึ้น เช่น โครงการอบรมการวางแผนครอบครัว จัดอบรม พสส. อสม. เพิ่มเติม จัดอบรมอนามัยแม่และเด็ก จัดอบรมการโภชนาการ ให้ความรู้หญิงวัยเจริญพันธุ์ แม่และเด็กด้านโภชนาการ จัดทำอาหารเสริม เพื่อลดปริมาณของเด็กขาดสารอาหาร ทำให้ราษฎรในตำบลมีสุขภาพอนามัยที่ดีขึ้น

ด้านการเมือง การบริหาร

เนื่องจากราษฎรในหมู่บ้านขาดความเข้าใจในเรื่องการเมือง การบริหาร องค์การบริหารส่วนตำบลสามแวงจึงจัดให้มีการอบรมและประชาสัมพันธ์ข่าวสารทางการเมืองเป็นประจำ เพื่อทำความเข้าใจและชี้แจงเรื่องต่างๆ ให้ราษฎรมีความเข้าใจและสนใจทางการเมืองมากขึ้น อีกทั้งในช่วงที่มีการเลือกตั้งก็ได้ให้ความรู้เพิ่มเติมในเรื่องการเมืองมากขึ้น

ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ราษฎรในเขตพื้นที่บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลสามแวงไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการศึกษาของบุตรหลานเท่าที่ควร เนื่องจากราษฎรมีรายได้น้อยไม่เพียงพอในการส่งบุตรหลาน เล่าเรียน ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง จึงได้ทำความเข้าใจชี้แจงให้ราษฎรได้ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาของบุตรหลาน และอบรมให้รู้จักการสืบทอดประเพณีอนุรักษ์วัฒนธรรมต่างๆ และเพื่อเสริมสร้างความสามัคคีในตำบล

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

มีการจัดโครงการต่างๆ ดังนี้ คือ โครงการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมและปลูกป่าช่วยกันบำรุงและกำจัดวัชพืชป้องกันสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ ฟื้นฟูสภาพป่า, ห้วย, คลอง, บึง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าในส่วนที่เกี่ยวข้องและได้นำมาประกอบการวิจัย ดังนี้

จรัส สุวรรณมาลา (2541 : 106 ; อ้างถึงใน สถาบันดำรงราชานุภาพ กองวิชาการและแผน 2540 : 30) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลศักยภาพและทางเลือก

ต่อเนื่อง โดยทำการสัมภาษณ์บุคคลระดับจังหวัด อำเภอและตำบล รวมทั้งสำรวจความคิดเห็นของสมาชิกสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลและประชาชนในพื้นที่ประกอบกับใช้การสังเกตการณ์เกี่ยวกับการจัดทำแผน การจัดทำบัญชี การประชุมและสิ่งอำนวยความสะดวกภายในสำนักงานของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล 15 ตำบล ใน 5 จังหวัดทั่วทุกภาคของประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลต่าง ๆ มีจุดเด่น คือการมีโครงสร้างองค์การที่เล็กและมีความยืดหยุ่นสูง มีบุคลากรแบบ Paraprofessional ซึ่งประกอบด้วยบุคคลในท้องถิ่นทั้งสิ้น มีการทำงานเป็นทีม มีความตั้งใจที่จะทำงานเพื่อชุมชนของตนเองสูง ในด้านปัจจัยแวดล้อมมีหน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ และองค์กรเอกชน ซึ่งดำเนินกิจกรรมการพัฒนาชนบทและจัดบริหารพื้นฐานต่าง ๆ ซึ่งสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลสามารถประสานงานขอความช่วยเหลือ และจัดกิจกรรมร่วมกันได้ สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลยังมีข้อดีที่ต้องปรับปรุงแก้ไขเพื่อพัฒนาศักยภาพการบริหารให้ดียิ่งขึ้น ได้แก่ การวางแผนและการจัดทำงบประมาณการบริหารจัดการและบุคลากร

นำทิพย์ ประทุมเวียง (2541 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามทัศนะของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลและข้าราชการผู้เกี่ยวข้อง ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า

1. กลุ่มตัวอย่าง 157 คนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล รายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท เคยได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลและส่วนใหญ่อยู่ในท้องถิ่น 20 ปีขึ้นไป

2. สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลและข้าราชการเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลมีบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่นในระดับปานกลาง โดยมีบทบาทสูงที่สุดในด้านบริการสาธารณูปโภค สาธารณูปการ รองลงมาคือบทบาทด้านสิ่งแวดล้อม และมีบทบาทน้อยที่สุดในด้านเศรษฐกิจ

3. ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น คือ สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง รายได้ การได้รับข้อมูลข่าวสาร ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น

อุบล รังสิมันตุชาติ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษาอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่าบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลยังมีความรู้ความเข้าใจเรื่องกฎหมายและข้อบังคับของทาง

ราชการน้อย มักมีความขัดแย้งระหว่างประชาชนกับผู้ปฏิบัติงาน ทำให้การปฏิบัติงานไม่ครบถ้วนตามบทบาทหน้าที่

ฉันทน์ บัวงาม (2543 : บทคัดย่อ) ยังได้ทำการวิจัย ศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีบทบาทการส่งเสริมการศึกษาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดพัทลุงพบว่า การส่งเสริมการศึกษาในระบบโรงเรียน ยังไม่สามารถจัดการศึกษาเองได้ เพราะขาดงบประมาณและบุคลากรที่มีความรู้ทางการจัดการศึกษา การส่งเสริมการศึกษานอกระบบโรงเรียน ควรให้การสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นพิเศษในทุกด้าน ควรส่งเสริมให้มีการจัดอบรมอาชีพหลักสูตรระยะสั้น และส่งเสริมการศึกษาตามอัธยาศัย ควรส่งเสริมการเรียนรู้ของประชาชนโดยการใช้หอกระจายข่าวที่จัดอย่างมีประสิทธิภาพ ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน ที่สามารถใช้ประกอบกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย การส่งเสริมกิจกรรมของกลุ่มองค์กรประชาชน และการส่งเสริมภูมิปัญญาชาวบ้านในท้องถิ่น

ชาอณรรักษ์ หาญกิจ (2545 : 93) ได้ศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการพัฒนาชุมชนตามทัศนะของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ผลการวิจัยพบว่า มีปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานคือ งบประมาณในการพัฒนามีน้อยไม่เพียงพอกับความต้องการของประชาชน ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ขาดการชี้แจงนโยบายการพัฒนาชุมชนให้ประชาชนทราบและประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร ขาดการประสานงานทำให้ไม่ได้รับการร่วมมือด้วยดีเท่าที่ควร

อานาจ อยู่ตาโก (2549 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลพนมรุ้ง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินงานทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านสิ่งแวดล้อมและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านการเมือง – การบริหาร อยู่ในระดับปานกลาง

ธีระวัฒน์ วรธนะ โทเมศ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของฝ่ายปกครองท้องถิ่นในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของฝ่ายปกครองท้องถิ่น โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง

ไชยวัฒน์ โคตุทา (2552 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคมและรักษาความ

สงบเรียบร้อย ด้านสังคม ศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น และด้านการบริหาร อยู่ในระดับมาก

ผลจากการศึกษาแนวคิดงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถสรุปได้ว่า บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อการพัฒนาท้องถิ่นมีความสำคัญยิ่งในทุก ๆ ด้าน แต่องค์การบริหารส่วนตำบลให้ความสำคัญในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมน้อยกว่าด้านสาธารณสุข จึงทำให้การพัฒนาไม่สมดุล ซึ่งผู้วิจัยจะได้ใช้แนวคิดดังกล่าวมาเป็นแนวทางในการวิจัยครั้งนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏบรียาต
Buriyathat Rajabhat University

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในบทนี้เพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ของการศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ผู้นำท้องถิ่นในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 51 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชากร

รายละเอียดของประชากรปรากฏดังตาราง 3 ดังนี้

ตาราง 3 จำนวนประชากรผู้นำท้องถิ่นในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง

ลำดับที่	ตำแหน่งผู้นำท้องถิ่น	จำนวน (คน)
1	นายกองค์การบริหารส่วนตำบล	1
2	รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล	2
3	เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล	1
4	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	18
5	กำนันตำบล	1
6	สารวัตรกำนัน	2
7	ผู้ใหญ่บ้าน	8
8	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	18
	รวม	51

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น แบ่งเป็น 3

ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ โดยมีลักษณะเป็นคำถามตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น ตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง 4 ด้าน ดังนี้ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านบริหารจัดการ และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ ศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น มีลักษณะ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open Form) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

2. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จากการศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร ทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาท ทฤษฎีการพัฒนาชุมชน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านศาสนาศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำแบบสอบถามของงานวิจัยฉบับนี้

2.2 ศึกษาเทคนิค และวิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม ดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดของงานวิจัย

2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาและตรวจสอบความถูกต้องแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

2.4 นำเสนอร่างแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ และคณะกรรมการควบคุมภาคินิพนธ์ ทำการตรวจสอบเพื่อเพื่อให้ได้คำถามที่ครอบคลุมตรงสภาพความเป็นจริงเป็นการหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) ในการตรวจสอบเครื่องมือ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่

2.4.1 นายพุดศักดิ์ รัตนชีวพงศ์ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

2.4.2 นางจันทร์เพ็ญ ไสภณ ท้องถิ่นอำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

2.4.3 นางธัญญลักษณ์ จะแรมรัมย์ บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

2.5 นำแบบสอบถามที่ได้จากการตรวจสอบ แก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญและคณะกรรมการควบคุมภาคินิพนธ์ มาปรับปรุงแก้ไขและเสนอให้คณะกรรมการควบคุมภาคินิพนธ์ พิจารณาอีกครั้ง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

2.6 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้นำท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลโคกเหล็ก อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 30 ตัวอย่าง และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ผลปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.8539 ซึ่งผ่านเกณฑ์ สามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์เพื่อขอหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัย ถึงผู้นำในท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองจากแบบสอบถามจำนวน 51 ฉบับ เก็บรวบรวมข้อมูลได้จำนวน 51 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. ลงรหัสแบบสอบถาม
3. กำหนดตัวเลขแทนค่าข้อมูลในแบบสอบถามแต่ละข้อแล้วบันทึกข้อมูล
4. ประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอเป็นตาราง จำนวนร้อยละ
2. ศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น ตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. ข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิดนำมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกันแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำบรรยาย
4. เกณฑ์การแปลความหมายข้อมูล การแปลความหมายค่าเฉลี่ย (Mean) ได้กำหนดขอบเขตค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด.2535 : 111)

ค่าเฉลี่ย	4.51-5.00	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51-4.50	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
ค่าเฉลี่ย	2.51-3.50	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง เห็นด้วยน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ หากค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
ทั้งฉบับโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)
2. สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้
 - 2.1 ร้อยละ (Percentage)
 - 2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)
 - 2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ดำเนินการตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อการเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายของข้อมูล ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลไว้ดังนี้

\bar{X} แทนค่า ค่าเฉลี่ย (Mean)

S.D. แทนค่า ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลงานวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติทำการวิเคราะห์ และจำแนกผลการวิเคราะห์เป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น ตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการเก็บแบบสอบถามเพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามได้ครบทุกฉบับคือ 51 ฉบับ และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทำการวิเคราะห์และจำแนกผลการวิเคราะห์เป็นตอน ๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังแสดงในตาราง 4 ดังนี้

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไป	กลุ่มตัวอย่าง (N = 51)	
	จำนวน	ร้อยละ
กลุ่มตัวอย่าง	51	100.00
เพศ		
1. ชาย	44	86.30
2. หญิง	7	13.70
อายุ		
1. 25 - 34 ปี	3	5.90
2. 35 - 44 ปี	23	45.10
3. 45 - 54 ปี	17	33.30
4. 55 ปีขึ้นไป	8	15.70
ระดับการศึกษา		
1. ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย	28	54.90
2. ม. 6 / ปวช. / อนุปริญญา, ปวส. หรือเทียบเท่า	20	39.20
3. ปริญญาตรี	3	5.90
4. สูงกว่าปริญญาตรี	-	-

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	กลุ่มตัวอย่าง (N = 51)	
	จำนวน	ร้อยละ
ประสบการณ์		
1. น้อยกว่า 1 ปี	4	7.80
2. 1 - 5 ปี	33	64.80
3. 6 - 10 ปี	5	9.80
4. 11 - 15 ปี	7	13.70
5. 16 - 20 ปี	2	3.90
ตำแหน่งปัจจุบัน		
1. นายกองจัดการบริหารส่วนตำบล	1	2.00
2. รองนายกองจัดการบริหารส่วนตำบล	2	3.90
3. เลขานุการนายกองจัดการบริหารส่วนตำบล	1	2.00
4. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	18	35.30
5. กำนัน	1	2.00
6. สารวัตรกำนัน	2	3.90
7. ผู้ใหญ่บ้าน	8	15.60
8. ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	18	35.30

จากตาราง 4 พบว่า จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 51 คน เป็นเพศชาย จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 86.30 เพศหญิง จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 13.70

เมื่อจำแนกตามอายุ ที่มีจำนวนมากที่สุดคือ 35 - 44 ปี จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 45.10 รองลงมาคือ 45 - 54 ปี จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 33.30 และที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ 25 - 34 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 5.90

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา ที่มีจำนวนมากที่สุดคือ ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 54.90 รองลงมาคือ ม. 6 / ปวช. / อนุปริญญา, ปวส. หรือเทียบเท่า จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 39.20

เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ ที่มีจำนวนมากที่สุดคือ 1-5 ปี จำนวน 33 คน คิดเป็น ร้อยละ 64.80 รองลงมาคือ 11-15 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 13.70 และที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ 16-20 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 3.90

เมื่อจำแนกตามตำแหน่งปัจจุบัน ที่มีจำนวนมากที่สุดคือ สมาชิกสภาองค์การบริหาร ส่วนตำบลและผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 35.30 รองลงมาคือ ผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 15.60 และที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และกำนัน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.00

ตอนที่ 2 ศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็น ของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ดังแสดงในตาราง 5-9 ดังนี้

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนา ท้องถิ่น โดยภาพรวมและรายด้าน

ข้อคำถาม	ระดับความเห็นด้วย			อันดับที่
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	
1. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	3.57	0.86	มาก	3
2. ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต	3.60	0.93	มาก	2
3. ด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.83	0.90	มาก	1
4. ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ	3.16	0.93	ปานกลาง	4
รวมเฉลี่ย	3.54	0.90	มาก	

จากตาราง 5 พบว่า ผู้นำท้องถิ่นเห็นด้วยต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการ พัฒนาท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.54$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ใน ระดับมากทุกด้าน ยกเว้นด้านการบริหารจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอยู่ในระดับปาน กลาง

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านโครงสร้างพื้นฐาน โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อคำถาม	ระดับความเห็นด้วย			อันดับที่
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	
ด้านโครงสร้างพื้นฐาน				
1. จัดให้มีถนนคอนกรีต ถนนลาดยาง ถนนหินคลุก	4.22	0.85	มาก	1
2. จัดให้มีการตรวจรักษาความสะอาดของถนนหรือทางเดินเท้า	3.47	0.98	ปานกลาง	3
3. จัดให้มีการซ่อมแซมถนนหรือทางเดินเท้า	3.29	0.80	ปานกลาง	5
4. จัดให้มีอ่างเก็บน้ำ สระน้ำ	3.43	0.83	ปานกลาง	4
5. จัดให้มีการส่งเสริมการบำรุงรักษา เสาไฟฟ้า สายไฟฟ้า หรือหลอดไฟฟ้าตามถนนหรือชุมชน	3.84	0.80	มาก	2
6. จัดให้มีระบบประปาหมู่บ้าน	3.43	0.92	ปานกลาง	4
7. จัดให้มีการขุดลอก คู คลอง หนองน้ำ	3.47	0.90	ปานกลาง	3
8. จัดให้มีการสร้างทางระบายน้ำภายในท้องถิ่น	3.43	0.78	ปานกลาง	4
รวมเฉลี่ย	3.57	0.86	มาก	

จากตาราง 6 พบว่า ผู้นำท้องถิ่นเห็นด้วยต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น ในด้านโครงสร้างพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.57$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 1 และ 2 อยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 1 จัดให้มีถนนคอนกรีต ถนนลาดยาง ถนนหินคลุก ($\bar{X}=4.22$) รองลงมาคือ ข้อ 5 จัดให้มีการส่งเสริมการบำรุงรักษา เสาไฟฟ้า สายไฟฟ้า หรือหลอดไฟฟ้าตามถนนหรือชุมชน ($\bar{X}=3.84$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 3 จัดให้มีการซ่อมแซมถนนหรือทางเดินเท้า ($\bar{X}=3.29$)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอหัวราช จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อคำถาม	ระดับความเห็นด้วย			อันดับที่
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	
ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต				
1. จัดให้มีการจัดการแข่งขันกีฬาชุมชน เพื่อเพิ่มความสามัคคี	4.14	0.93	มาก	1
2. จัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมการออกกำลังกาย	3.45	0.85	ปานกลาง	6
3. ให้มีการส่งเสริมอาชีพที่เหมาะสมให้กับประชาชน	3.31	0.96	ปานกลาง	8
4. รมรงค์ให้ประชาชนมีการประหยัด ชี้อหลักความพอเพียง	3.53	0.98	มาก	4
5. จัดให้มีการแสดงความคิดเห็นในการจัดสรรเงินเบี้ยยังชีพทุกประเภท	4.04	1.03	มาก	2
6. จัดให้มีการส่งเสริมป้องกัน ประชาสัมพันธ์ให้ ความรู้ เกี่ยวกับโรคติดต่อ	3.43	1.04	ปานกลาง	7
7. รมรงค์ให้มีการศึกษาต่อทั้งในระบบรวมทั้งนอกระบบ	3.12	0.84	ปานกลาง	9
8. ส่งเสริมการเล่นกีฬาของเด็กและเยาวชน	3.88	0.95	มาก	3
9. จัดให้มีระบบเรื่องราวจ้างทุกขั้	3.51	0.78	มาก	5
รวมเฉลี่ย	3.60	0.93	มาก	

จากตาราง 7 พบว่า ผู้นำท้องถิ่นเห็นด้วยต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น ในด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 2,3,6 และ 7 อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 1 จัดให้มีการจัดการแข่งขันกีฬาชุมชน เพื่อเพิ่มความสามัคคี ($\bar{X} = 4.14$)

รองลงมาคือ ข้อ 5 จัดให้มีการแสดงความคิดเห็นในการจัดสรรเงินเบี้ยยังชีพทุกประเภท ($\bar{X} = 4.04$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 7 รมรงค์ให้มีการศึกษาต่อทั้งในระบบรวมทั้งนอกระบบ ($\bar{X} = 3.12$)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีคอบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อคำถาม	ระดับความเห็นด้วย			อันดับที่
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	
ด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น				
1. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมประเพณีท้องถิ่นเป็นประจำ	4.18	0.95	มาก	2
2. จัดให้มีกิจกรรมทางศาสนาเป็นประจำ	4.10	0.86	มาก	3
3. จัดกิจกรรมส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.65	0.93	มาก	4
4. ส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมในชุมชน เช่น งานวันสงกรานต์, วันผู้สูงอายุ	4.37	0.94	มาก	1
5. จัดกิจกรรมปลูกฝัง คุณธรรม จริยธรรมให้กับเยาวชน	3.41	0.92	ปานกลาง	5
6. ส่งเสริม สนับสนุนภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น กลุ่มหัตถกรรม กลุ่มทอผ้า เป็นต้น	3.29	0.86	ปานกลาง	6
รวมเฉลี่ย	3.83	0.91	มาก	

จากตาราง 8 พบว่า ผู้นำท้องถิ่นเห็นด้วยคอบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น ในด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 5 และ 6 อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 4 ส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมในชุมชน เช่น งานวันสงกรานต์, วันผู้สูงอายุ ($\bar{X} = 4.37$) รองลงมาคือ ข้อ 1 ส่งเสริมการจัดกิจกรรมประเพณี

ท้องถิ่นเป็นประจำ ($\bar{X} = 4.18$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 6 ส่งเสริม สนับสนุนภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น กลุ่มหัตถกรรม กลุ่มทอผ้า เป็นต้น ($\bar{X} = 3.29$)

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อคำถาม	ระดับความเห็นด้วย			อันดับที่
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	
ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ				
1. ส่งเสริมการอนุรักษ์ฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อม	3.14	1.02	ปานกลาง	4
2. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนใช้ปุ๋ยอินทรีย์ในการเพาะปลูก	3.39	0.80	ปานกลาง	2
3. ส่งเสริม รณรงค์ให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า	3.16	1.02	ปานกลาง	3
4. จัดให้มีกิจกรรมในการปลูกต้นไม้ในชุมชนในโอกาสวันสำคัญต่าง ๆ	3.75	0.96	มาก	1
5. ส่งเสริมการปลูกฝังให้เยาวชนรุ่นใหม่ให้เกิดการหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติ	3.06	1.00	ปานกลาง	5
6. ส่งเสริมให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องมลภาวะและมลพิษต่าง ๆ	2.84	0.76	ปานกลาง	6
7. ส่งเสริมให้ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	2.82	0.99	ปานกลาง	7
รวมเฉลี่ย	3.17	0.93	ปานกลาง	

จากตาราง 9 พบว่า ผู้นำท้องถิ่นเห็นด้วยต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น ในด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.17$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน ยกเว้น

ข้อ 4 ซึ่งอยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ข้อ 2 ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนใช้ปุ๋ยอินทรีย์ในการเพาะปลูก ($\bar{X} = 3.39$) และข้อ 7 ส่งเสริมให้ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 2.82$)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

ตาราง 10 จำนวนและร้อยละความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน		
1.1 จัดให้มีการปรับปรุงถนนให้ได้มาตรฐานและสัญจรได้สะดวก	5	29.41
1.2 สถานที่หรือจุดสำคัญควรติด ไฟฟ้าแสงสว่างเพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	4	23.53
2. ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต		
ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการออกกำลังกายอย่างค่อเนื่อง	2	11.76
3. ด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น		
ส่งเสริมและสนับสนุนด้านงบประมาณเพื่ออนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมอันดีงาม	3	17.65
4. ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ		
ดูแลปรับปรุงทัศนียภาพของตำบลโดยการส่งเสริมการปลูกป่าในชุมชน	3	17.65
รวม	17	100

จากตาราง 10 พบว่า ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น ที่มีจำนวนมากที่สุดคือ จัดให้มีการปรับปรุงถนนให้ได้มาตรฐานและสัญจรได้สะดวก (ร้อยละ 29.41) รองลงมาคือ สถานที่หรือจุดสำคัญควรติดไฟฟ้าแสงสว่างเพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน (ร้อยละ 23.53) ส่งเสริมและสนับสนุนด้านงบประมาณเพื่ออนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมอันดีงาม และดูแลปรับปรุงทัศนียภาพของตำบลโดยการส่งเสริมการปลูกป่าในชุมชน (ร้อยละ 17.65) ตามลำดับ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น ตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งสรุปผลและข้อเสนอแนะตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ
 - 5.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 5.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างได้แก่ประชากร จำนวน 51 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ขึ้นเอง มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมี 3 ลักษณะคือ เป็นคำถามที่เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามเกี่ยวกับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง และเป็นคำถามแบบปลายเปิด โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ กับผู้นำท้องถิ่นที่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่าง คือผู้นำท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลโคกเหล็ก อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.8539

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการนำแบบสอบถามไปแจกกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้นำท้องถิ่นด้วยตนเอง จำนวน 51 ฉบับ ได้ครบตามจำนวนคิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปโดยใช้สถิติ ดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ (Percentage)

4.2 วิเคราะห์บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4.3 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะอื่น ๆ โดยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา โดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกัน แล้วแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบาย

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษา บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษามบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ยกเว้นด้านการบริหารจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาค่าต่ำ จะได้ดังนี้ คือ ด้านศาสนาศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ตามลำดับ

2. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ได้แก่ จัดให้มีการปรับปรุงถนนให้ได้มาตรฐานและตั้งจุดพักรถ สถานีหรือจุดสำคัญควรติดไฟฟ้าแสงสว่างเพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ส่งเสริมและสนับสนุนด้านงบประมาณเพื่ออนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรมอันดีงาม และดูแลปรับปรุงทัศนียภาพของตำบลโดยการส่งเสริมการปลูกป่าในชุมชน

อภิปรายผล

จากการศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ทำให้ผู้วิจัยทราบถึงระดับความเห็นด้วยของผู้นำท้องถิ่นในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ อันจะเป็นข้อมูลและประโยชน์นำไปสู่การวางแผนเพื่อการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ดังนั้นข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้อภิปรายผลและข้อเสนอแนะดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง ค่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ผู้นำท้องถิ่นให้ความสำคัญในเรื่องของการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมในชุมชน เช่น งานวันสงกรานต์, วันผู้สูงอายุ ส่งเสริมการจัดกิจกรรมประเพณีท้องถิ่น รวมถึงให้ความสำคัญในเรื่องการจัดกิจกรรมทางศาสนา อันเป็นการวางรากฐานในการสร้างความเข้มแข็งก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนและชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชาญณรงค์ หาญกิจ (2545 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการพัฒนาชุมชน ตามทัศนะของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไชยวัฒน์ โคคุทา (2552 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ อำเภอบึงนาราง จังหวัดพิจิตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

2. บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้นำท้องถิ่นเห็นความสำคัญของงานด้าน โครงสร้างพื้นฐานเป็นบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลที่จะตอบสนองความต้องการของประชาชน ในการจัดให้มีถนนคอนกรีต ถนนลาดยาง ถนนหินคลุก ให้ความสำคัญในเรื่องการรณรงค์รักษาความสะอาดถนน รวมถึงการขุดลอก คู คลอง หนองน้ำ เป็นการอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ไชยวัฒน์ โคคุทา (2552 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ อำเภอบึงนาราง จังหวัดพิจิตร ด้านโครงสร้างพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต โดยภาพรวมอยู่

ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวงได้ร่วมดำเนินการพัฒนาในงานทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะการพัฒนาและส่งเสริมหมู่บ้านชุมชนเศรษฐกิจพอเพียง มีการฝึกอบรมและส่งเสริมอาชีพให้กับประชาชนในท้องถิ่น จากการประสานงานและความร่วมมือระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวงกับผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในชุมชน ทำให้การดำเนินงานในพื้นที่มีการพัฒนา ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ อำนาจ อยู่สาโก (2549 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลพนมรุ้ง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการศึกษาพบว่าการดำเนินงานด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งความแตกต่างอาจเนื่องมาจากความแตกต่างของสภาพพื้นที่และลักษณะทางประชากร

4. บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ องค์การบริหารส่วนตำบลสามแวงมีการจัดประชุมผู้นำท้องถิ่นและประชาชนเพื่อระดมความคิด วิเคราะห์ปัญหา เพื่อทำนุบำรุงศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นประจำ มีการปลูกจิตสำนึกในการสร้างและพัฒนาการเป็นผู้นำท้องถิ่นในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชีระวัฒน์ วรรณะ โกเมศ (2550 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของฝ่ายปกครองท้องถิ่นในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งความแตกต่างอาจเนื่องมาจากผู้บริหารและผู้นำท้องถิ่นแต่ละที่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับงานด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นไม่เท่ากัน

5. บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวงให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทุกชนิด ปัจจุบันกระแสการอนุรักษ์และกระแสการประหยัดพลังงานทรัพยากรธรรมชาติเป็นนโยบายหลักของรัฐบาล ที่ส่งเสริมให้ประชาชนได้ตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อการทำลายทรัพยากร เช่น การเกิดภาวะโลกร้อน น้ำแข็งในขั้วโลกเหนือและขั้วโลกใต้ละลายอย่างรวดเร็ว และที่สำคัญทำให้บรรยากาศในโลกเป็นมลภาวะที่เป็นพิษทำลายสุขภาพของประชาชนทุกวัน ผู้นำท้องถิ่นต้องมีมาตรการที่ทำให้ทรัพยากรของชุมชนให้คงอยู่กับชุมชน และมีการรักษาที่ดีไม่ทำให้เกิดความเสียหายและถูกทำลายอย่างไม่ผู้ใครดูแลรักษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อำนาจ อยู่สาโก (2549 : บทคัดย่อ) ที่ได้

ทำการศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลพนมรุ้ง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผู้นำท้องถิ่นต้องมีมาตรการที่ทำให้ทรัพยากรของชุมชนให้คงอยู่กับชุมชน และมีการรักษาที่ดีไม่ทำให้เกิดความเสียหายและถูกทำลายอย่างไม่ผู้ใดดูแลรักษา

6. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ส่วนใหญ่ผู้นำท้องถิ่น ต้องการให้จัดให้มีการปรับปรุงถนนให้ได้มาตรฐานและสัญจรได้สะดวก สถานที่หรือจุดสำคัญควรติดไฟฟ้าแสงสว่างเพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ส่งเสริมและสนับสนุนด้านงบประมาณเพื่ออนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรมอันดีงาม และดูแลปรับปรุงทัศนียภาพของตำบลโดยการส่งเสริมการปลูกป่าในชุมชน นอกจากนี้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่น ๆ ยังแสดงให้เห็นว่าผู้นำท้องถิ่นมีความต้องการที่จะให้องค์การบริหารส่วนตำบล ได้มีการพัฒนาทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐาน สังคม และด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยมีการพัฒนาที่หลากหลายและเหมาะสมกับสภาพความต้องการของประชาชนในชุมชนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดในการพัฒนาชุมชนที่เป็นความพยายามยกมาตรฐานการครองชีพของประชาชนภายในชุมชนให้ดีขึ้นทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง และจะต้องตอบสนองความต้องการของประชาชน (จิรพรรณ กาญจนะจิตรา. 2530 : 20)

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ สามารถประมวลผลเป็นข้อเสนอแนะได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

จากการศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้สรุปประเด็นสำคัญเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการบริหารงานให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่า บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต และด้านโครงสร้างพื้นฐาน อยู่ในระดับมาก ดังนั้นผู้บริหารท้องถิ่นในฐานะที่เป็นตัวแทนของประชาชน ควรมีการนำข้อมูล

ดังกล่าวไปใช้วางแผนการบริหารงานภายในองค์การบริหารส่วนตำบลให้คงอยู่ต่อไป และเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน องค์การบริหารส่วนตำบลสามแวงควรเพิ่มบทบาทในด้านการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมในชุมชน เช่น งานวันสงกรานต์, วันผู้สูงอายุ จัดกิจกรรมประเพณีท้องถิ่นให้คงอยู่ตลอดไป ส่วนด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนให้บรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ต้องให้ความสำคัญในเรื่องการส่งเสริมการเล่นกีฬาของเด็กและเยาวชน โดยจัดให้มีการจัดการแข่งขันกีฬาสากล เพื่อเพิ่มความสามัคคี จัดให้ต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี ช่วยเพิ่มความสามัคคีของคนในชุมชน และด้านโครงสร้างพื้นฐานต้องเพิ่มบทบาทในด้านสาธารณสุขูปโภค เช่น ต้องจัดให้มีถนนคอนกรีต ถนนลาดยาง ถนนหินคลุก ให้ครอบคลุมทุกหมู่บ้านจัดการสัญจรให้เกิดความสะดวก จัดให้มีการส่งเสริมการบำรุงรักษา เสาไฟฟ้า สายไฟฟ้า หรือหลอดไฟฟ้าตามถนนหรือชุมชนให้เกิดแสงสว่าง เพื่อเพิ่มความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

2. ผลการวิจัยพบว่า บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการบริหารจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ๆ เพราะฉะนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลสามแวงต้องเน้นการพัฒนาในด้านนี้ให้มาก ส่งเสริมให้ความรู้กับเด็กและเยาวชนรุ่นใหม่ให้เห็นถึงความสำคัญกับการบริหารจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยส่งเสริมให้มีกิจกรรมปลูกต้นไม้ในชุมชนในโอกาสวันสำคัญต่าง ๆ เกิดความหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติ ส่วนในเรื่องการเกษตรเพื่อเป็นการลดต้นทุนในการผลิตต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนใช้ปุ๋ยอินทรีย์ในการเพาะปลูกทุกครัวเรือน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษากับกลุ่มตัวอย่างเฉพาะในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ เท่านั้น ผลการวิจัยอยู่ในเขตจำกัด ฉะนั้น จึงควรมีการวิจัยโดยขยายขอบเขตประชากรให้ครอบคลุมไปยังองค์การบริหารส่วนตำบลอื่น ๆ
2. ควรมีการศึกษาวิจัยบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการส่งเสริมการประกอบอาชีพ ตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่น เพื่อที่จะได้ทราบถึงปัญหาและความต้องการในการประกอบอาชีพของประชาชน เพราะเป็นผู้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาโดยตรง
3. ควรมีการวิจัยถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ในด้านต่าง ๆ อย่างครอบคลุมมากที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมการปกครอง. (2542). กฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับองค์การบริหารส่วนตำบล (รวมฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2542). กรุงเทพฯ : อาสาวิชาดินแดน.
- , (2543 ก). ข้อมูลสภาพตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลประจำปี 2543. กรุงเทพฯ : อาสาวิชาดินแดน.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2550). รวมกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : อาสาวิชาดินแดน.
- จรัส สุวรรณมาลา. (2541). (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <http://www.local.moi.go.th/webst/botfam2.htm>; ปรับปรุงครั้งล่าสุดเมื่อ 10 ธันวาคม 2549
- จิรพรรณ กาญจนจิตรรา. (2530). การพัฒนาชุมชน. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จำนง อควิวัฒนสิทธิ์ และคนอื่น ๆ. (2540). สังคมวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ฉิ่ง บัวบาน. (2543). ศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อบทบาทการส่งเสริมการศึกษาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพัทลุง. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (บริหารการศึกษา). สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ. ถ่ายเอกสาร.
- ชาญณรงค์ หาญกิจ. (2545). บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการพัฒนาชุมชนตามทัศนะของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ชูวงศ์ ฉายะบุตร. (2539). การปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : ค่านสุทธา.
- ไชยวัฒน์ โคตุทา. (2552). ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม. ภาคนิพนธ์. รปม. (สาขารัฐประศาสนศาสตร์). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- จิตยา สุวรรณชะฎ. (2527). สังคมวิทยา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ฉรงค์ เสียงประชา. (2537). สังคมวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : พิทักษ์อักษร.
- ดิเรก ฤกษ์ห่วย. (2522). การพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ : พิชฌเศศ.
- เดโช สวานานนท์. (2526). จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ทองศักดิ์ คุ้มไข่น้ำ. (2540). หลักการพัฒนาชุมชน. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- ทวี ทิมขำ. (2528). การพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ : โอเคียนสโตร์.
(สาขารัฐประศาสนศาสตร์). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ธีระวัฒน์ วัฒนโกเมศ. (2550). การมีส่วนร่วมของฝ่ายปกครองท้องถิ่นในการบริหารงาน
องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์. รปม.
(สาขารัฐประศาสนศาสตร์). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- น้ำทิพย์ ประทุมเวียง. (2541). บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น ตามทัศนะ
ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลและข้าราชการที่เกี่ยวข้อง : ศึกษาเฉพาะกรณี
อำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี. ภาคนิพนธ์ พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต
(พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. (2526). “ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา,” เอกสารการสอนชุดวิชา
การพัฒนาชนบท. หน่วยที่ 1-7 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ปริญญา เทวานฤมิตรกุล. (2544). สิทธิเสรีภาพการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน.
กรุงเทพฯ : อรุณสภา.
- ประพันธ์ สุชาวาส. (2522). จิตวิทยาสังคม. เชียงใหม่ : กลางเอียง.
- ประยูร กาญจนคล. (2523). กฎหมายปกครอง. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประสิทธิ์ สุวรรณวิทย์. (2541). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์.
บุรีรัมย์ : ภาควิชาทดสอบและวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์.
- ปภาณี ฐิติวัฒนา. (2523). สังคมวิทยา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- พวงทอง โยชาใหญ่. (2545). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น
กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่. งานศึกษาวิชาค้นคว้าอิสระ.
เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2542). สถาบันและกระบวนการทางการเมืองไทย. นนทบุรี :
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- มานิตย์ จุมปา. (2547). คำอธิบายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. พิมพ์ครั้งที่ 6.
กรุงเทพฯ : นิตยธรรม.
- ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. (2525). การพัฒนาชนบท : เอกสารประกอบการบรรยายวิชาการพัฒนาชุมชน.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- รศกนธ์ รัตนเสริมพงศ์. (2546). เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : นำกั้ง.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2538). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. พิมพ์ครั้งที่ 5.
กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2532). พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา อังกฤษ - ไทย พ.ศ. 2526.
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน.

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2532). การพัฒนาชุมชนประยุกต์. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

สถาบันดำรงราชานุภาพ กองวิชาการและแผน. (2540). ปัญหาการบริหารงานขององค์การ
บริหารส่วนตำบล. กรุงเทพฯ : ส่วนท้องถิ่น.

สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2526). การพัฒนาชุมชน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

สัมพันธ์ เศษะอธิก และคนอื่น ๆ. (2543). อบต.ในอุดมคติ. ขอนแก่น : กลังนาวินวิทยา.

สุธรรม ชาศะสิงห์ และอศุทธ์ ต้นประยูร. (2524). สังคมวิทยาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : บางกอก
การพิมพ์

สุพัตรา สุภาพ. (2541). สังคมวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ 20. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

สุเทพ ชาวถิต. (2524). หลักการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ : พีระพัฒนา.

สำนักงานท้องทะเลเขียนอำเภอหัวราช. (2550). จำนวนครัวเรือนและรายได้เฉลี่ย.

บุรีรัมย์ : อำเภอหัวราช.

องค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง. (2549). แผนพัฒนาสามปี พ.ศ. 2550 - 2553.

บุรีรัมย์ : องค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง.

----- (2551). แผนพัฒนาสามปี พ.ศ. 2552 - 2554. บุรีรัมย์ : องค์การบริหารส่วนตำบล
สามแวง.

อมรรัตน์ สอนคง. (2537). บทบาทในการปฏิบัติงานด้านวัฒนธรรมของศึกษานิเทศก์อำเภอและ

ศึกษานิเทศก์จังหวัดภาคใต้. ปรินญาพนธ์ ศศม. (ไทยคดีศึกษา). สงขลา :

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

อุบล รังสิมันตุชาติ. (2542). บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการพัฒนาท้องถิ่น : ศึกษา

กรณีอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.

(รัฐศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร

อนงก เหล่าธรรมทัศน์. (2545). ประชาธิปไตยท้องถิ่น. นนทบุรี : มิติใหม่.

อำนาจ อยู่สาโก. (2549). ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบล

พนมรุ้ง. วิทยานิพนธ์. รปม. (สาขารัฐประศาสนศาสตร์). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๔๓๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณพูลศักดิ์ รัตนชีวพงศ์

ด้วย นางสาวกนกวรรณ นิสัยดี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร-
มหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำภาคนิพนธ์
เรื่อง บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น ตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่น
ตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี รองศาสตราจารย์ประจักษ์ คณะวัน เป็นประธาน
ที่ปรึกษาภาคนิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาเห็นแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้
ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ
ตรวจสอบเครื่องมือในการทำกรวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการใน
ขั้นคอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ร. งาม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ คีย์ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๔๓๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ค.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณจันทร์เพ็ญ โสภณ

ด้วย นางสาวกนกวรรณ นิสัยดี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร-
มหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำภาคนิพนธ์
เรื่อง บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น ตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่น
ตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี รองศาสตราจารย์ประจักษ์ คณะวัน เป็นประธาน
ที่ปรึกษาภาคนิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาเห็นแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้
ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ
ตรวจสอบเครื่องมือในการทำกรณีศึกษาและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการใน
ขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๙๙๗

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ตี ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๔๓๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณธัญญลักษณ์ จะเรบรมย์

ด้วย นางสาวกนกวรรณ นิสัยดี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำภาคนิพนธ์เรื่อง บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น ตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่น ตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี รองศาสตราจารย์ประจัน คณะวัน เป็นประธานที่ปรึกษาภาคนิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาเห็นแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

สงวน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ คีย์ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือในการวิจัย

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๖๕๖๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ค.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือในการวิจัย

เรียน นายกองค้การบริหารส่วนตำบลโคกเหล็ก

ด้วย นางสาวกนกวรรณ นิสัยดี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำภาคนิพนธ์เรื่อง บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น ตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี รศ.ประชัน คະเนวัน เป็นประธานที่ปรึกษาภาคนิพนธ์ ในการนี้ นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลอง ใช้เครื่องมือในการวิจัยที่จะใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง เพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นางสาวกนกวรรณ นิสัยดี ใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างสำหรับกำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
กณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ คို့ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๖๕๖๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ค.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือในการวิจัย

เรียน ท่านนักดาบลโลกเหล็ก

ด้วย นางสาวกนกวรรณ นิสัยดี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำภาคนิพนธ์เรื่อง บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น ตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี รศ.ประชัน ตะเนวัน เป็นประธานที่ปรึกษาภาคนิพนธ์ ในการนี้นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลอง ใช้เครื่องมือในการวิจัยที่จะใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง เพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นางสาวกนกวรรณ นิสัยดี ใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างสำหรับกำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๙ ๖ ๕

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ตั๋ว ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/๖๖๐๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ค.ในเมือง อ.เมือง
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน นายกองค้การบริหารส่วนตำบลสามแวง

ด้วย นางสาวกนกวรรณ นิสัยดี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำภาคนิพนธ์เรื่อง บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี รองศาสตราจารย์ ประชัน คะเนวัน เป็นประธานกรรมการควบคุมภาคนิพนธ์ โดยการนี้ นักศึกษามีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษาเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐๔๔๖๑ ๑๒๒๑ คอ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๖๑๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ถ.จระ ค.ในเมือง อ.เมือง

จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน ท่านผู้อำนวยการ

ด้วย นางสาวกนกวรรณ นิสัยดี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำภาคนิพนธ์เรื่อง บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี รองศาสตราจารย์ ประจัน คณะวัน เป็นประธานกรรมการควบคุมภาคนิพนธ์ โดยกรณีนักศึกษามีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษาเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็น
ของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

1. แบบสอบถามฉบับนี้ ผู้วิจัยจัดทำขึ้นเพื่อต้องการทราบบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะความคิดเห็นเพิ่มเติม

3. โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ เพื่อความถูกต้องครบถ้วนในการวิเคราะห์ข้อมูล

4. แบบสอบถามนี้ใช้สำหรับการเก็บข้อมูล เพื่อการศึกษา วิจัยเท่านั้น ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยจะเก็บเป็นความลับ ข้อมูลที่ท่านตอบจะเป็นประโยชน์ต่อการนำมาพัฒนาท้องถิ่นต่อไป ซึ่งจะไม่ก่อให้เกิดผลกระทบใด ๆ ทั้งสิ้นต่อตัวท่าน

ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือ

นางสาวกนกวรรณ นิสัยดี

นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาประวัติศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจงโปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ในช่อง () หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ

- () ชาย
() หญิง

2. อายุ

- () 25 – 34 ปี
() 35 – 44 ปี
() 45 – 54 ปี
() 55 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

- () ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย
() ม. 6 / ปวช. / อนุปริญญา, ปวศ. หรือเทียบเท่า
() ปริญญาตรี
() สูงกว่าปริญญาตรี

4. ประสบการณ์ในการทำงานในฐานะผู้นำท้องถิ่น

- () น้อยกว่า 1 ปี
() 1 – 5 ปี
() 6 – 10 ปี
() 11 – 15 ปี
() 16 – 20 ปี
() มากกว่า 20 ปีขึ้นไป

5. ตำแหน่งปัจจุบัน

- () นายกองค้การบริหารส่วนตำบล
- () รองนายกองค้การบริหารส่วนตำบล
- () เลขานุการนายกองค้การบริหารส่วนตำบล
- () สมาชิกสภาองค้การบริหารส่วนตำบล
- () กำนัน
- () สารวัตรกำนัน
- () ผู้ใหญ่บ้าน
- () ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทขององค้การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่น ตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์
คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ใน ที่ตรงกับระดับการปฏิบัติงานที่เป็นจริงสำหรับตัวท่าน

- ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยอยู่ในระดับมากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก
- ระดับ 3 หมายถึง เห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึง เห็นด้วยอยู่ในระดับน้อย
- ระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วยอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล	ระดับความเห็นด้วย				
		5	4	3	2	1
ด้านโครงสร้างพื้นฐาน						
1.	จัดให้มีถนนคอนกรีต ถนนลาดยาง ถนนหินคลุก.....
2.	จัดให้มีการรณรงค์รักษาความสะอาดของถนน หรือทางเดินเท้า.....
3.	จัดให้มีการซ่อมแซมถนนหรือทางเดินเท้า.....
4.	จัดให้มีอ่างเก็บน้ำ สระน้ำ.....
5.	จัดให้มีการส่งเสริมการบำรุงรักษา เสาไฟฟ้า สายไฟฟ้า หรือ หลอดไฟฟ้าตามถนนหรือชุมชน.....
6.	จัดให้มีระบบประปาหมู่บ้าน.....
7.	จัดให้มีการขุดลอก คู คลอง หนองน้ำ.....
8.	จัดให้มีการสร้างทางระบายน้ำภายในท้องถิ่น.....
ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต						
9.	จัดให้มีการจัดการแข่งขันกีฬาชุมชน เพื่อเพิ่มความสามัคคี.....
10.	จัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมการออกกำลังกาย.....
11.	จัดให้มีการส่งเสริมอาชีพที่เหมาะสมให้กับประชาชน.....
12.	รณรงค์ให้ประชาชนมีการประหยัด ชีวหลักความพอเพียง.....
13.	จัดให้มีการแสดงความคิดเห็นในการจัดสรรเงินเบี้ยยังชีพทุกประเภท.....
14.	จัดให้มีการส่งเสริมป้องกัน ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ เกี่ยวกับโรคติดต่อ.....
15.	รณรงค์ให้มีการศึกษาต่อทั้งในระบบรวมทั้งนอกระบบ.....
16.	ส่งเสริมการเล่นกีฬาของเด็กและเยาวชน.....
17.	จัดให้มีระบบเรื่องราวร้องทุกข์.....

ข้อที่	บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล	ระดับความเห็นด้วย				
		5	4	3	2	1
	ด้านศาสนาศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น					
18.	ส่งเสริมการจัดกิจกรรมประเพณีท้องถิ่นเป็นประจำ.....
19.	จัดให้มีกิจกรรมทางศาสนาเป็นประจำ.....
20.	จัดกิจกรรมส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น.....
21.	ส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมในชุมชน เช่น งานวันสงกรานต์, วันผู้สูงอายุ.....
22.	จัดกิจกรรมปลูกฝัง คุณธรรม จริยธรรมให้กับเยาวชน.....
23.	ส่งเสริม สนับสนุนภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น กลุ่มหัตถกรรม กลุ่มทอผ้า เป็นต้น.....
	ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ					
24.	ส่งเสริมการอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพสิ่งแวดล้อม.....
25.	ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนใช้ปุ๋ยอินทรีย์ในการเพาะปลูก.....
26.	ส่งเสริม รมรงค์ให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า.....
27.	จัดให้มีกิจกรรมในการปลูกต้นไม้ในชุมชนในโอกาสวันสำคัญต่าง ๆ.....
28.	ส่งเสริมการปลูกฝังให้เยาวชนรุ่นใหม่ให้เกิดการหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติ.....
29.	ส่งเสริมให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องมลภาวะและมลพิษต่าง ๆ.....
30.	ส่งเสริมให้ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ.....

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนา
ท้องถิ่นตามความคิดเห็นของท่าน ในประเด็นต่าง ๆ ต่อไปนี้

1. บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

.....

.....

.....

.....

2. บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต

.....

.....

.....

.....

3. บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านศาสนาสืบสานวัฒนธรรม
และภูมิปัญญาท้องถิ่น

.....

.....

.....

.....

4. บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการบริหารจัดการและ
การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

.....

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก จ
ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถาม

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
P1	97.2667	170.1333	.4896	.8469
P2	97.6333	188.6540	-.2836	.8663
P3	97.6000	167.7655	.5607	.8448
P4	97.7000	181.2517	.0041	.8584
P5	97.4667	161.4299	.6002	.8419
P6	97.3000	168.9759	.3928	.8491
P7	97.6333	177.6195	.1394	.8557
P8	97.4333	170.8747	.3587	.8501
P9	97.4333	173.9092	.2700	.8525
P10	98.1333	170.1885	.4086	.8486
P11	97.8333	174.2816	.2952	.8516
P12	97.8333	162.6264	.5210	.8446
P13	97.2000	164.0276	.6160	.8423
P14	97.6667	175.7471	.2158	.8537
P15	97.8667	172.4644	.2834	.8524
P16	97.4667	168.4644	.4182	.8483
P17	97.2333	180.1851	.0291	.8593
P18	97.2000	164.9241	.6026	.8429
P19	97.2333	172.5299	.3499	.8503
P20	97.5667	172.1161	.4367	.8484
P21	96.9000	175.3345	.3176	.8512
P22	97.5667	160.4609	.7319	.8384
P23	97.7000	168.8379	.4466	.8475
P24	98.2000	159.4069	.6526	.8398
P25	97.8000	176.0966	.2259	.8533
P26	97.8000	166.3034	.4895	.8460
P27	96.8667	175.5678	.2208	.8536
P28	98.0333	168.3782	.4477	.8474
P29	98.2333	172.1161	.3850	.8494
P30	98.2333	169.9782	.4193	.8483

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 30

Alpha = .8539

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวกนกวรรณ นิสัยดี
วันเดือนปีเกิด	17 กันยายน 2523
สถานที่เกิด	ตำบลกระสัง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 59 หมู่ที่ 10 ตำบลกระสัง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ 31000 โทร. 08 6890 9286
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	นักพัฒนาชุมชน
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	องค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ โทร. 0 4469 6159
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2538 มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนกระสังพิทยาคม ตำบลกระสัง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2541 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2544 บริหารธุรกิจบัณฑิต (บชบ.) มหาวิทยาลัยรามคำแหง กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2553 รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม.) สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์